

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
ในนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ

ปริญญาานิพนธ์
ของ
สุภาณี พันธุ์ประพันธ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา
พฤษภาคม 2549

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
ในนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ

บทคัดย่อ
ของ
สุภาณี พันธุ์ประพันธ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา
พฤษภาคม 2549

สุภาณี พันธุ์ประพันธ์. (2549). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ. ปรินูณานิพนธ์ วท.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์จุฑามาศ เทพชัยศรี, อาจารย์ทรงพล ต่อนี้.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ จำแนกตามตัวแปร ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี จำนวนเงินที่ได้รับขณะศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษานักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ปีการศึกษา 2547 จำนวน 401 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ได้แก่ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแตกต่างใช้ค่าที การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance) ถ้าพบที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้วิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman – Keuls method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน, แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความอยากรู้อยากลอง ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการดื่ม และอิทธิพลจากเพื่อน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. เพศต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ระดับการศึกษาต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ไม่แตกต่างกัน
4. จำนวนเงินที่ได้รับขณะศึกษา ผลต่อพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ไม่แตกต่างกัน
5. สภาพครอบครัว ผลต่อพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ไม่แตกต่าง

FACTORS AFFECTING LIQUOR DRINKING PREVENTIVE BEHAVIOR OF
UNDERGRADUATE STUDENTS AT RAJAMAGALA INSTITUTE OF TECHNOLOGY OF
BANGKOK TECHNICAL CAMPUS

AN ABSTRACT
BY
SUPANEE PANPRAPAN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Master of Science degree in Health Education
At Srinakharinwirot University
May 2006

Supanee Panpapan. (2006). *Factors Affecting Liquor Drinking Preventive Behavior of Undergraduate Students at Rajamagala Institute of Technology of Bangkok Technical Campus*. Master Thesis, M.S. (Health Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assoc. Prof.Juthamas thapchaisee, Mr.Songpol Tornee.

The objective of this work were to study the relations of knowledge alcohol drinking of the undergraduate students, future orientation and self control, accomplished motivation, curiosity, perceived susceptibility of diseases related to alcohol drinking, perceived severity of diseases related to alcohol drinking and influence from friends to alcohol drinking preventive behavior. The comparisons of alcohol drinking preventive behavior with sex, educational level, money of expence and type of family were also studied. The samples in this study included 401 undergraduate students of rajamagala institute of technology of bangkok technical campus in 2547 B.E. academic year. The samples were selected by accidental sampling. Questionnaires contructed by the resercher were used to collect all data. Percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test, F-test and Pearson product moment correlation coefficient were used to analyse the data by a computer program.

The results were as follows:

1. The undergraduate students at rajamagala institute of technology, bangkok technical campus, had moderate levels of alcohol drinking preventive behavior.
2. Knowledge of the undergraduate students on alcohol drinking and the future orientation and self control, accomplished motivation, perceived susceptibility of diseases related to alcohol drinking, perceived severity of diseases related to alcohol drinking and influence from friends correlates positively with alcohol drinking preventive behavior at .05 levels.
3. Curiosity of the students correlated negatively with alcohol drinking preventive behavior at .05 levels.
4. The undergraduate students with different sex had significant difference in alcohol drinking preventive behavior at .05 levels.
5. The undergraduate students with different money of expence and type of family had no significant difference in alcohol drinking preventive behavior.

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
ในนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ

ปริญญานิพนธ์
ของ
สุภาณี พันธุ์ประพันธ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา
พฤษภาคม 2549
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
ในนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ

ของ
สุภาณี พันธุ์ประพันธ์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)
วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2549

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์จุฑามาศ เทพชัยศรี)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. ทรงพล ต่อนี้)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์วินัส ปัทมภาสพงษ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิมพ์สุรางค์ เตชะบุญเสริมศักดิ์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์จุฑามาศ เทพชัยศรี ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์ ดร. ทรงพล ต่อนี้ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์วินัส ปัทมภาสพงษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิมพ์สุรางค์ เตชะบุญเสริมศักดิ์ กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติมในการสอบปากเปล่า และผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อคิด และแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ จนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนให้คำปรึกษา แนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตร่วมรุ่นปริญญาโท สาขาสุศึกษา ที่ให้การช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ และเป็นกำลังใจ ตลอดมา

และหากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ มีเนื้อหาส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมด เป็นคุณประโยชน์ต่อ สังคมไม่ทางตรงก็ทางอ้อม คุณความดีดังนี้ ขอมอบให้คุณพ่อ และคุณแม่ ที่เมตตาให้ชีวิตและ สนับสนุน ส่งเสริมการศึกษา และเป็นกำลังใจมาโดยตลอด

สุภาณี พันธุ์ประพันธ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	6
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	7
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
สมมติฐานในการวิจัย.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า.....	12
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือสุรา.....	12
ประเภทของสุรา.....	14
การดื่มสุรากับผลกระทบที่เกิดขึ้น.....	15
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคสุรา.....	19
ทางเลือกในการป้องกันปัญหาจากสุรา.....	21
ความหมายและประเภทของพฤติกรรม.....	24
เจตคติ.....	28
ค่านิยม.....	30
แนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการวิจัย.....	32
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	33
การมุ่งอนาคต.....	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	40
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	41
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	63
สังเขป ความมุ่งหมาย สมมติฐานและวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	63
สรุปผลศึกษาค้นคว้า.....	65
อภิปรายผล	68
ข้อเสนอแนะ	72
ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป.....	73
บรรณานุกรม	74
ภาคผนวก	78
ภาคผนวก ก	79
ภาคผนวก ข	81
ประวัติย่อผู้วิจัย	102

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับแอลกอฮอล์ในเลือดกับอาการแสดงของผู้ที่ดื่มสุรา.....	4
2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับแอลกอฮอล์ในเลือดกับโอกาสเกิดอุบัติเหตุ.....	5
3 ความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับแอลกอฮอล์ในเลือดกับอาการแสดงของผู้ที่ดื่มสุรา.....	17
4 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามปัจจัยชีวสังคม.....	54
5 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพจำแนกตามปัจจัยจิต ลักษณะ ปัจจัยสิ่งแวดล้อม และพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์.....	56
6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยจิตลักษณะ ปัจจัยสิ่งแวดล้อม และ พฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์.....	58
7 ค่าสัมพันธประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจิตลักษณะ.....	59
8 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ของนักศึกษาศาสนาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ จำแนกตามเพศ.....	60
9 จำนวน คะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับพฤติกรรมป้องกันการ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาศาสนาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขต เทคนิคกรุงเทพ จำแนกตามจำนวนเงินที่ใช้จ่ายขณะศึกษาและสภาพครอบครัว....	61
10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ.....	62
11 แสดงอำนาจจำแนกของแบบสอบถามปัจจัยจิตลักษณะ.....	98
12 แสดงค่าอำนาจจำแนกของความรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์.....	99
13 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามปัจจัยสิ่งแวดล้อม.....	100
14 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์.....	101

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ปริมาณจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อประชากรอายุ 15 ปี ขึ้นไป ปี พ.ศ. 2530-2340.....	3
2 กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	10

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

มนุษย์รู้จักแอลกอฮอล์หรือเหล้าหรือสุรา ในรูปของไวน์มา 8,000 ปีแล้ว ซึ่งสมัยก่อน นิยมใช้เป็นเครื่องเซ่นในพิธีบวงสรวง พิธีทางศาสนา ต่อมาขยายตัวกว้างขึ้น โดยใช้ในงานแต่งงาน งานฝังศพ งานฉลองความสำเร็จของชีวิต งานสังคมต่าง ๆ ทำให้งานสนุกสนานครึกครื้นยิ่งขึ้น ปัจจุบันงานเลี้ยงต่าง ๆ มักต้องมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร่วมด้วยเสมอ เพื่อแสดงถึงความมีรสนิยม และฐานะของเจ้าภาพ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 ได้ให้ความหมายของสุราไว้ว่า หมายถึง เหล้าหรือน้ำเมาที่ได้จากการกลั่น

ในทางวิชาการ สุรา หมายถึง เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (Ethyl alcohol หรือ Ethanol) ผสมอยู่ในปริมาณไม่เกินร้อยละ 60 ซึ่งถือว่า อยู่ในเกณฑ์ที่คนสามารถใช้ได้ และที่มาของแอลกอฮอล์ในสุรา คือ ธัญพืชในชั้นปฐมภูมิ (Primary agricultural origin) เท่านั้น เช่น ข้าว แป้ง รากพืช น้ำตาลจากพืชและผลไม้ เป็นต้น ซึ่งในที่นี้จะหมายถึง สุราที่คนดื่มได้ คือ เอทิลแอลกอฮอล์

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นที่รู้จักของคนทั่วโลก ประมาณกันว่า ใน 10 คน จะมีถึง 9 คน ที่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาแล้ว อย่างน้อยครั้งหนึ่งในชีวิต ในประเทศอากาศหนาว การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะช่วยทำให้ร่างกายอบอุ่นขึ้น และแอลกอฮอล์มีราคาไม่แพง บางคนจึงดื่มแทนน้ำจนเป็นโรคตับก็มีจำนวนมาก (เฟื่องเพชร เกียรติเสวี. 2544: 81)

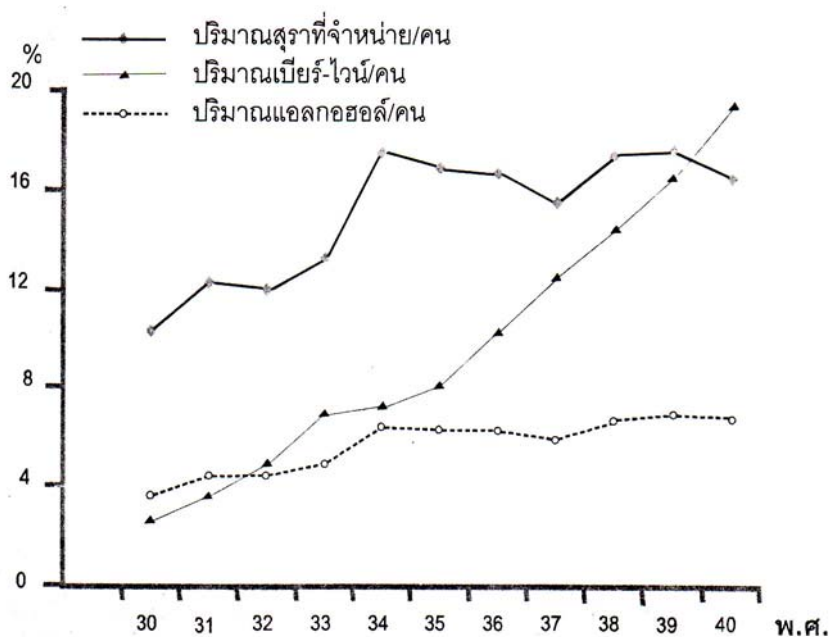
พฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของไทย มีความนิยมบริโภคแพร่หลายในช่วงกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งนำมาใช้ในพิธีกรรมที่เกี่ยวกับความเชื่อนอกเหนือจากพุทธศาสนา เช่น เทศการตรุษ หรืองานเลี้ยงฉลองในโอกาสต่าง ๆ และบริโภคเพื่อสังสรรค์ทางสังคม และมีการผลิตและจำหน่ายอย่างเป็นล่ำเป็นสัน (เทพินทร์ พัทธานุกรม. 2541:19)

ยุคปัจจุบัน การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีได้หลายโอกาส เช่น การบริโภคเป็นสัญลักษณ์ของการเลื่อนฐานะจากเด็กเป็นผู้ใหญ่ เป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ทางสังคม แสดงถึงการเป็นสมาชิกกลุ่มเดียวกัน และใช้ในการฉลองความสำเร็จทางธุรกิจการงาน ซึ่งปัจจุบันพบว่าคนไทยมีแนวโน้มบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น ในทศวรรษที่ผ่านมา ปริมาณการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น จาก 721.8 ล้านลิตรใน พ.ศ.2531 เป็น 1,604.3 ล้านลิตร ใน พ.ศ.2540 หรือประมาณกว่า 2 เท่า จนกระทั่งวิกฤตเศรษฐกิจ จึงมีแนวโน้มลดลงจาก 1,689.8 ล้านลิตรใน พ.ศ.2541 เป็น 1,340.9 ล้านลิตรใน พ.ศ.2542 อย่างไรก็ตามใน พ.ศ.2544 การบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์กลับเพิ่มสูงขึ้นเป็น 1,926.1 ล้านลิตร

ยอดจำหน่ายสุราซึ่งผลิตในประเทศตามสถิติของกรมสรรพสามิต ระหว่างปี พ.ศ.2530-40 พบว่าปริมาณจำหน่ายปี พ.ศ. 2530, 2535 และ 2540 คือ 359.2 671.0 และ 736.6 ล้านลิตร ตามลำดับ สถิติแสดงว่าอัตราการขยายตัวเกิดขึ้นในช่วงแรกมากกว่าช่วงที่ 2 การขยายตัวนี้มีสัดส่วนเป็นสุราสี มากกว่าสุราขาว ในช่วง 3 ปีหลัง

เมื่อจำแนกประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า การบริโภคสุรามีแนวโน้มค่อนข้างคงที่ ขณะที่การบริโภคเบียร์และไวน์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก ในพ.ศ.2535 รัฐบาลประกาศนโยบายการค้าเสรี ทำให้เกิดแรงกระตุ้นให้มีโรงงานผลิตเบียร์และไวน์เกิดขึ้นอีกหลายแห่ง และผลของการแข่งขันโฆษณา รวมทั้งราคาที่ถูกลงกว่า ทำให้ยอดจำหน่ายหรือปริมาณการบริโภคเบียร์เพิ่มขึ้นเกินกว่าสุรา ผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า สัดส่วนของผู้ดื่มสุรามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 39.5 ล้านคน ใน พ.ศ.2534 เป็น 46.9 ล้านคน ในพ.ศ.2544

คนไทยบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในอัตราสูงมากอย่างต่อเนื่อง สถิติกรมสรรพสามิต ปี พ.ศ. 2530 แสดงปริมาณจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประเทศไทย 361.6 ล้านลิตร ซึ่งเมื่อเฉลี่ยต่อประชากรอายุ 15 ปี ขึ้นไปแล้ว อยู่ในอัตรา 10.3 ลิตรต่อคนต่อปี และอัตราส่วนนี้เพิ่มขึ้นทุกปี จนถึงปี พ.ศ. 2534 ซึ่งเป็นปีที่เศรษฐกิจของประเทศไทยกำลังเติบโต ปรากฏว่า ปริมาณจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อประชากรอายุ 15 ปี สูงถึง 17.6 ลิตรต่อคน และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 ถึงปี พ.ศ. 2539 ซึ่งเป็นช่วงยุคทองของเศรษฐกิจไทย ปริมาณจำหน่ายเครื่องดื่มต่อคนสูงอยู่ในระหว่าง 15.5 ถึง 17.7 ลิตร ถึงแม้ว่าปี พ.ศ. 2540 ประเทศไทยเริ่มประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ แต่การจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้รับผลกระทบเพียงเล็กน้อย คือ ปริมาณจำหน่ายต่อคนลดลงเหลือ 16.6 ลิตร ซึ่งยังอยู่ในระดับเดียวกันกับช่วงเวลาเศรษฐกิจดี ไม่เพียงแต่เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์สูงเท่านั้น ที่ปริมาณจำหน่ายเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เครื่องดื่มประเภทเบียร์และไวน์ก็มีปริมาณจำหน่ายเพิ่มขึ้นมากเช่นเดียวกัน นั่นคือ เมื่อปี พ.ศ. 2530 เบียร์และไวน์มีปริมาณจำหน่าย 97.7 ล้านลิตร และเพิ่มเป็น 280 ล้านลิตร ในปี พ.ศ. 2534 อัตราเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอ จนถึงปี พ.ศ. 2540 ประเทศไทยมีปริมาณจำหน่ายเบียร์และไวน์สูงถึง 867.7 ล้านลิตร ซึ่งถ้าเฉลี่ยปริมาณจำหน่ายต่อประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป เครื่องดื่มชนิดนี้ มีอัตราเพิ่มขึ้นกว่า 6 เท่า ในช่วงเวลาเพียง 10 ปี คือ จาก 2.8 ลิตรต่อคน เมื่อปี พ.ศ. 2530 เป็น 19.5 ลิตรต่อคนในปี พ.ศ. 2540

ภาพประกอบ 1 ปริมาณจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อประชากรอายุ 15 ปี ขึ้นไป ปี พ.ศ. 2530-2540

ที่มา : กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีพิษต่ออวัยวะเกือบทุกส่วนของร่างกาย เมื่อเข้าสู่ร่างกาย (Ethyl Alcohol) จะถูกดูดซึม และกระจายไปทุกส่วนของร่างกาย ทำให้เกิดพิษต่อระบบต่าง ๆ ของร่างกาย คือ พิษต่อสมองทำให้สมองเสื่อม และมีผลต่อการเสื่อมทางจิตด้วย เริ่มตั้งแต่ทำให้บุคลิกภาพเปลี่ยนไป ขาดความรับผิดชอบ ความจำเสื่อม ประสาทหลอน หูแว่ว หวาดระแวง ถ้าดื่มมาก จะทำให้สูญเสียการควบคุมการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ ไม่สามารถควบคุมร่างกายตนเองได้สมรรถภาพของการมองเห็นและการได้ยินลดลง (บุญเลิศ จุลเกียรติ. 2542 : 42) ดังปรากฏตามตาราง 1

ตาราง 1 ความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับแอลกอฮอล์ในเลือดกับอาการแสดงของผู้ที่ดื่มสุรา

ระดับแอลกอฮอล์ในเลือด (มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์)	อาการแสดง
30	สนุกสนานร่าเริง
50	เสียการควบคุมการเคลื่อนไหว
100	เดินไม่ตรงทาง
200	สับสน
300	ง่วง, ซึม
400	สลบและอาจถึงตาย

ที่มา : พงษ์ศักดิ์ วัฒนา. (2536). รายงานคณะผู้เชี่ยวชาญสุรากับอุบัติเหตุรถยนต์ : ไม่ปรากฏเลขหน้า

พิษของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ส่งผลต่อกระเพาะอาหาร คือ ทำให้มีการกระตุ้นน้ำย่อยของกระเพาะอาหาร ทำให้เกิดแผลในกระเพาะอาหารและลำไส้ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในความเข้มข้นสูงมากทำให้เกิดเยื่อบุกระเพาะอาหารอักเสบเฉียบพลัน และทำให้เกิดการอักเสบของเยื่อบุลำไส้เล็กส่วนต้น นอกจากนี้ยังทำให้เกิดอาการท้องอืดท้องเฟ้อ การดูดซึมของอาหารในลำไส้เล็กลดลง น้ำย่อยและเอนไซม์ของตับอ่อนเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดตับอ่อนอักเสบ ถ้าดื่มเป็นประจำและนานพอ จะทำให้เกิดเซลล์ตับตาย ในที่สุดจะกลายเป็นตับแข็ง พิษของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีผลต่อระบบหัวใจและหลอดเลือด คือ ทำให้หลอดเลือดขยาย หน้าแดง อัตราการเต้นของหัวใจเร็วขึ้น ในคนที่ดื่มจัดเป็นเวลานาน จะทำให้หัวใจเต้นผิดปกติ และมีอาการของโรคหัวใจ

ผลของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีผลต่อระบบเมตาบอลิซึมและต่อมไร้ท่อของร่างกาย คือ ทำให้เกิดภาวะน้ำตาลในเลือดสูง หรือมีอาการของโรคเบาหวานได้ เนื่องจาก มีการทำลายของตับอ่อน ถ้าดื่มติดต่อกันเป็นเวลานานโดยไม่รับประทานอาหารเลย 2-3 วัน อาจทำให้หมดสติได้ นอกจากนี้ อาจทำให้เกิดโรคเก๊าท์ โรคข้ออักเสบ ถ้ามีการดูดตันในท่อไต ทำให้มีการเจ็บปวดบั่นเอวได้ นอกจากนี้ ยังทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบต้านทานของร่างกายที่มีต่อเชื้อโรค ทำให้ร่างกายติดเชื่อโรค เช่น หนองใน โรคเอดส์ และอาจเกิดพิษต่อทารกในครรภ์มารดาที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงตั้งครรภ์ ทำให้มีการส่งผ่านแอลกอฮอล์ไปยังลูกโดยผ่านรก ทำให้เกิดความพิการทางสมองและร่างกาย

ผลของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจพบว่า ถ้าดื่มจนทำให้มีระดับแอลกอฮอล์ในเลือดระดับน้อย ๆ จะทำให้รู้สึกผ่อนคลาย ช่างพูด มีความสุข แต่เมื่อเพิ่มปริมาณมากขึ้น จะทำให้เกิดอาการสับสน เจ้าอารมณ์ โกรธง่าย ไม่มีความสุข เมื่อดื่มติดต่อกันจนถึงระดับหนึ่ง

จะทำให้เกิดอาการติดสุรา (Alcohol dependent) และยังทำให้เกิดปัญหาสุขภาพจิตจากสุราที่รุนแรง รักษาไม่ได้ เช่น ประสาทหลอนจากสุรา (Alcohol hallucinosis) โรคหวาดระแวงจากพิษสุรา (Alcohol paranoid) เกิดความผิดปกติของบุคลิกภาพ ความผิดปกติทางเพศ

สุรากับอุบัติเหตุ พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากคนขับยานยนต์ เมื่อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จนถึงระดับแอลกอฮอล์ในเลือดประมาณ 30 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ จะรู้สึกสนุกสนานร่าเริง ถ้าดื่มมากจนระดับแอลกอฮอล์สูงกว่า 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ จะเป็นสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุมากมาย เพราะแอลกอฮอล์จะไปกดศูนย์การควบคุมต่าง ๆ ทำให้การตัดสินใจช้าลง การคาดคะเนระยะทางผิดพลาด ประสิทธิภาพของการเห็นและได้ยินลดลง (ศรีวงศ์ หะวานนท์. 2542 : 5) ดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับแอลกอฮอล์ในเลือดกับโอกาสเกิดอุบัติเหตุ

ระดับแอลกอฮอล์ในเลือด (มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์)	สมรรถภาพในการขับรถ	โอกาสเกิดอุบัติเหตุจราจร
20	มีผลเพียงเล็กน้อย	ใกล้เคียงกับคนไม่ดื่มสุรา
50	ความสามารถในการขับรถ ลดลงร้อยละ 8	โอกาสเกิดอุบัติเหตุเป็น 2 เท่า ของคนไม่ดื่มสุรา
80	ความสามารถในการขับรถ ลดลงร้อยละ 12	โอกาสในการเกิดอุบัติเหตุเป็น 3 เท่า ของคนไม่ดื่มสุรา
100	ความสามารถในการขับรถ ลดลงร้อยละ 15	โอกาสเกิดอุบัติเหตุเป็น 6 เท่า ของคนไม่ดื่มสุรา
150	ความสามารถในการขับรถ ลดลงร้อยละ 33	โอกาสเกิดอุบัติเหตุเป็น 60 เท่า ของคนไม่ดื่มสุรา

ที่มา : จักรกริษฐ์ กนกกันทพงษ์ และสุจิตร์ ลีลาวัณย์. (2534). ผลของสุราต่อการขับรถ-อุบัติเหตุจราจร. วิศวกรรมสาร. 34 : 69-74.

นอกจากปัญหาต่อร่างกาย จิตใจ และอุบัติเหตุดังกล่าว ยังก่อให้เกิดปัญหาสังคม ศีลธรรม วัฒนธรรม อาชญากรรม และการทะเลาะวิวาท ปัญหาการทำงาน และปัญหาเศรษฐกิจทั้งในระดับตนเองและครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ ทำให้เกิดความสูญเสียอย่างใหญ่หลวงและรุนแรง ซึ่งประมาณค่าใช้จ่ายเท่ากับครึ่งหนึ่งของประเทศ

จากสถิติอุบัติเหตุและสาธารณสุขในประเทศไทย พ.ศ. 2544 ของสำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค พบว่าจำนวนอุบัติเหตุจากการเมาสุราทั่วราชอาณาจักร ในปี พ.ศ.2542, 2543 และ 2544 มีจำนวนเพิ่มขึ้นจาก 1,346 เป็น 1,811 ราย และ 2,089 ราย ตามลำดับ และจากการสำรวจภาวะสุขภาพอนามัยประชาชนระดับจังหวัดครั้งที่ 3 พ.ศ.2544 กระทรวงสาธารณสุข พบว่าเยาวชนอายุ 5-10 ปี ต้มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร้อยละ 0.1 ส่วนประชาชนอายุ 11 ปีขึ้นไป ต้มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร้อยละ 30.7 จากการสำรวจประสบการณ์การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เมื่อจำแนกตามการศึกษา จะพบว่านักเรียนวิชาชีพชั้นสูง มีอัตราผู้เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่าชั้นอื่น คือ นักเรียนชายระดับ ปวส. ร้อยละ 88.3 เคยดื่มสูงกว่านักเรียนชายระดับมัธยมปลาย ระดับ ปวช.และระดับอุดมศึกษาด้วย (วิชัย โปษยะจินดา. 2544 : 63)

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นต้นเหตุทำให้เกิดปัญหาทางสังคมและสาธารณสุขต่าง ๆ มากมายและยังเป็นบ่อเกิดอาชญากรรม อุบัติเหตุ ปัญหาครอบครัว ปัญหาด้านสุขภาพ ซึ่งผลกระทบของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีผลต่อการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกายมากมายตั้งแต่ระบบทางเดินอาหาร ตับ ไต ระบบหมุนเวียนโลหิต ระบบประสาทและจิตใจ ถึงแม้ว่าคนทั่วไปจะทราบถึงผลเสียของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่สังคมอีกส่วนหนึ่งก็ยังยอมรับ โดยจะเห็นได้จากงานสังคม งานเลี้ยงต่าง ๆ ที่ต้องมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เสมอ ในส่วนของวัยรุ่นซึ่งเป็นช่วงชีวิตที่ก้าวจากความเป็นเด็กไปสู่ผู้ใหญ่ ย่อมมีความอยากรู้ อยากลองที่จะพิสูจน์ว่าจะประพฤติดังเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ได้หรือไม่ และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งที่แสดงว่าตนเป็นผู้ใหญ่แล้ว หากสามารถควบคุมตนเองได้ดี ก็อาจจะไม่เป็นปัญหา แต่ถ้าไม่สามารถจำกัดขอบเขตของตนเอง คือหาโอกาสดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำ ก็จะเป็นปัญหาดังกล่าว

ดังนั้นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักศึกษา ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดกิจกรรม เพื่อลดปัญหาพฤติกรรมทางสุขภาพและปัญหาทางสังคม อันเนื่องมาจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จึงมีความจำเป็นและมีความสำคัญ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาข้อมูลและเอกสารงานวิจัยในเรื่องของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นอกจากนั้น ผลการศึกษาที่ได้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการแนะนำวัยรุ่น และเป็นการป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อวัยรุ่นไทยจะได้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต และเป็นกำลังของประเทศชาติต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ
2. เพื่อเปรียบเทียบ พฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา จำแนกตามปัจจัยด้านชีวสังคม

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา กับปัจจัยด้านจิตลักษณะ และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทราบปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ
2. เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับของนักศึกษาวិทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักศึกษา
3. เป็นแนวทางในการค้นคว้า วิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นอื่นต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ปีการศึกษา 2547 จำนวน 1,213 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ปีการศึกษา 2547 โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จำนวน 401 คน

ตัวแปรที่จะศึกษา

ตัวแปรต้น

1. ปัจจัยจิตลักษณะ ได้แก่
 - 1.1 ความรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
 - 1.2 การมุ่งอนาคตควบคุมตน
 - 1.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 - 1.4 ความอยากรู้อยากลอง
 - 1.5 การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
 - 1.6 การรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
2. ปัจจัยสิ่งแวดล้อม ได้แก่
 - 2.1 อิทธิพลจากเพื่อน
3. ปัจจัยชีวสังคม ได้แก่
 - 3.1 เพศ

3.2 จำนวนเงินที่ใช้จ่ายขณะศึกษา

3.3 สภาพของครอบครัว

ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

นิยามศัพท์

1. พฤติกรรมการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

หมายถึงการปฏิบัติตนของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ที่แสดงเจตนาที่จะปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยง การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยการพยายามทำกิจกรรมอื่น เช่น หลีกเลี่ยงการเข้าสังคมกับเพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยการออกกำลังกาย เล่นดนตรี อ่านหนังสือ หรือทำงานอดิเรกอื่น ๆ

2. การมุ่งอนาคตควบคุมตน

หมายถึงความสามารถในการตัดสินใจเลือกกระทำที่เหมาะสม สามารถแก้ปัญหาและวางแผนดำเนินการเพื่อป้องกันตนเองจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รู้จักรอคอยผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและมีความเพียรพยายามเพื่อจะประสบผลสำเร็จ

3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

หมายถึงความปรารถนาที่จะทำงานให้ประสบผลสำเร็จได้ด้วยดี ได้ผลเป็นเยี่ยม โดยทุ่มเทความพยายามทั้งหมดที่มีอยู่เพื่อแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและความล้มเหลว มีความต้องการเป็นอิสระในการทำงาน รู้จักกำหนดเป้าหมายที่เหมาะสมกับความสามารถของตน

4. ความอยากรู้ อยากรลอง

หมายถึงพฤติกรรมที่แสดงถึง ความสนใจ, ความชอบต่อสิ่งแปลกใหม่ที่ไม่คุ้นเคยหรือไม่ทราบมาก่อน โดยการเข้าไปหา ไปสำรวจจับต้อง เพื่อที่จะได้มีความรู้หรือประสบการณ์ต่อสิ่งนั้นได้ดีขึ้น

5. การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรค จากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

หมายถึงความรู้สึก ความเข้าใจ ของนักศึกษาที่รับรู้ว่าคุณเองมีโอกาสเสี่ยงที่จะเจ็บป่วยเป็นโรคต่าง ๆ ที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

6. การรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

หมายถึงความรู้สึก ความเข้าใจ ของนักศึกษาถึงปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ทำให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย ในระบบต่าง ๆ ถึงขั้นเสียชีวิตได้ และยังมีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

7. อิทธิพลจากเพื่อน

หมายถึงความสนิทสนม ความรักใคร่ผูกพัน การเกี่ยวข้องกันกับคนใดคนหนึ่งหรือหลายคน และการกระทำตามแนวคิดของคนกลุ่มนั้น สามารถส่งผลหรือสนับสนุนต่อพฤติกรรมของคนในกลุ่ม ซึ่งประเมินได้จากแบบสอบถามที่อาศัยเกณฑ์นั้น

8. เพศ

หมายถึงนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพเพศชายและหญิง

9. จำนวนเงินที่ใช้จ่ายขณะศึกษา

หมายถึงจำนวนเงินที่นักศึกษาได้รับเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในแต่ละเดือน รวมทั้งรายได้ที่ได้รับจากการทำงานเสริม แต่ไม่รวมถึงค่าบำรุงการศึกษาหรือค่าเช่าที่พักอาศัย รวมทั้งรายได้ที่ได้รับจากการทำงานเสริม แบ่งตามกลุ่มได้ดังนี้

11.1) น้อยกว่า 1,001 บาท

11.2) 1,001-2,000 บาท

11.3) 2,001-3,000 บาท

11.4) มากกว่า 3,00 บาท

10. ความรู้เกี่ยวกับการติ่เครื่องยนต์แอลกอฮอล์

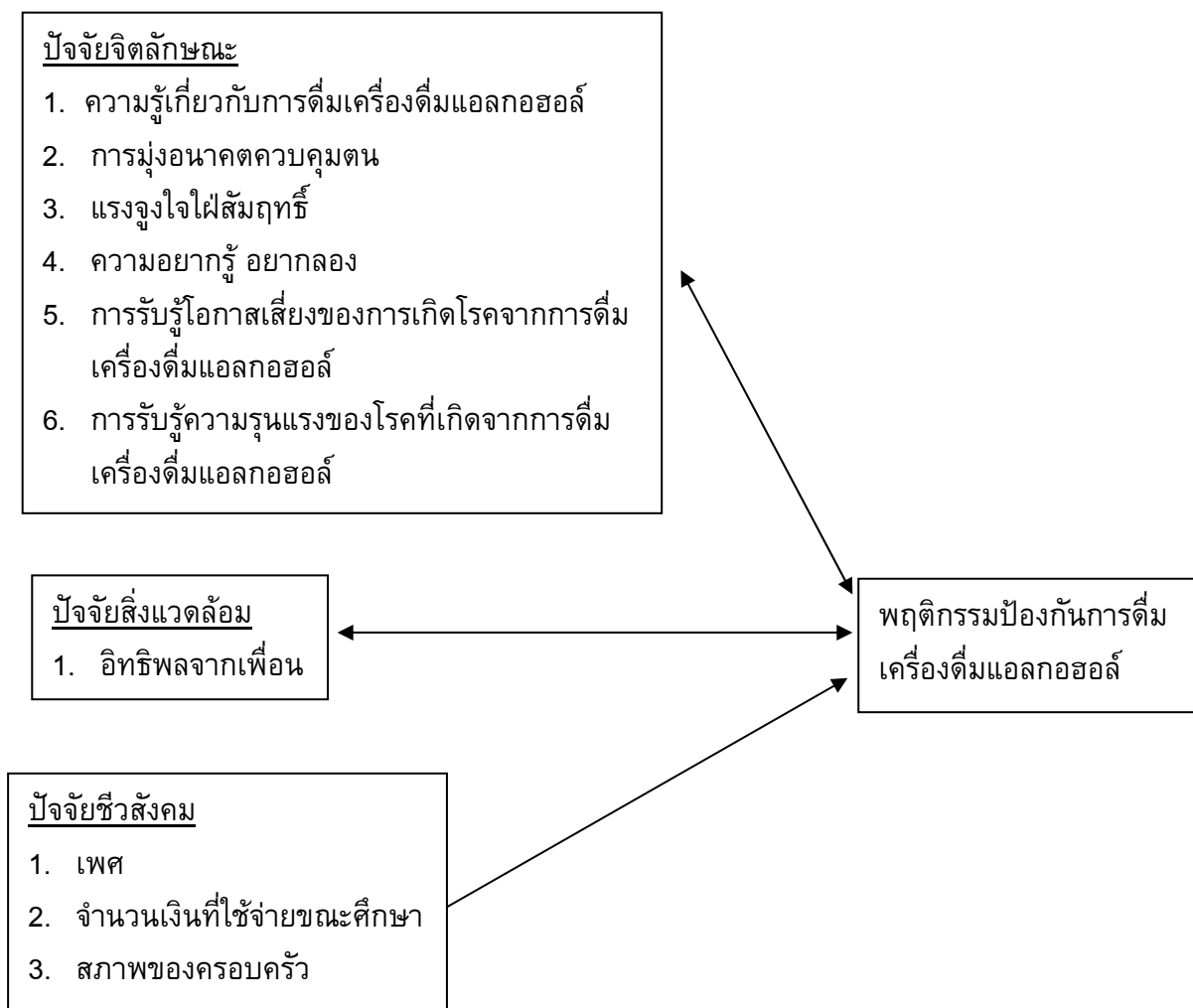
หมายถึงความสามารถของนักเรียนในการจดจำระลึกได้ และสามารถรู้ถึงข้อเท็จจริงตามเนื้อหาในเรื่องเครื่องยนต์แอลกอฮอล์ เกี่ยวกับประเภทของเครื่องยนต์แอลกอฮอล์ โทษของเครื่องยนต์แอลกอฮอล์ และวิธีป้องกันตนเองในการติ่เครื่องยนต์แอลกอฮอล์

11. สภาพของครอบครัว

หมายถึงลักษณะของครอบครัวที่แสดงถึง สัมพันธภาพระหว่างบิดากับมารดาของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ แบ่งออกเป็นบิดามารดาอยู่ด้วยกัน บิดามารดาแยกกันอยู่ / หย่าร้าง บิดาหรือมารดาเสียชีวิต

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันการติ่เครื่องยนต์แอลกอฮอล์ ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ปัจจัยด้านชีวสังคม ปัจจัยด้านจิตลักษณะ และปัจจัยสิ่งแวดล้อม ซึ่งคาดว่าจะ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันการติ่เครื่องยนต์แอลกอฮอล์ และนำมาสร้างกรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ความรู้เกี่ยวกับการติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันการติ่มเครื่องแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ
2. มุ่งอนาคตควบคุมตน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันการติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ
3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันการติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ
4. ความอยากรู้อยากลอง มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมป้องกันการติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ
5. การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากการติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันการติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ
6. การรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันการติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ
7. อิทธิพลจากเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันการติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ
8. นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมป้องกันการติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์แตกต่างกัน
9. นักศึกษาที่มีจำนวนเงินที่ใช้จ่ายขณะศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมป้องกันการติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์แตกต่างกันของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ
10. นักศึกษาที่มีสภาพครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมป้องกันการติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์แตกต่างกันของ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า
 - 1.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสุรา
 - 1.2 ผลกระทบของสุราต่อร่างกาย สังคมและด้านอื่นๆ
 - 1.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการบริโภคสุรา
 - 1.4 ทางเลือกในการป้องกันปัญหาจากสุรา
 - 1.5 ความหมายของพฤติกรรม
 - 1.6 ประเภทและองค์ประกอบของพฤติกรรม
 - 1.7 ความหมายและองค์ประกอบของทัศนคติ
 - 1.8 ความหมายของค่านิยม
 - 1.9 แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ
 - 1.10 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 - 1.11 ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า
 - 2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 2.2 งานวิจัยในประเทศ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือสุรา

มนุษย์รู้จักแอลกอฮอล์หรือเหล้า หรือสุรา ในรูปของไวน์มา 8,000 ปีแล้ว ซึ่งสมัยก่อนนิยมใช้เป็นเครื่องเซ่นไหว้พิธีบวงสรวง และพิธีทางศาสนา ต่อมาขยายตัวกว้างขึ้น โดยใช้ในงานแต่งงาน งานฝังศพ งานฉลองความสำเร็จของชีวิตและงานสังคมต่างๆ ทำให้งานสนุกสนานคึกครื้นยิ่งขึ้น ปัจจุบันงานเลี้ยงต่างๆ มักต้องมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร่วมด้วยเสมอ เพื่อแสดงถึงความมีรสนิยม และฐานะของเจ้าภาพ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของสุราไว้ว่า หมายถึงเหล้า หรือน้ำเมาที่ได้จากการกลั่น

ในทางวิชาการสุรา หมายถึง เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (Ethyl alcohol หรือ Ethanol) ผสมอยู่ในปริมาณไม่เกินร้อยละ 60 ซึ่งถือว่า อยู่ในเกณฑ์ที่คนสามารถใช้ดื่มได้ และที่มาของ

แอลกอฮอล์ในสุรา คือ รัญพืชในชั้นปฐมภูมิเท่านั้น เช่น ข้าว แป้ง รากพืช น้ำตาลจากพืชและผลไม้ เป็นต้น ซึ่งในที่นี้ จะหมายถึง สุราที่คนดื่มได้ คือ เอธิลแอลกอฮอล์

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นที่รู้จักของคนทั่วโลก ประมาณกันว่า ใน 10 คน จะมีถึง 9 คนที่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาแล้วอย่างน้อยครั้งหนึ่งในชีวิต ในประเทศที่อากาศหนาว การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะช่วยให้ร่างกายอบอุ่นขึ้น และมีราคาไม่แพง บางคนดื่มแทนน้ำจนเป็นโรคตับที่มีจำนวนมาก (เฟื่องเพชร เกียรติเสวี. 2544 : 81) สำหรับประเทศไทยพฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของไทย มีความนิยมบริโภคแพร่หลายในช่วงกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งนำมาใช้ในพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความเชื่อนอกเหนือจากพุทธศาสนา เช่น เทศกาลตรุษ หรืองานเลี้ยงฉลองในโอกาสต่างๆ และบริโภคเพื่อสังสรรค์ทางสังคม และมีการผลิตและจำหน่ายอย่างเป็นล่ำเป็นสัน (เทพินทร์ พัทธนาภิรักษ์. 2541 : 11)

ข้อมูลการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกชนิดขององค์การอนามัยโลก และองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ ระบุว่าคนไทยบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์โดยเฉลี่ยต่อหัวติดอันดับโลก จากสถิติเปรียบเทียบในปี 2543 ที่พบว่าไทยดื่มแอลกอฮอล์ บริสุทธ์ เฉลี่ยต่อหัวต่อปีเท่ากับ 13.54 ลิตร สูงกว่าฝรั่งเศส (13.31 ลิตร) เยอรมัน (12.45 ลิตร) รัสเซีย (10.7 ลิตร) อังกฤษ (9.73 ลิตร) สหรัฐอเมริกา (9.08 ลิตร) ญี่ปุ่น (6.26 ลิตร) และฟิลิปปินส์ (3.33 ลิตร)

รายงานองค์การอนามัยโลกได้รายงานอัตราการตายจากอุบัติเหตุจราจรในกลุ่มประเทศที่มีการห้ามโฆษณาเหล้าต่ำกว่าประเทศที่ไม่ห้ามโฆษณาถึง ร้อยละ 13 และประเทศที่ห้ามโฆษณามีอัตราการกินเหล้าน้อยกว่าประเทศที่ไม่ห้ามโฆษณาถึงร้อยละ 16

ยุคปัจจุบัน การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีได้หลายโอกาส เช่น การบริโภคเป็นสัญลักษณ์ของการเลื่อนฐานะจากเด็กเป็นผู้ใหญ่ เป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ทางสังคม แสดงถึงการเป็นสมาชิกกลุ่มเดียวกัน และใช้ในการฉลองความสำเร็จทางธุรกิจการงาน ซึ่งปัจจุบันพบว่าคนไทยมีแนวโน้มบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น จากการสำรวจพฤติกรรมกรรมการดื่มเหล้าของคนไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป สำนักงานสถิติแห่งชาติในปี 2544 พบว่ามีคนอื่นเหล้าทั้งหมด 15.3 ล้านคน หรือร้อยละ 33 ของจำนวนประชากรที่อายุ 15 ปี ทั้งหมด 46.9 ล้านคน ในจำนวนนี้ 13 ล้านคนเป็นชาย และ 2.3 ล้านคนเป็นหญิง ในกลุ่มนักดื่มส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงานอายุ 25-29 ปี รองลงมาคือกลุ่มวัยรุ่นอายุ 15-24 ปี

ในทศวรรษที่ผ่านมา ปริมาณการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นจาก 721.8 ล้านลิตร ใน พ.ศ. 2531 เป็น 1,604.3 ล้านลิตร ใน พ.ศ. 2540 หรือประมาณกว่า 2 เท่า จนกระทั่งวิกฤตเศรษฐกิจ จึงมีแนวโน้มลดลงจาก 1,689.8 ล้านลิตรใน พ.ศ. 2541 เป็น 1,340.9 ล้านลิตร ใน พ.ศ. 2542 อย่างไรก็ตามใน พ.ศ. 2544 การบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์กลับเพิ่มสูงขึ้นเป็น 1,926.1 ล้านลิตร

เมื่อจำแนกประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า การบริโภคสุรามีแนวโน้มค่อนข้างคงที่ขณะที่การบริโภคเบียร์และไวน์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก ใน พ.ศ. 2535 รัฐบาลประกาศนโยบายการค้าเสรี ทำให้เกิดแรงกระตุ้นให้มีโรงงานผลิตเบียร์และไวน์เกิดขึ้นอีกหลายแห่ง และผลของการแข่งขันโฆษณา รวมทั้งราคาที่ถูกลงกว่า ทำให้ยอดจำหน่ายการบริโภคเบียร์เพิ่มสูงขึ้นกว่าสุรา

ผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า จำนวนผู้ดื่มสุรามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 39.4 ล้านคน ใน พ.ศ. 2534 เป็น 46.9 ล้านคน ใน พ.ศ. 2544

ประเภทของสุรา

1. สุราไม่กลั่น (สุราแช่ หรือเหล้าแช่ หรือเมรัย) คือ สุราที่ได้จากการหมักส่ำ (เช่น เมล็ดธัญพืชแบ่งจากพืชผลไม้ และน้ำตาลจากพืช) ให้เป็นน้ำเมาโดยไม่มีการกลั่น ตัวอย่างเช่น เบียร์ สุรา แช่ผลไม้ และสุราแช่พื้นเมือง)

2. สุรากลั่น คือ สุราที่เกิดจากการเอาน้ำส่ำ (แป้งหรือน้ำตาลหมักด้วยยีสต์ จนเกิดแอลกอฮอล์มากลั่น อาจตามด้วยการเติมสี ปรงกลั่นแต่งรสด้วยสารปรุงแต่งอื่นๆ ลงไป แล้วเก็บบ่มต่อไป เพื่อให้ถูกคอ ถูกใจผู้ดื่ม เช่น สุราขาว (เหล้าโรง) สุราผสม (เฟื่องเพชร เกียรติเสรี. 2541 : 19-20)

สุราในไทยที่บริโภคมีหลายชนิด ได้แก่

1. เหล้าบรันดี เป็นสุราประเภทกลั่นที่รสเยี่ยมสุด และมีราคาแพง เนื่องจากเป็นเหล้าที่กลั่นจากองุ่น มีกรรมวิธีการผลิต และมีขั้นตอนในการบ่ม เหล้าบรันดีในไทยมีทั้งนำเข้าจากต่างประเทศและผลิตเองในประเทศ แต่บรันดีที่ผลิตภายในประเทศมักไม่ค่อยได้รับความนิยม

2. วิสกี้ เป็นสุราประเภทกลั่น คำว่า “วิสกี้” มาจากคำว่า “ยูส ปีทรา” ซึ่งเป็นภาษาของชาวพื้นเมืองสกอตแลนด์ มีความหมายว่า “น้ำอมฤตแห่งชีวิต” วิสกี้เป็นสุรากลั่นที่ทำมาจากข้าวไม่ว่าจะเป็นข้าวบาเลย์ ข้าวไรน์ ข้าวโอ๊ต ข้าวโพด หรือข้าวเหนียว แต่วิสกี้แต่ต้องทำจากหัวข้าวบาเลย์นำมาหมักกลั่น แล้วเก็บบ่มไว้ในถังไม้โอ๊ก

3. เหล้ารัม เป็นสุราที่กลั่นมาจากน้ำอ้อย กากน้ำตาล และน้ำเชื่อม นอกจากนั้นเหล้ารัมอาจมีการผสมของผิวส้ม และผลไม้อื่นๆ เพื่อให้รสชาติใกล้เคียงไวน์ แหล่งกำเนิดเหล้ารัมเชื่อว่าอยู่บริเวณหมู่เกาะจีนแดงตะวันตก ในไทยยังมีการผลิตเหล้ารัมผสมเครื่องยาจีน หรือไทยเพื่อผลในทางสุขภาพด้วย

4. วอดก้า เป็นสุราที่มีลักษณะคล้ายวิสกี้ แต่มีปริมาณดีกรีของแอลกอฮอล์สูงกว่า เชื่อว่ารัสเซียเป็นผู้ผลิตแต่ดั้งเดิม วอดก้าทำมาจากข้าวสาลี และปัจจุบันก็ได้รับความนิยมในกลุ่มผู้บริโภคโดยตำราผสมคอกเทลส์ก็มีวอดก้าสอดแทรกอยู่หลายสูตร

5. เหล้าคอกเทลต่างๆ คือ การนำเอาเหล้าหลายชนิดมาผสมกันตามสูตรแล้วแต่รสนิยมของผู้ดื่ม เชื่อกันว่าคอกเทลถือกำเนิดจากอเมริกา ในช่วงที่อเมริกาทำสงครามกับอังกฤษ

เกิดจากขาดแคลนเหล่า จึงมีผู้ผสมเหล่ากับน้ำผลไม้สำหรับทหาร และในแต่ละแก้วก็นำหางไก่แช่อยู่ทุกใบ จึงได้ชื่อว่าเหล่าคอกเทล ในไทยปัจจุบันมีผู้เขียนสูตรผสมคอกเทลออกมาเผยแพร่มากมาย

6. เหล้าขาว เป็นเหล้าที่ผลิตมากในเอเชีย เหล้าจีนที่ เรียกว่า “สาเก” ก็รวมอยู่ในกลุ่มเหล้าขาวนี้ เหล้าขาวทำจากกากน้ำตาล ข้าว น้ำตาลมะพร้าว ตาลโตด ในไทยมักนิยมบริโภคในชนบทหรือผู้ที่มีรายได้น้อย

7. เชมเปญ เป็นเหล้าหมัก ไม่ผ่านกระบวนการกลั่น เป็นเหล้าที่ทำจากองุ่นแต่มีลักษณะพิเศษคือเป็นสุราองุ่นประเภทมีฟอง คือมีก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เจือปนอยู่คล้ายๆ เบียร์ กระบวนการผลิตและการเก็บรักษาทำให้มีราคาแพง

8. ไวน์ คือ เหล้าผลไม้ที่เก่าแก่มากที่สุดในโลก วัตถุดิบในการทำคือองุ่น ไวน์จะต่างจากเชมเปญตรงที่ไวน์จะไม่มีฟอง และกรรมวิธีการผลิตที่ไม่ซับซ้อนเท่าเชมเปญ ในไทยมีผู้ผลิตออกจำหน่ายมานานแล้ว แต่ยังไม่ได้รับความนิยมเท่ากับไวน์จากต่างประเทศ และในปัจจุบันการบริโภคได้เพิ่มสูงขึ้นอย่างมากในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ยิ่งกว่านั้น ไวน์ยังถูกใช้เป็นสัญลักษณ์ของการเลื่อนชนชั้นทางสังคมด้วย

9. เบียร์ เป็นสุราที่มีการบริโภคสูงสุด ทำจากข้าวบาเลย์หมัก อบ และบด ต้มให้สุกแล้วในถังหมัก เมื่อหมักได้ที่แล้วจึงใส่ดอกฮอปเพื่อทำให้มีรสขม จากนั้นจึงใส่เชื้อยีสต์

10. เหล้าหมักพื้นบ้าน มักผลิตมากในช่วงเทศกาลงานวิธีต่างๆ เช่น พิธีการทำบุญบั้งไฟของอีสาน ประเพณีการกินวอของชาวไทยภูเขา เป็นต้น วัตถุดิบในการหมักมักใช้ ข้าว ผลไม้ หรือน้ำตาลมาหมักทำให้เกิดแอลกอฮอล์ (เทพินทร์ พัชรานุกรษ์. 2541 : 5-7)

การดื่มสุรากับผลกระทบที่เกิดขึ้น

เหล้า, เบียร์, ไวน์ และเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ทุกชนิด จะกระตุ้นให้ร่างกายของผู้ดื่มผู้สีกฝ่อคลาย สนุกสนาน และรื่นเริง แต่นั่นก็เพียงชั่วระยะเวลาสั้นๆ หากเทียบกับผลเสียที่ค่อยๆ ก่อตัวกระทบต่อสุขภาพและสร้างปัญหาให้กับสังคมระยะยาว

ความเป็นยอดนักดื่มของคนไทยส่งผลให้เกิดอัตราการตายด้วยอุบัติเหตุเฉลี่ยปีละ 20 ต่อประชากรหนึ่งแสนคน ขณะที่ประเทศเพื่อนบ้าน เช่น อินโดนีเซียประมาณ 15 ต่อหนึ่งแสนคน ศรีลังกาและอินเดียประมาณ 10 ต่อหนึ่งแสนคน ส่วนในยุโรปและอเมริกาประมาณ 5 ต่อหนึ่งแสนคน ปี 2544 คนไทยเสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนน 12,544 คน บาดเจ็บ 946,900 คน สูญเสียมูลค่าทางเศรษฐกิจประมาณ 122,400-184,040 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.25-3.48 ของรายได้ประชาชาติ เมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ซึ่งสูงประมาณร้อยละ 1-2 ของรายได้ประชาชาติเท่านั้น

ในภาวะปกติ สถิติคนเจ็บและเสียชีวิตจากอุบัติเหตุเพราะเมาสุราร้อยละ 26 และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 60-65 เมื่อถึงช่วง เทศกาลต่างๆ ส่งผลให้ค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยกลุ่มนี้ตกครายประมาณ 3,000-10,000 บาท และสูงขึ้น เป็น 3 เท่า สำหรับการรักษาใน โรงพยาบาลเอกชน

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย วิเคราะห์ว่าหากลดอุบัติเหตุบนถนน จากผู้เมาสุราได้ร้อยละ 90 จะช่วยลดการสูญเสียชีวิตได้ถึงปีละ 2,900 ราย ลดการบาดเจ็บ ได้ปีละ 29,625 รายและลดการสูญเสียทางเศรษฐกิจ ได้ประมาณ 13,975 ล้านบาท

ในกลุ่มผู้ติดเหล้าถึงขั้นเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานบริการสาธารณสุขทั่วประเทศก็มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น เมื่อจำแนกในรายผู้ป่วยเท่ากับผู้ป่วยใหม่พบว่าร้อยละของผู้ติดสุราที่เข้ารับการบำบัดรักษา ในรายผู้ป่วยเก่ามีแนวโน้มคงที่ แต่ในรายผู้ป่วยใหม่มีแนวโน้มสูงขึ้นหลายๆ ประเทศทั่วโลก และประเทศไทย ต่างก็คิดค้นและหาวิธีการหยุดยั้งการดื่มเหล้า เพราะข้อมูลและงานวิจัยที่พิสูจน์ พบว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นำมาซึ่งความสูญเสียทางเศรษฐกิจและทำลายสังคมอย่างมาก

ผลกระทบต่อร่างกายอาจแบ่งเป็น 2 แบบคือ

1. แบบเฉียบพลัน การดื่มสุราเป็นครั้งคราวจำนวนน้อยๆ ทำให้มีผลไปกระตุ้นหัวใจ ทำให้ร้อนหน้า หน้าแดง รู้สึกกระชุ่มกระชวย และรับประทานอาหารได้มากขึ้น จะทำให้รู้สึกเจริญอาหาร แต่เมื่อดื่มไปนานๆ ร่างกายเกิดความเคยชินทำให้ต้องดื่มเพิ่มขึ้นจนเป็นโรคต่างๆ ได้

การดื่มสุราทำให้ความดันโลหิตสูงขึ้น จึงมีหลายๆ คนดื่มสุราเพราะรู้สึกว่าตนเองมีความดันโลหิตต่ำ ซึ่งเป็นความเข้าใจผิด

แอลกอฮอล์เป็นตัวกีดการทำงานของระบบประสาทส่วนกลาง คือสมองส่วนที่ควบคุมการทำงานของร่างกาย และสติสัมปชัญญะ ทำให้ร่างกายทำงานได้ช้าลง การตัดสินใจการตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นต่างๆ จะใช้เวลามากขึ้น ประสาทจะหย่อนสมรรถภาพ ซึ่งมีผลทำให้การรับรู้ภาพ แสงและสีของสัญญาณต่างๆ ช้าลง อาณาเขตการมองเห็นแคบลง ทำให้เห็นภาพการจราจรไม่มากพอ และการคาดคะเนระยะทางผิดไป ถ้าขับรถจะเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย (เฟื่องเพชร เกียรติเสวี, 2544 : 28)

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เมื่อเข้าสู่ร่างกายจะถูกดูดซึมและกระจายไปทุกส่วนของร่างกาย ทำให้เกิดพิษต่อระบบต่างๆ ของร่างกายคือ พิษต่อสมองทำให้สมองเสื่อม และมีผลต่อการเสื่อมทางจิตด้วย เริ่มตั้งแต่ทำให้บุคลิกภาพเปลี่ยนไป ขาดความรับผิดชอบ ความจำเสื่อม ประสาทหลอน หูแว่ว หวาดระแวง ถ้าดื่มมาก จะทำให้สูญเสียการควบคุมการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ ไม่สามารถควบคุมร่างกายตนเองได้ สมรรถภาพการมองเห็นและการได้ยินลดลง (บุญเลิศ จุลเกียรติ. 2542 : 42) ดังปรากฏตามตาราง 3

ตาราง 3 ความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับแอลกอฮอล์ในเลือดกับอาการแสดงของผู้ที่ดื่มสุรา

ระดับแอลกอฮอล์ในเลือด (มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์)	อาการแสดง
30	สนุกสนานร่าเริง
50	เสียการควบคุมการเคลื่อนไหว
100	เดินไม่ตรงทาง
200	สับสน
300	ง่วง, ซึม
400	สลบและอาจถึงตาย

ที่มา : พงษ์ศักดิ์ วัฒนา (บรรณาธิการ), (2536), รายงานคณะผู้เชี่ยวชาญสุราเกี่ยวกับอุบัติเหตุรถยนต์, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทหารผ่านศึก

การดื่มสุรามากเกินไป จะทำให้หมดสติและตายได้ ได้มีผู้ตรวจคนผู้เสียชีวิตเพราะดื่มสุรา พบว่าเลือดและน้ำคั่งทุกอวัยวะโดยเฉพาะในเยื่อหุ้มกระเพาะอาหารและลำไส้เล็ก มีเลือดคั่ง, เลือดออก และบวมบวมอย่างเห็นได้ชัดในตับ ในบางคนเมื่อเมาสุราแล้วอาเจียนของที่อาเจียนตกไปอยู่ในหลอดลมทำให้ขาดอากาศหายใจ และเสียชีวิต

การดื่มสุราขณะท้องว่าง อาจทำให้เกิดภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำได้ภายใน 6-36 ชั่วโมง ทำให้ผู้ดื่มหมดสติได้ และการดื่มสุราร่วมกับการดื่มแอลกอฮอล์แล้วจะทำให้ตับถูกทำลายมากยิ่งขึ้น

2. แบบเรื้อรัง การดื่มสุราเป็นจำนวนมากเป็นเวลานานๆ จะเกิดภาวะการเป็นพิษต่ออวัยวะทุกส่วนของร่างกาย เป็นเหตุให้เกิดโรคต่างๆ ได้แก่

2.1 ผลต่อระบบทางเดินอาหาร

2.1.1 แอลกอฮอล์มีฤทธิ์กัดเยื่อของระบบทางเดินอาหาร เมื่อดื่มสุราที่ไม่ได้เจือจางจะรู้สึกปวดคอและร้อนในกระเพาะอาหาร คนที่ดื่มสุราเป็นประจำอาจเป็นโรค หลอดอาหารอักเสบ บางคนเป็นแผลในหลอดอาหาร หรือในพวกตับแข็ง จะมีเส้นเลือดขอดในหลอดอาหาร ซึ่งหากเป็นมาก จะทำให้อาเจียนเป็นเลือดได้หรือบางคนอาจทำให้เป็นมะเร็งของหลอดอาหารได้

2.2.2 แอลกอฮอล์ทำให้มีการหลั่งน้ำย่อยแอสตรินเพิ่มขึ้น ทำให้มีภาวะเป็นกรดมากขึ้น เกิดกระเพาะอาหารอักเสบหรือเป็นแผล ทำให้มีอาการปวดท้อง บางคนถึงกับอาเจียนเป็นเลือดได้ บางคนอาจเป็นมะเร็งกระเพาะอาหารได้ แต่โรคนี้นพบน้อยในคนไทย

2.1.3 แอลกอฮอล์ที่ดื่มเข้าไป ส่วนใหญ่จะถูกดูดซึมที่ลำไส้เล็กส่วนต้น ซึ่งไปรบกวนการทำงานของลำไส้ด้วย ทำให้การดูดซึมเสียไป เป็นเหตุให้ร่างกายขาดโฟเลต ซึ่งเป็นเหตุให้เป็นโรคโลหิตจางได้ นอกจากนี้ยังทำให้ร่างกายขาดวิตามินเอ วิตามินบี 1, วิตามินบี 2,

วิตามินบี 3, และวิตามินบี 6 คนที่ดื่มสุราเป็นจำนวนมากเป็นเวลานาน จะเกิดการอักเสบหรือเป็นแผลที่ลำไส้เล็กส่วนต้น ทำให้มีอาเจียนเป็นเลือดหรือถ่ายอุจจาระดำได้ นอกจากนี้อาจมีอาการปวดท้อง ท้องอืด ท้องเดินเป็นประจำเวลาที่ดื่มสุรา เนื่องจากลำไส้บีบตัวมากขึ้น และดูดซึมน้ำเกลือแร่ลดลง

2.1.4 แอลกอฮอล์ทำให้เซลล์ของตับอ่อนระคายเคือง เซลล์บวมขึ้นทำให้การไหลของน้ำย่อยไม่คล่องตัว เกิดเป็นโรคตับอ่อนอักเสบ ถ้าเป็นรุนแรงคือเป็นตับอ่อนอักเสบเฉียบพลันชนิดมีเลือดออก ทำให้เสียชีวิตได้ง่าย

2.1.5 หลังจากแอลกอฮอล์ถูกดูดซึมที่ลำไส้เล็กส่วนต้น แล้วเข้าสู่ตับ ซึ่งตับเป็นตัวทำลายพิษแอลกอฮอล์ ทำให้ทำงานไปเต็มที่ ระยะเวลาต่อมาเนื้อตับถูกทำลายไปเรื่อยๆ ทำให้เกิดโรคตับมากมายและเสียชีวิตก่อนวัยอันควร (เฟื่องเพชร เกียรติเสวี. 2544 : 29-33)

2.2 ผลต่อไต คนที่ดื่มสุรามาก แอลกอฮอล์จะลดการผลิต antidiuretic hormone ของต่อม Pituitary ทำให้ร่างกายสูญเสียโซเดียมมากกว่าร่างกายดูดน้ำเข้าสู่ระบบไหลเวียนเลือดที่ละมากๆ อาจทำให้เกิดภาวะน้ำเป็นพิษได้

2.3 ผลต่อระบบประสาท สมองเป็นอวัยวะที่บอบบางที่สุด มีกระโหลกศีรษะหุ้มไว้เพื่อกันอันตรายจากภายนอก สมองเป็นศูนย์ในการบังคับอวัยวะต่างๆ ทุกส่วนของร่างกาย มีเส้นเลือดมาหล่อเลี้ยงมาก เมื่อดื่มสุราเข้าไป แอลกอฮอล์จึงเข้าสู่สมองได้มากและเร็ว แอลกอฮอล์จึงจะไปกุดการทำงานของสมอง ทำให้ศูนย์ประสาทต่างๆ รวนเร ทำให้มีมึนเวียน เต้นโคลงเหมือนเมาคลื่น ปัสสาวะขุ่น อาเจียน ในรายที่เป็นมาก จะทำให้สติสัมปชัญญะเสียไป ทำให้สูญเสียความทรงจำ การควบคุมร่างกายก็เสียไปด้วย เช่น ทำให้พูดเหมือนคนลื้มโกสั่น มือไม้เปะปะเดินไม่ตรงทาง การรับรู้ทางสัมผัสต่างๆ เสีย ทำให้ขาดความระวังไว ลินขาดความละเอียดในการชิมรส ความรู้สึกเจ็บปวดหายไป เพราะสุรามีฤทธิ์เหมือนยาสลบ

พิษของสุรา ทำให้สมองส่วนนอกฝ่อลีบ ซึ่งจะมีผลต่อการเสื่อมของจิตด้วย

สุราทำให้เกิดภาวะโซเดียมในเลือดต่ำ ซึ่งทำให้มีอาการชักเหมือนคนเป็นลมบ้าหมูได้

2.4 ผลต่อกล้ามเนื้อ ผู้ที่ดื่มสุราเป็นประจำ จะมีอาการปลายประสาทอักเสบ ซึ่งผลอันนี้ทำให้เกิดการอ่อนกำลังของกล้ามเนื้อ เช่น เดินไม่ถนัด จนถึงเดินไม่ได้ เป็นตะคริวบ่อยๆ

2.5 ผลต่อหัวใจและการไหลเวียนของเลือด แอลกอฮอล์ทำให้กล้ามเนื้อหัวใจบวมโต ความดันโลหิตสูง การเต้นของหัวใจผิดปกติ เหนื่อยง่าย ใจสั่น อาจทำให้เกิดภาวะหัวใจวายเนื่องจากแอลกอฮอล์ส่งเสริมการสังเคราะห์ไขมันมากไตรกลีเซอไรด์ และยับยั้งการสังเคราะห์โปรตีนของกล้ามเนื้อหัวใจ ทำให้สมรรถภาพการทำงานลดลง ผู้ที่ดื่มสุราจำนวนมากอาจทำให้เกิดอัมพาต ได้ภายใน 24 ชั่วโมง

2.6 ผลต่อสุขภาพจิต ผู้ที่ดื่มสุราจำนวนมากเป็นเวลานานโดยเฉพาะในคนอายุ 50 ปีขึ้นไป จะรู้สึกใจสั่น สมองทึบ ความจำเสื่อม พูดไม่ชัด เกิดโรคทางจิตมากมาย เช่น

2.6.1 โรคแพ้พิษสุรา (Alcoholic intoxication)

2.6.2 โรคระแวงเพราะสุรา (Alcoholic paranoid)

2.6.3 โรคจิตหลอน (Alcoholic hallucinosis)

2.6.4 โรคคั่งเพ้อ (Foxic psychosis or delirium tremens)

2.6.5 Korsakoff's syndrome

2.6.6 Wernicke's encephalopathy

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคสุรา

ปัจจัยสภาพแวดล้อม คือ ปัจจัยทางกายภาพและความสะดวกในการติดต่อคมนาคม ในการทบทวนประวัติการบริโภคสุรา จะพบว่าการบริโภคสุราได้แพร่กระจายอย่างรวดเร็ว เมื่อมีการสร้างทางรถไฟเชื่อมระหว่างเมือง ความสะดวกในการขนส่งสุราได้ทำให้ประชาชนรู้จักบริโภคสุราได้มากขึ้นเร็วขึ้น และมีสุราหลายชนิดให้ประชาชนสามารถทดลองบริโภคได้ปัจจุบันความสะดวกในการขนส่งทั้งทางบกและอากาศทำให้ผู้บริโภคสุรามีโอกาสบริโภคได้ง่ายขึ้น

ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง และเศรษฐกิจ ผลกระทบจากนโยบายทางการเมือง ที่มองสุราในฐานะที่เป็นแหล่งทำรายได้ให้แก่ประเทศมากกว่าผลกระทบของการบริโภคสุราที่มีต่อประชาชนผู้บริโภค และสังคมโดยรวม กล่าวคือ มีการเปิดเศรษฐกิจแบบเสรี สินค้าสุราย่อมสามารถวางจำหน่ายได้ แม้ในประเทศการผลิตและจำหน่ายสุรามีลักษณะกึ่งผูกขาดแต่ก็มีลักษณะเสรีในเขตการค้าของแต่ละโรงงาน ผู้ผลิตและผู้นำเข้าแข่งขันกันทางธุรกิจ ใช้กลยุทธ์ต่างๆ เพื่อเข้าถึงกลุ่มผู้บริโภค มีการผลิตและนำเข้าสินค้าเพื่อมุ่งไปที่กลุ่มผู้บริโภคเฉพาะกลุ่ม เช่น ปัจจุบันผู้นำเข้าไวน์จากต่างประเทศมุ่งไปที่ผู้หญิงและกลุ่มที่ยังไม่เคยบริโภคสุรามาก่อน ในขณะที่มีการผลิตสุราเลียนแบบสุราต่างประเทศเพื่อกลุ่มเป้าหมาย ที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง และค่อนข้างต่ำ เป็นต้น

การยอมรับความสำคัญของสุราจากกลุ่มผู้กำหนดนโยบายทางการเมือง ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการจัดการด้านอื่นๆ ในสังคมด้วย คือ ในด้านการจัดการสื่อประชาสัมพันธ์มีการโฆษณา ในลักษณะที่ใช้สุรา เป็นสัญลักษณ์ของความทันสมัย เป็นสัญลักษณ์ของกลุ่มโดยมิให้ภาพของคุณลักษณะด้านลบของการบริโภคสุรามากนัก

ปัจจัยด้านวัฒนธรรม ซึ่งวัฒนธรรมเป็นโครงสร้างหลักที่กำหนดแบบแผนการดำเนินชีวิตของบุคคล ซึ่งบุคคลจะเลือกบริโภคอะไร บริโภคเวลาใด บริโภคกับใคร ปริมาณเท่าไร และวัฒนธรรมจะมีอิทธิพลในการกำหนดกรอบความนึกคิดตัดสินใจ เริ่มจากคนในวัฒนธรรมนั้นยึดถือหรือมีปรัชญาในชีวิตอย่างไร สิ่งใดคือความดีงาม สิ่งใดเป็นการกระทำที่น่ายกย่อง เชื่อปรัชญาชีวิตจะเปลี่ยนแปลงไปตามการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรมการเปลี่ยนการให้คุณค่าของสังคมต่อเป้าหมายชีวิตในอดีต คือการที่คนอยู่ร่วมกับครอบครัว ชุมชนอย่างสงบ เปลี่ยนมาเป็นการให้คุณค่าของการเป็นเจ้าของวัตถุต่างๆ เพื่อแสดงถึงฐานะทางเศรษฐกิจ จึงมีผลให้สุราถูกใช้เพื่อเป็นเครื่องแสดงฐานะทางเศรษฐกิจด้วย เมื่อแบบการให้คุณค่าแก่สุราเปลี่ยนไปเช่นนี้ ย่อมเป็นการส่งเสริมพฤติกรรมการบริโภคสุราให้มากขึ้น สามารถบริโภคได้ในช่วงที่เป็นเทศกาลและไม่ใช

เทศกาล และเป็นสิ่งจำเป็นในสังคมของกลุ่มที่ชอบความสนุกสนาน (เทพินทร์ พัทธนาภิรักษ์. 2541 : 43-45)

ปัจจัยเกี่ยวกับกลุ่มสังคม พื้นฐานหลักของกลุ่มคือครอบครัว ทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อ แบบแผนการดำเนินชีวิตของครอบครัวจะเป็นกรอบการดำเนินชีวิตของสมาชิกรุ่นต่อไป จากการศึกษาเกี่ยวกับการใช้สารเสพติดและการติดยาในเด็กและเยาวชน พบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดามีพฤติกรรมติดยา มีแนวโน้มที่จะติดยามากกว่า และการศึกษาในต่างประเทศ พบว่า ครอบครัวที่บิดาเป็นผู้ติดยาเรื้อรังจะมีผลต่อบทบาทและความสัมพันธ์ในครอบครัว บุตรจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีแนวโน้มที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน และบริโภคสุราแต่ถ้าหากครอบครัวที่มารดาเป็นผู้ติดยาเรื้อรัง จะมีผลต่อเด็กรุนแรงมากกว่า เนื่องจากบทบาทของมารดาในการดูแลบุตรไม่สามารถจะละเว้นได้เช่น บิดา นอกจากครอบครัวจะเป็นตัวแบบโดยตรงในการบริโภคสุราแก่เด็กแล้ว ระบบการคิดและรูปแบบการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตก็จะเป็นกรอบการตัดสินใจ การบริโภคสุราของเด็กด้วย เช่น มีระบบการบริโภคสุราเพื่อสุขภาพ เพื่อสังคม หรือเพื่อคลายทุกข์ เกี่ยวกับกลุ่มเพื่อน มีการศึกษาถึงสาเหตุของการติดยาในเยาวชน พบว่า ส่วนใหญ่มาจากเพื่อนชวน ตามเพื่อน และอยากทดลองและอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนจะมีมากช่วงวัยรุ่น นอกจากกลุ่มเพื่อนแล้ว ตัวแบบต่างๆ ที่บุคคลยึดถือก็เป็นการส่งผลต่อการตัดสินใจบริโภคสุรา เช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นตัวแบบในกลุ่มวัยรุ่น หรือในกลุ่มผู้ใหญ่ กลุ่มผู้ที่ทำงานแล้ว หรือมีตำแหน่งในสังคมชั้นสูง ซึ่งพฤติกรรมของบุคคลเหล่านี้ อาจส่งผลให้เกิดการบริโภคสุรามากขึ้นหรือลดลงได้ (เทพินทร์ พัทธนาภิรักษ์. 2541 : 43-45 ; อ้างอิงจาก อาภา 2535 : 11)

ปัจจัยส่วนบุคคล การศึกษาลักษณะทางประชากรและสังคมของผู้บริโภคสุรา พบว่า เพศชายจะติดยามากกว่าเพศหญิง เพศชายอายุที่เริ่มบริโภคสุราจะอยู่ในช่วง 15-19 ปี ในขณะที่เพศหญิงมักเริ่มบริโภคเมื่ออายุ 20 ปี และอายุแรกเริ่มบริโภคของคนในชนบทจะน้อยกว่าคนในเมือง และผู้มีรายได้ต่ำน้อยมักนิยมบริโภคเหล้าขาว ในขณะที่ไวน์กำลังเป็นที่นิยมของผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง

ระดับรายได้และลักษณะอาชีพ ก็มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคสุรา ในต่างประเทศ พบว่า ถ้ารายได้ต่อหัวสูงขึ้นจะมีการบริโภคสุรามากขึ้น ส่วนในด้านอาชีพ พบว่า อาชีพที่มีอิทธิพลต่อการติดยาค่อนข้างสูง โดยผู้ที่มิอาชีพข้าราชการ รัฐวิสาหกิจจะมีอัตราติดยาต่ำกว่าอาชีพอื่น (เทพินทร์ พัทธนาภิรักษ์. 2541 : 49)

ปัจจัยด้านบุคลิกภาพของบุคคลก็มีผลต่อการบริโภคสุรา ผู้ที่มีบุคลิกภาพถอยหนีหรือเก็บกอด มีแนวโน้มที่จะใช้สุราเป็นทางออกในการแก้ไขปัญหาหรือความคับข้องใจ นอกจากนั้นก็พบในผู้ที่มีความนับถือตนเองต่ำ มีความรู้สึกแปลกแยกสูง จะมีแนวโน้มใช้สุราเพื่อลดความวิตกกังวลและความหวาดกลัวว่าจะทำอะไรล้มเหลว

มีผู้ศึกษาด้านพันธุกรรมในต่างประเทศ พบว่า ในกลุ่มผู้ติดยา บิดาและพี่น้องผู้ชายของผู้ติดยาจะติดยาด้วย เป็นจำนวนถึงร้อยละ 15

ความผิดปกติทางกาย ความเจ็บป่วยบางอย่าง อาจส่งผลให้มีการบริโภคสุรา ไม่ว่าจะเป็น
ในรูปยาตอง หรือรูปสุรา ถ้าเป็นในรูปยาตองจะเป็นในด้านของความเชื่อที่ว่าเป็นยารักษาโรคซึ่งพบ
ในสตรี แต่ในเพศชาย จะเป็นเรื่องเจริญอาหารหรือเพิ่มกำลังวังชา

ความเชื่อของบุคคลก็มีอิทธิพลต่อการบริโภค เช่น ความเชื่อ ในการบริโภคเหล้า เพื่อ
เพิ่มความแข็งแรง และการดื่มเหล้าก็ต้องดื่มพร้อมสุรา (เทพินทร์ พัทธนาภิรักษ์. 2541 : 45-50)

ทางเลือกในการป้องกันปัญหาจากสุรา

การป้องกันปัญหาจากสุราของบุคคล มีดังนี้

1. ปรับแนวคิดของความสุข และความต้องการของชีวิตให้อยู่ในทางสายกลาง
2. หากิจกรรมส่งเสริม สุขภาพที่มีผลดีต่อสุขภาพกายและจิตใจทำ
3. เล่นกีฬา ซึ่งช่วยให้ร่างกายมีการหลั่งของสาร Endorphin ที่ทำให้บุคคลสดชื่น
และเป็นสุขได้ ปัจจุบันประชากรไทยยังเล่นกีฬากันน้อย คือเพียงร้อยละ 20 เท่านั้นที่เล่นกีฬาบ้าง
จนถึงเล่นเป็นประจำ
4. ถ้าไม่เป็นผู้ดื่ม ไม่ควรพยายามลองดื่ม
5. ถ้ามีผู้ชวนดื่ม ก็ปฏิเสธอย่างนุ่มนวล หลายครั้งเขาจะเลิกชวนไปเอง
6. ลดการเดินผ่านแหล่งสุรา ร้านเหล้า
7. ถ้าจำเป็นต้องดื่มสุรา ควรดื่มเพียงเล็กน้อย และดื่มระหว่างอาหารและไม่ใช้เด็กไป
ซื้อสุราให้ผู้ใหญ่
8. ถ้าติดสุราหรือมีปัญหาโรคจากสุราแล้วต้องการพบแพทย์ให้ช่วยเหลือ ก็ไม่ควร
รีรอ
9. ทำงานอดิเรกเช่น ปลูกต้นไม้ อ่านหนังสือ เข้าห้องสมุด เย็บปักถักร้อยและอื่นๆ
10. หันเข้าหาธรรมชาติ และสิ่งดีๆ อื่นๆ ตามโอกาส
11. ไม่ดื่มสุราถ้าต้องขับรถ (อรพรรณ เมธาติลกกุล : 2541 : 84)

การป้องกันปัญหาจากสุราของครอบครัว มีดังนี้

1. สร้างบรรยากาศของครอบครัวให้มีความสุข เพื่อป้องกันปัญหาสมาชิกของ
ครอบครัวมีความคับข้องใจ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญนำไปสู่การแก้ปัญหาของสมาชิกนั้นด้วยการดื่มสุรา
2. หากิจกรรมที่ดีเป็นประโยชน์ หรือเสริมรายได้บ้างถ้าต้องการทำ โดยส่งเสริมให้
สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วม
3. ส่งเสริมให้สมาชิกของครอบครัว มีสังคมที่ดี มีเพื่อนที่ดี ไม่ใช่นักดื่ม
4. ไม่เพิ่มทุกข์ ให้กับสมาชิกครอบครัวที่มีปัญหาจากสุรา ไม่ว่าด้วยประการใดๆ
ค่อยๆ วิเคราะห์ปัญหาที่สาเหตุและช่วยสมาชิกที่มีปัญหานั้นอย่างใจเย็น
5. จัดให้มีเครื่องดื่มที่ส่งเสริมสุขภาพกายไว้ในครัวเรือน เช่น น้ำผลไม้ นม และอื่นๆ

6. ผู้มีปัญหาจากสุราในครอบครัวให้มีทางออก เช่น ช่วยเป็นกำลังใจในการเลิกสุรา หรือการช่วยเหลือเรื่องการพบแพทย์ในกรณีที่ต้องการบำบัดรักษาและอื่นๆ

การจัดงานเลี้ยงควรดำเนินการดังนี้ (อรพรรณ เมราดิลกกุล. 2541 : 85)

1. วางแผนการเสิร์ฟเครื่องดื่มในงานเลี้ยงที่ดี โดยการเสิร์ฟเครื่องดื่มประเภทอื่นด้วย เช่น น้ำผลไม้ น้ำหวาน ทั้งนี้เพื่อผู้ไม่ประสงค์ดื่มสุราจะได้มีทางเลือก ถ้าเป็นไปได้ควรเสิร์ฟเครื่องดื่มที่ไม่มีสุรา
2. ควรเสิร์ฟเครื่องดื่มไม่มีสุราก่อน ติดตามด้วยอาหาร ไม่ควรจัดงานเลี้ยงที่ตั้งขวดเหล้าไว้ตรงกลางโต๊ะหรือวางอาหาร ถ้าเสิร์ฟเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ควรเสิร์ฟหลังอาหารไปแล้ว ผู้ดื่มจะได้ดื่มได้น้อยและไม่เมา
3. ลดการเสิร์ฟสุราแบบพรวดพราด เสิร์ฟในปริมาณที่พอเหมาะ และงดเสิร์ฟก่อนงานเลี้ยงจะเลิก 1 ชั่วโมง ถ้าทำได้ ในกรณีที่ผู้มาร่วมงานเลี้ยงต้องขับรถกลับ
4. ในบางประเทศจะปรุงเครื่องดื่มรสจัด มีเครื่องเทศ และเครื่องดื่มอื่นๆ ที่ทำให้นักดื่มสนใจในสูตรต่างๆ มาเสิร์ฟ ทั้งนี้เพื่อเบนความหมกมุ่นกับการดื่มสุราของผู้ที่มาร่วมงานเลี้ยง
5. ถ้าผู้มาร่วมงานเลี้ยงคนใดเมาสุรา ไม่ควรปล่อยให้ผู้ที่มึนเมาขับรถกลับบ้านด้วยตนเอง ควรจัดหาที่พัก หรือจัดรถให้เพื่อเดินทางกลับบ้านให้ถ้าเป็นไปได้
6. ค้นคว้าวิธีการอื่น ตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคล โอกาสและอื่นๆ เพื่อป้องกันแขกของท่านไม่ให้เกิดปัญหาจากสุรา ตลอดจนการเมาสุราแล้ววิวาทกันในงานหรืออื่นๆ

การจัดงานเลี้ยงของหน่วยงาน ควรดำเนินการดังนี้

1. ให้มีนโยบายป้องกันปัญหาจากสุราของหน่วยงานอย่างชัดเจน
2. ส่งเสริมค่านิยมไม่ดื่มสุราในหน่วยงาน ผู้นำไม่ควรดื่มสุราพรวดพราด
3. ให้เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ขายอย่างเพียงพอ จำกัดปริมาณเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ขายในหน่วยงาน
4. ลดการเสิร์ฟสุราในงานเลี้ยงของหน่วยงาน
5. จัดประกวดหน่วยงานดีเด่น ไม่มีผู้ดื่มสุรา ในสถานที่ทำงาน
6. จัดให้มีที่เล่นกีฬาชนิดต่างๆ ในสถานที่ทำงาน รวมทั้งห้องสมุดเพื่อส่งเสริมการอ่านและพัฒนาตนเองของผู้ปฏิบัติงานและกิจกรรม
7. จัดสถานที่ทำงานให้น่าอยู่ และมีขอบเขต เช่น การมีต้นไม้ร่มรื่น มีร่มเงาและบริเวณให้ผู้ทำงานได้นั่งพักผ่อนคลายเครียดจากงานได้
8. จัดให้มีห้องพักผ่อนซึ่งไม่ให้มีการนำสุราเข้าไปดื่มของผู้ปฏิบัติงาน หรือบางแห่งจัดให้มีตึกสันทนาการ ซึ่งมีทั้งห้องสมุดกีฬา ในร่มและอื่นๆ ในบริเวณนั้น เพื่อช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานได้พักผ่อนคลาย

การป้องกันปัญหาจากสุราของชุมชนมีดังนี้

1. ส่งเสริมค่านิยม คนดีไม่ดื่มสุรา
2. ลดร้านขายสุราในชุมชน หรือไม่ให้มีถ้าทำได้ และหากคนในชุมชนต้องการถ้ามี จำหน่ายควรกำหนดเวลาจำหน่ายด้วย
3. จัดให้มีกิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมทางสังคม เพื่อการป้องกันปัญหาจากสุราและการณรงค์ป้องกันปัญหาจากสุรา
4. ส่งเสริมและยกย่องคนไม่ดื่มสุรา เจ้าของงานเลี้ยงที่ไม่เสิร์ฟสุรา หรือตัวอย่างที่ดีอื่นๆ ในชุมชน
5. ผู้นำชุมชนเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่มีปัญหาจากสุรา
6. ทางเลือกอื่นๆ

การป้องกันปัญหาจากสุราของประเทศมีดังนี้

1. มีนโยบายป้องกันปัญหาจากสุรา มากกว่าหารายได้เข้ารัฐ จากภาษีและเงินผลประโยชน์
2. ปรับปรุงแก้ไขกลไกของรัฐ โดยเฉพาะหน่วยราชการ ให้ดูแลและปฏิบัติการป้องกัน ปัญหาจากสุราอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการดำเนินงานให้กระทำตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปัญหาจากสุราที่มีอยู่
3. ส่งเสริมประชาชนภายในชาติไม่ให้เป็นผู้ดื่มสุรา และผู้นำประเทศไม่ควรดื่มสุรา เผยแพร่ภาพทั่วราชอาณาจักร
4. ส่งเสริมประชาชนให้เข้าหาแก่นแท้ของศาสนาในทุกๆ ศาสนา และทำนุบำรุงศาสนาที่ทำให้คนไทยมีเครื่องยึดเหนี่ยวที่ดี ยังช่วยแก้ปัญหาอื่นๆ ของประเทศได้อีกด้วย
5. คุ้มครองผู้บริโภคหรือประชาชนในชาติให้ปลอดภัยจากปัญหาสุรา
6. ประกาศให้สุราเป็นสินค้าที่เน้นทอนสุขภาพและศีลธรรมตามนโยบายสำคัญของ พ.ร.บ. คุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งต้องควบคุมฉลากและงดการโฆษณา
7. คำนึงว่าวิจัยและป้องกันปัญหาจากสุรา
8. จัดสรรงบประมาณ เพื่อการแก้ไขปัญหาจากสุราที่มีอยู่ และเพื่อป้องกันปัญหาใหม่ๆ จากสุราที่จะเกิดขึ้นต่อไป
9. จัดให้มีหลักสูตรป้องกันปัญหาจากสุราในและนอกระบบการศึกษาของประเทศ
10. ดำเนินการป้องกันเยาวชนของชาติไปไม่ให้เหยื่อของสุรา
11. ดูแลให้ประชาชนปลอดภัยจากสารพิษ และสารให้โทษจากสุรา ตามมาตรฐานที่มีไว้อย่างจริงจัง
12. ทางเลือกที่ต้องพยายามคิดค้นอื่นๆ อีก (อรพรรณ เมธาติลกกุล. 2541 : 87)

ความหมายและประเภทของพฤติกรรม

พฤติกรรม หมายถึง กิจกรรมทุกประเภทที่มนุษย์กระทำ ไม่ว่าสิ่งนั้นจะสังเกตได้หรือไม่ เช่น การทำงานของหัวใจ การทำงานของกล้ามเนื้อ การเดิน การพูด การคิด ความชอบ ความสนใจ เป็นต้น (ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2537 : 4)

ชานซ์ (Chance) ได้แบ่งพฤติกรรมออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้ (พรสุข หุ่นรินทร์. 2545 : 75 ; อ้างอิงจากนิตยา เพ็ญศิริินภา. 2544 : 60-61)

1. พฤติกรรมภายนอกหรือพฤติกรรมเปิดเผย (Overt behavior) คือ พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก โดยผู้อื่นสามารถสังเกตได้โดยตรงด้วยประสาทสัมผัส

2. พฤติกรรมภายในหรือพฤติกรรมปกปิด (Covert behavior) คือ พฤติกรรมหรือการกระทำที่เกิดขึ้นภายในใจของบุคคล ซึ่งบุคคลอื่นไม่สามารถสังเกตได้โดยตรงผู้ที่กระทำเท่านั้นที่สามารถสังเกตได้ เช่น ความรู้ ความคิด ความเข้าใจ ความเชื่อ เจตคติ หากต้องการจะทราบจำเป็นต้องมีเครื่องมือมาช่วยจัด เช่น แบบทดสอบความรู้แบบวัดความรู้สึกหรือเจตคติ เป็นต้น

3. พฤติกรรมตอบสนอง (Respondent behavior) เป็นพฤติกรรมที่พร้อมที่สุดโดยเหตุการณ์ซึ่งทำให้เกิดขึ้นเรียกว่า เป็นพฤติกรรมสะท้อนกลับ (Reflexive behavior) เป็นพฤติกรรมที่สำคัญมากในชีวิตของมนุษย์ (พรสุข หุ่นรินทร์. 2545: 75)

นักจิตวิทยา เชื่อว่า พฤติกรรมเป็นผลที่เกิดจากการทำปฏิกิริยาของมนุษย์ หรือ อินทรีย์ กับสิ่งแวดล้อม ซึ่งเขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$B = f(O, E)$$

$$B = \text{พฤติกรรม}$$

$$\text{หรือ } f = \text{ผลที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ}$$

$$O = \text{อินทรีย์}$$

$$E = \text{สิ่งแวดล้อม}$$

พฤติกรรมการเรียนรู้ของบลูม (Bloom) แบ่งออกเป็นกลุ่มๆ ตามรายละเอียด ดังนี้

ก. พฤติกรรมการเรียนรู้กลุ่มพุทธิพิสัย (Cognitive domain) เป็นความสามารถและทักษะทางด้านสมองในการคิดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ซึ่งแบ่งย่อยได้เป็น 6 ชั้น ดังนี้

1. การรู้ (Knowing) เป็นความสามารถในการจำหรือระลึกได้ ซึ่งเป็นประสบการณ์ต่างๆ ที่เคยได้รับรู้มา

1.1 ความรู้เฉพาะเรื่องเฉพาะอย่าง เป็นการระลึกข้อมูลในส่วนย่อยๆ เฉพาะอย่างที่แตกต่างกันได้โดยชัดๆ

1.1.1 ความรู้เกี่ยวกับศัพท์ เกี่ยวกับความหมายของคำ

1.1.2 ความรู้เกี่ยวกับความจริงเฉพาะอย่างเช่น รั้วนี้ เดือน ปี

เหตุการณ์ สถานที่ ฯลฯ

1.2 ความรู้เกี่ยวกับวิถีทางและวิธีการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ

1.2.1 ความรู้ในเรื่องระเบียบ แบบแผน ประเพณี

1.2.2 ความรู้เกี่ยวกับแนวโน้มและลำดับก่อนหลัง

1.2.3 ความรู้ในการแยกประเภท และจัดหมวดหมู่

1.2.4 ความรู้เกี่ยวกับระเบียบและกระบวนการ

1.3 ความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมแนวคิดและโครงสร้าง

1.3.1 ความรู้เกี่ยวกับหลักการและข้อสรุปทั่วไป

1.3.2 ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและโครงสร้าง

2. ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นความสามารถในการแปลความ
ตีความหมายและขยายความในเรื่องราวและเหตุการณ์ต่างๆ แยกได้เป็น 3 ลักษณะดังนี้

2.1 การแปลความ เป็นการจับใจความให้ถูกต้องกับสิ่งที่สื่อความหมาย หรือ
จากอีกภาษาหนึ่งของการสื่อสารไปสู่อีกรูปแบบหนึ่ง

2.2 การตีความหมาย เป็นการอธิบายความหมายหรือสรุปเรื่องราวโดยการ
จัดระเบียบใหม่ รวบรวมเรียบเรียงเนื้อหาใหม่

2.3 การขยายความ เป็นการขยายเนื้อหาที่เหนือไปกว่าขอบเขตที่รู้เป็นการ
ขยายขีดการอ้างอิง หรือแนวโน้มที่เกินเลยจากข้อมูล

3. การนำไปใช้ (Application) เป็นความสามารถในการนำสาระสำคัญต่างๆ ไป
ใช้ในสถานการณ์จริง หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า เป็นการใช้ความเป็นนามธรรมในสถานการณ์
รูปธรรม ซึ่งจะอยู่ในรูป ความคิดทั่วไป กฎเกณฑ์ เทคนิค

4. การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถในการแยกสื่อความหมายไปสู่
หน่วยย่อย เป็นองค์ประกอบสำคัญ หรือเป็นส่วนๆ เพื่อให้ได้ลำดับชั้นความคิด ความสัมพันธ์กัน
การวิเคราะห์เช่นนี้เพื่อมุ่งที่จะให้การสื่อความหมายมีความชัดเจนขึ้นอาจจำแนกได้ 3 ลักษณะ ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ส่วนประกอบ เป็นการชี้ให้เห็นหน่วยย่อยๆ ที่เป็น
ส่วนประกอบอยู่ในสิ่งที่สื่อความหมาย

4.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เป็นการแยกการประสานหรือความสัมพันธ์
ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ในสิ่งที่สื่อความหมาย

4.3 การวิเคราะห์หลักการในเชิงจัดดำเนินงาน เป็นการชี้ให้เห็นระบบจัดการ
และวิธีการรวบรวมองค์ประกอบต่างๆ เข้าด้วยกัน

5. การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการนำหน่วยต่างๆ หรือส่วน
ต่างๆ เข้าเป็นเรื่องเกี่ยวกัน จัดเรียบเรียงและรวบรวมเพื่อสร้างแบบแผนหรือโครงสร้างใหม่ที่ไม่เคย
มีมาก่อน อาจจำแนกได้ 3 ลักษณะคือ

5.1 การสังเคราะห์ข้อความ เป็นการผูกข้อความขึ้นโดยการพูดหรือเขียน เพื่อ
สื่อความคิด ความรู้สึก หรือประสบการณ์ไปยังผู้อื่น

5.2 การสังเคราะห์แผนงาน เป็นการพัฒนาหรือเสนอแผนงานที่สอดคล้องกับความต้องการของงานที่ได้รับมอบหมาย หรือที่คิดทำขึ้นเอง

5.3 การสังเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นการพัฒนาหรือสร้างชุดของความสัมพันธ์เชิงนามธรรมขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องจำแนกเป็นอธิบายข้อมูลหรือปรากฏการณ์บางอย่างจากข้อความเบื้องต้น

6. การประเมินค่า (Evaluation) เป็นความสามารถในการตัดสินคุณค่าของเนื้อหาวัสดุอุปกรณ์และวิธีการ ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพที่สอดคล้องกับสถานการณ์ ซึ่งอาจจะกำหนดเกณฑ์ขึ้นเองหรือผู้อื่นกำหนด จำแนกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

6.1 การประเมินค่าตามเกณฑ์ภายใน เป็นการประเมินค่าความถูกต้องของวัสดุ อุปกรณ์ข้อความเหตุการณ์ตามคุณสมบัติประจำตัวของวัสดุอุปกรณ์ข้อความหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

6.2 การประเมินตามเกณฑ์ภายนอก เป็นการประเมินค่าโดยอ้างอิงกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

พฤติกรรมการเรียนรู้กลุ่มเจตพิสัย (Affective domain) เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางจิต ลักษณะนิสัย คุณธรรม และค่านิยม แบ่งเป็น 5 ชั้น ดังนี้

1. การยอมรับ (Receiving) เป็นความสามารถในการรู้จักหรือความฉับไวในการรับรู้สิ่งต่างๆ จำแนกเป็น 3 ลักษณะ คือ

- 1.1 การรับรู้
- 1.2 ความรู้สึกเต็มใจที่จะรับรู้
- 1.3 ตามความสนใจต่อสิ่งเร้า

2. การตอบสนอง (Responding) เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสนใจเต็มใจและพอใจในสิ่งเร้าจำแนกได้เป็น 3 ลักษณะคือ

- 2.1 การยินยอมที่จะตอบสนอง
- 2.2 การเต็มใจที่จะตอบสนอง
- 2.3 ความพอใจในการตอบสนอง

3. การสร้างคุณค่าหรือค่านิยม (Value) เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกซึ่งความรู้สึกหรือสำนึกในคุณค่าหรือคุณธรรมของสิ่งต่างๆ จนกลายเป็นความนิยมชมชอบและเชื่อถือในสิ่งนั้น จำแนกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

- 3.1 การยอมรับในค่านิยม
- 3.2 ความรู้สึกชื่นชอบหรือพอใจในค่านิยมนั้น
- 3.3 ความยึดมั่นในค่านิยมนั้น

4. การจัดระบบ (Organization) เป็นการจัดรวบรวมค่านิยมต่อสิ่งต่างๆ เข้ามาเป็นระบบจำแนกเป็น

4.1 มโนทัศน์เกี่ยวกับค่านิยม

4.2 การจัดระบบของค่านิยม

5. การมีลักษณะที่ได้จากค่านิยมหรือลักษณะการนิยามเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาเป็นนิสัยตามธรรมชาติ เป็นคุณลักษณะ หรือบุคลิกภาพแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากระบบค่านิยมที่ยึดมั่น จำแนกได้เป็น

5.1 การสรุปรวมถึงกลุ่มค่านิยม

5.2 การมีลักษณะนิสัย

ค. พฤติกรรมการเรียนรู้กลุ่มทักษะนิสัย (Psychomotor Domain) เป็นความสามารถในด้านการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพที่เกี่ยวข้องกับระบบการทำงานอวัยวะต่างๆ ภายในร่างกายแยกย่อยได้เป็น 5 ขั้นดังนี้

1. การเลียนแบบ (Imitation) เป็นการเลือกตัวแบบหรือตัวอย่างที่สนใจ
2. การทำตามแบบ (Manipulation) เป็นการลงมือกระทำตามแบบที่สนใจ
3. การมีความถูกต้อง (Precision) เป็นการตัดสินใจเลือกทำตามแผนที่เห็นว่าถูกต้อง

4. การกระทำอย่างต่อเนื่อง (Articulation) เป็นการกระทำที่เห็นว่าถูกต้องนั้นอย่างเป็นเรื่องเป็นราวต่อเนื่อง

5. การกระทำโดยธรรมชาติ (Naturalization) เป็นการกระทำจนเกิดทักษะความปฏิบัติได้โดยอัตโนมัติเป็นธรรมชาติ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2537 : 213)

เคแกน และซีเกล (พรสุข หุ่นรินทร์. 2545 : 74 อ้างอิงจาก Kagan and Segal. 1992 : 5-6) ได้อธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมว่า หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างมากมายที่เป็นการกระทำของร่างกายในแต่ละวัน โดยเริ่มตั้งแต่ตื่นนอนตอนเช้า หากเหยียดแขนขา แต่งตัว และกินอาหารเช้า และไม่เพียงแต่เท่านั้น ยังมีการกระทำอีกมากมายจนกระทั่งเราหลับไปเตียงนอน และนอนหลับ นั้นหมายความว่า ตลอดวันหนึ่งที่ผ่านมา เราจะต้องเดิน พูด เรียน ทำงาน เล่น หัวเราะ หรือในบางครั้งก็ร้องไห้ (ถวิล ธาราโกชน. 2543 : 3)

พฤติกรรม หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นซึ่งอาจเป็นการกระทำที่บุคคลนั้นแสดงออกมา อาจสังเกตได้ด้วยประสาทสัมผัสหรือไม่สามารถสังเกตได้ หรือเป็นปฏิกิริยาของสิ่งมีชีวิตต่อสิ่งเร้าที่อาจปรากฏให้เห็นได้ หรืออาจอยู่ภายใน ซึ่งไม่สามารถสังเกตได้ แต่มีอิทธิตต่อพฤติกรรมการแสดงออก (พรสุข หุ่นรินทร์. 2545 : 74 ; อ้างอิงจากนิตยา เพ็ญศิริรักษา. 2544 : 60)

พฤติกรรมมนุษย์ หมายถึง ปฏิกิริยาของบุคคลที่สังเกตได้หรือไม่ได้ เช่น การพูด การเดิน การแสดงสีหน้า ความรู้สึก ความรู้ ความตั้งใจ เป็นต้น โดยปฏิกิริยาเหล่านี้เกิดขึ้นเมื่อบุคคลได้รับหรือเผชิญกับสิ่งเร้าที่มาจากภายในหรือภายนอกร่างกาย (พรสุข หุ่นรินทร์. 2545 : 74)

พฤติกรรมสุขภาพ (Health behavior) หมายถึง การกระทำหรือการปฏิบัติของบุคคลที่มีผลต่อสุขภาพ ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ของบุคคลเป็นสำคัญ โดยแสดงออกให้เห็นในลักษณะของการกระทำ และไม่กระทำในสิ่งที่เป็นผลดีต่อสุขภาพ หรือผลเสียต่อสุขภาพแล้วแต่กรณี นอกจากนี้พฤติกรรมยังรวมถึงพฤติกรรมด้านความรู้ และทัศนคติที่มีต่อสุขภาพอีกด้วย (พรสุข หุ่นนิรันดร์, 2545 : 74)

พฤติกรรมสุขภาพแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. พฤติกรรมการป้องกันโรค (Preventive health behavior หรือ Preventive and Protective behavior) เป็นกิจกรรมหรือการปฏิบัติของบุคคล เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดโรคโดยมีความเชื่อว่า ตัวเองมีสุขภาพดี เป็นบุคคลแข็งแรง ไม่เจ็บป่วย จุดมุ่งหมายของการป้องกันโรคหรือการค้นหาความเจ็บป่วยในกรณีที่ไม่มีอาการให้เห็น หรือการค้นหาในระยะปรากฏอาการ เช่น การฉีดวัคซีนป้องกันโรค, การตรวจสุขภาพประจำปี, การออกกำลังกาย

2. พฤติกรรมการเจ็บป่วย (Illness behavior) เป็นกิจกรรมหรือการปฏิบัติของบุคคลที่รับรู้ ว่า ตัวเองเจ็บป่วย หรือสงสัยว่ามีอาการผิดปกติบางอย่าง หรือรู้สึกไม่สบายก่อนที่จะแพทย์จะวินิจฉัยว่าเป็นคนป่วย ซึ่งนำไปสู่การเจ็บป่วย จึงแสวงหาการตรวจวินิจฉัยและการรักษาที่เหมาะสม หรือค้นหาวิธีการที่จะลดความเจ็บปวด และค้นหาการปรับปรุงฟื้นฟูสุขภาพที่ยั่งยืน เช่น การตอบสนองต่ออาการหรือสัญญาณของร่างกายที่ผิดปกติ, ปรีกษาหรือของความคิดเห็นจากบุคคลที่มีความเชื่อหรือมีความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ

3. พฤติกรรมของผู้ป่วย (Sick-role behavior) เป็นกิจกรรมการปฏิบัติของบุคคลซึ่งกระทำหลังจากทราบผลการวินิจฉัยโรคแล้วรู้ว่า ตนเองป่วย เพื่อจะได้หายจากการเจ็บป่วยโดยไม่มีโรคแทรกหรือความพิการ ได้รับการฟื้นฟูกลับสู่สภาพปกติโดยเร็ว รวมทั้งไม่ต้องรับการรักษายาบาลมีพฤติกรรมยอมทำตามแพทย์สั่ง เช่น ยอมรับการรักษายาบาล การรับประทานยาตามแพทย์สั่ง (พรสุข หุ่นนิรันดร์. 2545 : 81 ; อ้างอิงจาก Kasl & Cobb. 1966 a : 246-266 and 1966 b : 531-541. Gochman. 1988 : 3)

เจตคติ

เจตคติ (Attitude) มาจากคำว่า "Aptus" ในภาษาละติน ซึ่งตรงกับคำว่า เหมาะเจาะ (Fitness) หรือการปรุงแต่ง (Adapted ness) เจตคติเป็นพฤติกรรมเตรียมพร้อมทางสมอง ก่อนที่คนเราจะตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งในการแก้ปัญหา โดยส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับสิ่งที่ตนมีประสบการณ์มา ตามระดับความเชื่อถือหรือระดับความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จะเห็นได้ว่าเจตคติเป็นนามธรรมที่เป็นพฤติกรรมภายในของคนเรา

ความหมายของเจตคติ

มาร์ติน ฟิชบายน์ (Martin Fishbien. 1967 : 8) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ความพร้อมของสมองและประสาท การจัดระบบมวลประสบการณ์ อิทธิพลภายนอกหรือภายในที่มีต่อบุคคลในการที่จะตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ต่อสภาวะการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งนั้นๆ

กู๊ด (Good. 1973 : 49) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกของคนเราที่มีความคิดเห็นสิ่งต่างๆ รอบๆ ตัวในด้านความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อสิ่งต่างๆ

จากที่กล่าวมา ความหมายของเจตคติ คือ การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็น ความเชื่อ (Beliefs) ความจริง รวมถึงความรู้สึก ซึ่งอาจเป็นการประเมินทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกันและบรรยายให้รู้ถึงจุดแกนกลางของวัตถุนั้น ความรู้และความรู้สึกเหล่านี้ มีแนวโน้มจะก่อให้เกิดพฤติกรรมชนิดใดชนิดหนึ่งขึ้นไป

การเกิดเจตคติ

เจตคติจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของบุคคล Allport เสนอว่าเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของคนเกิดขึ้นได้ตามเงื่อนไข 4 ประการ (ศักดิ์ สุนทรเสณี. 2531 : 4) คือ

1. กระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการเพิ่มพูนและบูรณาการของการตอบสนองแนวความคิดต่างๆ เช่น เจตคติจากครอบครัว โรงเรียน ครู การเรียนการสอน และอื่นๆ
2. ประสบการณ์ส่วนตัวขึ้นอยู่กับความแตกต่างของบุคคล ซึ่งมีประสบการณ์ที่แตกต่างกันไป นอกจากประสบการณ์ของคนจะสะสมขึ้นเรื่อยๆ แล้วยังทำให้เป็นตัวของตัวเองด้วย ดังนั้นเจตคติบางอย่าง จึงเป็นเรื่องเฉพาะของแต่ละบุคคลแล้วแต่พัฒนาการและความเจริญเติบโตของคนๆ นั้น
3. การเลียนแบบ การถ่ายทอดเจตคติของคนบางคนได้มาจากการเลียนแบบเจตคติของคนอื่นที่ตนพอใจ เช่น พ่อ-แม่ ครู พี่น้อง และบุคคลอื่น
4. อิทธิพลของกลุ่มสังคม คนย่อมมีเจตคติคล้อยตามกลุ่มสังคมที่ตนอาศัยอยู่ตามสภาพแวดล้อม เช่น เจตคติต่อศาสนา สถาบันต่างๆ

องค์ประกอบของเจตคติ (Attitude components)

เจตคติเป็นระบบที่มั่นคงอันหนึ่ง ประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 3 ประการคือ (ศักดิ์ สุนทรเสณี. 2531 : 3-5)

1. องค์ประกอบด้านความรู้ (Cognitive Component) เป็นเรื่องของการรับรู้ของบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจเป็นการรับรู้เกี่ยวกับวัตถุ สิ่งของ บุคคล หรือเหตุการณ์ต่างๆ ว่ารู้สิ่งต่างๆ ดังกล่าวได้อย่างไร รู้ในทางดีหรือไม่ดี ทางบวกหรือทางลบ ซึ่งจะก่อให้เกิดเจตคติขึ้น
2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component or Feeling Component) เป็นองค์ประกอบด้านอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งถูกเร้าขึ้นจากการรู้นั้น เมื่อเราเกิดการรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้ว

จะทำให้เราเกิดความรู้สึกในทางดีหรือไม่ดี ซึ่งความรู้สึกนั้นจะทำให้เกิดเจตคติในทางใดทางหนึ่ง คือ ชอบหรือไม่ชอบ เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะเปลี่ยนแปลงได้ยากมากไปเหมือนกับความจริงเปลี่ยนแปลงได้ง่ายกว่าถ้ามีเหตุผลพอเพียง

3. องค์ประกอบทางด้านแนวโน้ม ในเชิงพฤติกรรมหรือการกระทำ (Action Tendency Component or Behavioral Component) เป็นความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งนั้นๆ ในทางใดทางหนึ่ง คือพร้อมที่จะสนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือ หรือทำลาย ขัดขวาง ต่อสู้ เป็นต้น

คำนิยาม

ความหมายของคำว่าคำนิยาม

ก่อ สวัสดิพานิช (2518 : 46-58) กล่าวว่า คำนิยามหมายถึง ความคิด พฤติกรรม และสิ่งอื่นที่คนในสังคมใดสังคมหนึ่งเห็นว่ามีคุณค่า จึงยอมรับปฏิบัติตามและวางแผนไว้ระยะหนึ่ง คำนิยามมักเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย และความคิดเห็นของคนในสังคม (พนัส หันนาคินทร์. 2520 : 16)

ไพฑูรย์ เครือแก้ว (2506 : 6) กล่าวว่า คำนิยามของสังคม หมายถึง สิ่งที่คุณสนใจ สิ่งที่คุณปรารถนาจะได้ ปรารถนาจะเป็น หรือกลับกลายมาเป็นสิ่งที่คุณถือว่าเป็นสิ่งที่บังคับต้องทำ ต้องปฏิบัติ เป็นสิ่งที่คนบูชายกย่อง และมีความสุขที่จะได้เห็น ได้ฟัง ได้เป็นเจ้าของ คำนิยามของสังคมจึงเป็น “วิถีของการจัดรูปความประพฤติ” ที่มีความหมายต่อบุคคล และเป็นแบบฉบับของความคิดที่ฝังแน่นสำหรับยึดถือในการปฏิบัติตัวของในสังคม (พนัส หันนาคินทร์. 2520 : 16)

สรุปได้ว่า คำนิยามของแต่ละคนเกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ได้รับการตรวจสอบ และเนื่องจากประสบการณ์ที่แตกต่างของแต่ละบุคคล จึงทำให้คำนิยามแตกต่างกันไป เมื่อประสบการณ์ของแต่ละบุคคลเพิ่มขึ้น ก็จะมีผลกระทบทำให้เขาเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงคำนิยามเดิมของเขาขึ้น ดังนั้น คำนิยามจึงมีลักษณะไม่คงที่ ในฐานะที่คำนิยามเป็นเครื่องนำทางพฤติกรรมของคน การเปลี่ยนแปลงและวุฒิภาวะของคำนิยามย่อมขึ้นอยู่กับการเปลี่ยนแปลงวุฒิภาวะของประสบการณ์ของบุคคลนั้น ๆ (พนัส หันนาคินทร์. 2520 : 15)

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมมีดังนี้

1. ปัจจัยทางด้านสรีรวิทยา เป็นปัจจัยพื้นฐานทางชีวภาพของมนุษย์ เป็นสิ่งเร้าที่ทำให้เกิดพฤติกรรม นับตั้งแต่พฤติกรรมอย่างง่าย เช่น เมื่อรู้สึกหิว เราก็จะไปหาอาหารรับประทาน ถ้ารู้สึกง่วงนอนก็จะหาที่นอนเพื่อพักผ่อนร่างกาย ฉะนั้นลักษณะทางสรีรวิทยา ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญเริ่มแรกที่วางรูปแบบพฤติกรรม

2. ปัจจัยสิ่งแวดล้อม เช่น ถิ่นที่อยู่อาศัย ลักษณะดินฟ้าอากาศ อาหาร แสงสว่าง บรรยากาศ การทำงาน เพื่อน สิ่งของเครื่องใช้ หมายความว่า ความแตกต่างสิ่งแวดล้อมที่เป็นตัวเร้าเป็นคุณสมบัติที่สำคัญต่อพฤติกรรม ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมภายนอก หรือภายใน

3. ปัจจัยทางด้านสังคม เนื่องจากมนุษย์ไม่สามารถอยู่คนเดียวได้ต้องพึ่งพาอาศัยกัน ต้องติดต่อกับมนุษย์จึงต้องมาอยู่รวมกันกลายเป็นชุมชนหรือที่เราเรียกว่าสังคม เมื่อมีสังคมคนในสังคมก็จะตั้งข้อตกลงร่วมกัน เรียกว่า โครงสร้างของสังคม เช่น สังคมโรงเรียน ซึ่งข้อกำหนดต่างๆ เป็นเหมือนสิ่งบังคับพฤติกรรมมนุษย์ให้เป็นไปด้วยความเหมาะสม ซึ่งข้อกำหนดในโครงสร้างของสังคมประกอบด้วย

3.1 ปทัสถาน หมายถึง ระเบียบข้อบังคับหรือกฎเกณฑ์ที่ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดพฤติกรรมของบุคคลว่าจะปฏิบัติอย่างไร ดังที่แมคเดวิดและฮาร์วีย์ กล่าวถึงความสำคัญของปทัสถานอย่างน้อย 2 ประการคือ

3.1.1 เป็นมาตรฐานของกลุ่ม คือ เป็นการให้ความรู้และแนวทาง แก่บุคคลเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ ที่เขาไม่สามารถจะรู้หรือจัดการโดยลำพังตนเองและเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้เขากระทำเหมือนบุคคลอื่นๆ ได้โดยง่าย

3.1.2 เป็นแนวทางการยอมรับ คือ จะทำให้บุคคลแต่ละคนเกิดการยอมรับและเกิดความยึดเหนี่ยวภายในกลุ่ม

3.2 สถานภาพ หมายถึง ตำแหน่งของบุคคลที่สังคมกำหนดให้หรือฐานะของบุคคลที่เป็นอยู่ในสังคม เช่น พ่อ, แม่, ครู, นักเรียน เพราะเป็นตัวกำหนดบทบาทของบุคคลทำให้บุคคลรู้ว่าจะต้องปฏิบัติตัวอย่างไร และต้องมีความรับผิดชอบแค่ไหน

3.3 บทบาท หมายถึง แบบแผนของความต้องการ เป้าประสงค์ ความเจ็บทศนคติ ค่านิยม และการกระทำของบุคคลที่สังคมคาดหวังว่าจะต้องเป็นไปตามคุณลักษณะของตำแหน่งนั้นๆ หรืออาจกล่าวอย่างสั้นๆ ว่าบทบาทหมายถึง สิทธิหน้าที่ในการกระทำของบุคคลที่มีต่อบุคคลอื่นตามสถานภาพของตนเอง (ถวิล ธาราโกชน์. 2543 : 6)

3.4 ค่านิยม

3.5 ทศนคติ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมีดังนี้ (เอกสารการสอนวิชาพฤติกรรมวัยรุ่น. 2544-45 : 430)

1. ผู้รับการปรับพฤติกรรม หมายถึง ความพร้อม และความประสงค์ของผู้รับการปรับหรือเปลี่ยนพฤติกรรมว่า ผู้รับการปรับหรือเปลี่ยนพฤติกรรมมีตามประสงค์ที่จะปรับเปลี่ยน พฤติกรรมนั้นเพียงใด ตลอดจนพร้อมที่จะให้ความร่วมมือหรือไม่

2. สภาพแวดล้อม เช่น เพื่อน ครู ผู้ปกครอง บรรยากาศโรงเรียน บรรยากาศครอบครัว เอื้อรายการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนั้นๆ มากน้อยเพียงใด

3. วิธีการปรับหรือเปลี่ยนพฤติกรรม ว่ามีความเหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการจะปรับหรือเปลี่ยนเพียงใด ตลอดจนเหมาะสมกับลักษณะของบุคคลที่จะมารับการปรับหรือเปลี่ยนพฤติกรรมหรือไม่

4. การฝึกผู้ใกล้ชิดกับผู้ที่ได้รับการปรับหรือเปลี่ยนพฤติกรรม เช่น ครู ผู้ปกครอง บิดา มารดา ให้มีความรู้และมีประสบการณ์เกี่ยวกับวิธีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างง่าย ๆ ไม่สลับซับซ้อน แต่ให้มีประสิทธิภาพเพื่อผู้ใกล้ชิดกับผู้รับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม จะได้มีโอกาสช่วยให้พฤติกรรมที่ได้ปรับหรือเปลี่ยนแล้วให้คงอยู่ต่อไปและยาวนานยิ่งขึ้น

แนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการวิจัย

แบบแผนความเชื่อทางสุขภาพ (Health Belief Model)

เป็นทฤษฎีที่เก่าแก่ที่สุดซึ่งพยายามอธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพ ถูกพัฒนาโดย นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ชื่อ โรเซนสต็อก (Rosenstock) ในช่วงปี ค.ศ. 1950 โดยได้รับ อิทธิพลทางความคิดจากงานวิจัยของนักจิตวิทยาสังคม ชื่อ เคิร์ท เลวิน (Kurt Lewin) เพื่อ พยายามจะเข้าใจว่าทำไมประชาชนจึงล้มเหลวในการป้องกันโรคหรือตรวจสุขภาพ สำหรับการ ป้องกันโรคระยะแรก ซึ่งไม่เชื่อมโยงกับอาการที่ปรากฏชัดเจนอย่างน้อยในระยะแรก

หลักการของแบบแผนความเชื่อทางสุขภาพ

คือแนวทางของปัจเจกบุคคลที่มีการรับรู้โลกและต้องการนำการรับรู้เหล่านั้นมาเป็น แรงจูงใจให้เกิดพฤติกรรมสุขภาพ โดยคำนึงถึงความพร้อมในการกระทำเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพ ซึ่งเกิดจากการรับรู้ โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคและการรับรู้ความรุนแรงของโรค ดังนั้นแบบแผน ความเชื่อทางสุขภาพจึงใช้อธิบายการเปลี่ยนแปลงและการดำรงรักษาพฤติกรรมสุขภาพ เป็น กรอบการทำงานสำหรับกลวิธีทางสุขภาพศึกษาและส่งเสริมสุขภาพ (พรสุข หุ่นนิรันดร์. 2545 : 152)

แบบแผนความเชื่อทางสุขภาพ ประกอบด้วย

1. การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเป็นโรค (Perceived susceptibility) วัดจากการรับรู้ ต่อการเสี่ยงต่อบุคคลที่ได้สัมผัสกับภาวะเสี่ยงทางสุขภาพ ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการเจ็บป่วยที่ต้อง รักษา การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเป็นโรคจะรวมทั้งการรับรู้ถึงการวินิจฉัยโรค การคาดคะเนต่อการ เป็นโรคซ้ำ และการรับรู้ความเจ็บป่วย

2. การรับรู้ ความรุนแรงของโรค (Perceived severity) เป็นความรู้สึกหวงโยอย่าง รุนแรงที่ได้สัมผัสกับโรคและมีการเจ็บป่วย หรือได้ละเลยไม่ทำการรักษาเมื่อสัมผัสกับโรครวมทั้งการ วินิจฉัยทางการแพทย์ และทางคลินิก เช่น ความตาย ความพิการและความเจ็บปวดรวมทั้ง ผลกระทบต่อสังคม เช่น ผลกระทบต่องานที่ทำ ชีวิตครอบครัว เป็นต้น

3. การรับรู้ผลประโยชน์ของการปฏิบัติ (Perceived benefits) คือความคิดเห็น เกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติตามที่แนะนำเพื่อลดความเสี่ยงหรือผลกระทบที่ร้ายแรง

4. การรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติ (Perceived barriers) เป็นมุมมองด้านลบของการ ปฏิบัติตนทางด้านสุขภาพ เป็นอุปสรรคต่อการกระทำพฤติกรรมตามคำแนะนำ การวิเคราะห์

เปรียบเทียบระหว่างค่าใช้จ่ายและประโยชน์ที่ได้รับ อาจเป็นสิ่งที่บุคคลมีการรับรู้ที่แพงเกินไป มีอันตราย เป็นสิ่งที่ไม่น่าปรารถนา เช่น ความเจ็บปวด ความยากลำบาก

5. สิ่งชักนำให้มีการปฏิบัติ (Cues to Action) ความพร้อมที่จะกระทำสามารถมีศักยภาพโดยมีสิ่งชักนำให้มีการปฏิบัติ เช่น สื่อสารมวลชน

6. ตัวแปรอื่นๆ เช่น ตัวแปรของสำมะโนประชากร และจิตสังคมมีผลกระทบต่อความรู้ของบุคคล มีผลทางอ้อมต่อพฤติกรรมสุขภาพ โดยเฉพาะตัวแปรด้านสังคมประชากร เช่น การศึกษา

7. ความสามารถแห่งตน (Self – efficacy) คือ ความเชื่อในความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมที่ต้องการบรรลุเป้าหมายด้วยผลสำเร็จ (พรสุข หุ่นนิรันดร์. 2545 : 152)

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ความหมาย

บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมีลักษณะที่สำคัญคือ แสวงความเป็นเลิศในสิ่งที่ทำอยู่เสมอ มีความบากบั่น มุ่งมั่นตั้งใจจริง ขยันขันแข็ง อุทิศตนและเพียรพยายามที่จะบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ด้วยมาตรฐานแห่งความเป็นเลิศ และชอบเสี่ยงพอสมควร ดังนั้น หากสังคมใดประกอบด้วยบุคคลที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังที่กล่าวมาแล้วนั้นอยู่เป็นจำนวนมาก ย่อมคาดหวังได้ว่าสังคมนั้นจะมีความเจริญก้าวหน้าและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องต่อไป

ความสำคัญของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เปรียบเสมือนเป็นพลังผลักดันให้บุคคลก้าวไปข้างหน้า และพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ เพื่อความเลิศในสิ่งที่ดี ดังนั้น บุคคลใดมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จึงมีแนวโน้มที่ประสบความสำเร็จสูง (เอกสารการสอนพฤติกรรมวัยรุ่น. 2544 : 456)

ลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมีลักษณะที่เด่นชัด 3 ประการคือ (เอกสารการสอนวัยรุ่น. 2544-45 : 458; อ้างอิงจาก Henry Lindgren. 1967 : 31)

1. มีความทะเยอทะยาน
2. ชอบการแข่งขัน
3. ปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

สรุปลักษณะเด่น 10 ประการ ของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีดังต่อไปนี้ (เอกสารการสอนพฤติกรรมวัยรุ่น. 2540 : 454; อ้างอิงจาก Hubert Hermans. 1970 : 354-356)

1. มีความทะเยอทะยาน

2. ตั้งความหวังไว้สูงต่อความสำเร็จในการทำงาน แม้ว่าความสำเร็จของงานอาจขึ้นอยู่กับโอกาส
3. มีความเพียรพยายามที่จะก้าวไปสู่การมีสถานภาพทางสังคมที่สูงขึ้น
4. มีความอดทนในชวงเวลายาวนาน ต่อการทำงานที่ยากลำบาก
5. มีความมุ่งมั่นและตั้งใจทำงานที่รับผิดชอบอยู่จนกว่าจะแล้วเสร็จ โดยไม่หวั่นไหวต่อสิ่งรบกวนต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในขณะทำงาน
6. ตระหนักถึงความสำคัญของเวลาที่ล่วงเลยไปทุกขณะ ดังนั้นจึงรีบทำงานให้สำเร็จอย่างรวดเร็วและทันกับเวลา
7. คำนึงถึงเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต
8. เลือกเพื่อนร่วมงานโดยคำนึงถึงความสามารถของเขาก่อนสิ่งอื่น
9. พยายามผลิตผลงานที่มีคุณภาพ เพื่อให้เป็นที่รู้จักและยอมรับจากบุคคลอื่น
10. พยายามปฏิบัติงานให้ก่อให้เกิดผลดีอยู่เสมอ

การมุ่งอนาคต

ความหมาย

ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นความสามารถของบุคคลและเป็นการคาดการณ์เกี่ยวกับตนเองในอนาคต (เกรียงศักดิ์ ศรีสมบัติ. 2544 : 7; อ้างอิงจาก Mead. 1971 : 175)

ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตไว้ว่าเป็นความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคล ซึ่งเป็นพฤติกรรมของการอดได้รอได้ ในสถานการณ์ต่างๆ เช่น การรอรางวัลที่ใหญ่กว่าในอนาคตแทนรางวัลเล็กน้อย ซึ่งจะได้รับในทันที หรือการอดบำบัดความต้องการในปัจจุบันของตน เพราะเล็งเห็นผลร้ายที่จะเกิดตามมา หรือการเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อมุ่งหมายที่ยิ่งใหญ่ ในอนาคตลักษณะมุ่งอนาคตนี้ตรงข้ามกับลักษณะมุ่งปัจจุบัน และอาจเป็นบุคลิกภาพของบุคคลได้ (เกรียงศักดิ์ ศรีสมบัติ. 2544 : 8; อ้างอิงจาก ดวงเดือน พันธุสินาวิน. 2520 : 35)

ลักษณะมุ่งอนาคตโดยมีสาระว่า บุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจะส่งผลให้บุคคลทำงานอย่างขยันขันแข็งในปัจจุบันเพื่อที่จะรอรับผลดีในอนาคต โดยลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการทำงาน ความสำเร็จในแต่ละขั้นจะเป็นแรงจูงใจให้คนพยายามทำงานในขั้นต่อไปให้สำเร็จ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสุดท้าย การมุ่งอนาคตเป็นการคำนึงถึงอนาคตและควบคุมพฤติกรรมไปสู่แนวทางนั้น ทำให้บุคคลสามารถปรับวิธีการและเป้าหมายให้ถูกต้องสัมพันธ์กัน การมุ่งอนาคตจึงเป็นการวางแผนโครงสร้างของปรากฏการณ์หรือพฤติกรรมในอนาคตของบุคคล นอกจากนี้ การมุ่งอนาคตยังเป็นลักษณะสำคัญที่แสดงถึงการที่บุคคลมีความเข้าใจในเรื่องเวลา สามารถคาดหวังเกี่ยวกับเหตุการณ์ข้างหน้าได้ ผู้ที่มุ่งอนาคตจะสามารถวางแผนและมองเห็นความเป็นไปได้ ในอนาคตจากสภาพการณ์ในปัจจุบัน ดังนั้นบุคคลบางคนจึงอาศัย

ความสามารถของตนและเวลาในปัจจุบันเป็นรากฐานที่จะคาดการณ์เกี่ยวกับตนเองในอนาคตได้ (มาลี วิทยารัตน์. 2540 : 14 อ้างอิงจากบุญริบ ศักดิ์มณี. 2532 : 7-8)

สรุปว่า ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสำคัญโดยส่งผลให้บุคคลมีจิตลักษณะนี้สูงมีการวางแผนเป้าหมายของอนาคต มีความหมายที่มุ่งความสำเร็จสูง โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ในระยะยาว และปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับกาลเทศะ (มาลี วิทยารัตน์. 2540 : 14)

พัฒนาการของลักษณะมุ่งอนาคต

ลักษณะมุ่งอนาคต จะมีพัฒนาการขึ้นในตัวบุคคลหนึ่งๆ ได้มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นกับปัจจัยหลายๆ อย่าง ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของอายุ พัฒนาการทางสติปัญญา สิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ลักษณะทางสังคม วัฒนธรรม และอิทธิพลของตัวแบบ เป็นต้น (มาลี วิทยารัตน์. 2540 : 14)

หลักพัฒนาการของลักษณะมุ่งอนาคตไว้ 3 ข้อ ดังนี้

1. ลักษณะมุ่งอนาคตมีพัฒนาการอยู่ในสิ่งแวดล้อมด้านวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น ความคาดหวังต่างๆ ที่เป็นบรรทัดฐาน และความรู้เกี่ยวกับอนาคตซึ่งเป็นพื้นฐานของความสนใจต่อการมุ่งอนาคต และการวางแผน

2. ความสนใจและการวางแผนและความเชื่อเกี่ยวกับอนาคต เกิดจากการเรียนรู้ การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ไม่เฉพาะพ่อแม่ แต่กลุ่มเพื่อนก็มีอิทธิพลต่อความคิดของเด็กในเรื่องการวางแผนสำหรับอนาคต

3. ลักษณะมุ่งอนาคตจะดีโดยมีอิทธิพลจิตวิทยาอื่นๆ ประกอบ เช่น พัฒนาการด้านสติปัญญาและสังคม (มาลี วิทยารัตน์. 2540 : 20 อ้างอิงจาก Nurml. 1991 : 8)

ลักษณะมุ่งอนาคตประกอบด้วยกระบวนการทางจิตวิทยา 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นแรงจูงใจ บุคคลจะตั้งเป้าหมายขึ้นต้นโดยเปรียบเทียบจากแรงจูงใจค่านิยมและความคาดหวังในอนาคตของตนเองเป็นพื้นฐานสำหรับเป้าหมายในอนาคต

2. ขั้นวางแผน บุคคลจะกระทำเพื่อเป้าหมายเป็นจริง โดยการวางแผนการทำงานและวิธีการแก้ปัญหากิจกรรมต่างๆ เพื่อความสำเร็จในอนาคตของตน

3. ขั้นประเมินผลบุคคลจะประเมินผลถึงความเป็นไปได้ ของความสัมฤทธิ์ผลของเป้าหมาย และความสมบูรณ์ของแผนงาน ที่บุคคลวางไว้ และตัดสินใจเลือกแนวทาง เพื่อความสำเร็จในอนาคตของตน (พรทิพย์ เจนจริยานนท์. 2542 : อ้างอิงจาก Nurml. 1991 : 1-59)

สรุปว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นการมองอนาคตของบุคคล ซึ่งผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตนั้น จะเป็นผู้ที่สามารถคาดการณ์ไกล วางแผนเพื่อเป้าหมายที่ต้องการในอนาคต มีแนวทางในการแก้ปัญหา และสามารถตัดสินใจเลือกกระทำได้อย่างเหมาะสม มีความเพียรพยายามและอดได้รอได้ เพื่อความสำเร็จในอนาคต จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบแผนความเชื่อทางสุขภาพมาประยุกต์ใช้ร่วมกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงและการมุ่งอนาคตควบคุมตนเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อ

พฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ เนื่องจาก การที่บุคคลมีความรู้เกี่ยวกับการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเป็นโรค จากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้ความรุนแรงเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้ผลประโยชน์ของการปฏิบัติตนในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติตน ในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และสิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติตัว เพื่อป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และปัจจัยด้านอื่นๆ เช่น การศึกษา สิ่งแวดล้อม จะทำให้บุคคลได้เห็นถึงประโยชน์ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง ไปสู่พฤติกรรมที่ถูกต้อง คือ พฤติกรรมในการป้องกัน การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการที่นำแนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาใช้ร่วมด้วยเพื่อส่งเสริมให้บุคคลมีความอดทนอดกลั้น และมีความเพียรพยายามในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อนำไปสู่ พฤติกรรมที่เราต้องการได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

มาร์คิส เกรก (Marquis Greg. 2004 : 308) ได้ศึกษาถึงสถานการณ์ของครอบครัวในโลกตะวันตกเกี่ยวกับปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งเริ่มตั้งแต่ก่อนยุคอุตสาหกรรมถึงปลายศตวรรษที่ 20 ซึ่งได้รับความสนใจอย่างมากในศตวรรษที่ 19 และเป็นเหตุให้เกิดนโยบายข้อห้ามในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 เกี่ยวกับความพยายามที่จะป้องกันปัญหาสุขภาพร่างกายและจิตใจของครอบครัวและได้มีการสนทนาทางการแพทย์เกี่ยวกับโรคพิษสุราเรื้อรัง ใน ค.ศ. 1940 และ 1950 ซึ่งพยายามที่จะบรรยายให้เห็นว่า การดื่มสุราในระดับปานกลางในผู้ใหญ่ เป็นเรื่องปกติในครอบครัว และพบว่าการดื่มสุราของกลุ่มวัยรุ่น และการขับขีมีความสัมพันธ์กับครอบครัวอย่างสูง

แคทาลิน่า เอ็ม; สตัฟฟอร์ด เจอโรมี่; และ ทิม เอ็ม สก็อต (Catalina M; Stafford Jeremy; & Tims, M. Scott. 2003 : 567-79) ได้ศึกษานักเรียนระดับมัธยมปลาย 930 คน เกี่ยวกับการดื่มแอลกอฮอล์เฉพาะบุคคลเกี่ยวกับการรับรู้เกี่ยวกับพ่อแม่และกลุ่มเพื่อน และความต่อเนื่องด้านลบของการดื่มสุราปัญหาของผู้ดื่มสุราพบว่าจะมีมาก เมื่อมีแรงกดดันจากกลุ่มเพื่อน และการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน และรายงานว่าจะพบปัญหาน้อย เมื่อมีการควบคุมจากพ่อแม่ และพ่อแม่ที่ดื่มแอลกอฮอล์ จะเป็นตัวอย่างในการดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่น

ทอมสัน และ วิลเลียม (Thomas ; & William. 2003 : 178-209) การศึกษานี้เป็นการทดสอบถึงผลกระทบของการดื่มสุราในวัยรุ่น และผลสัมฤทธิ์ของการศึกษาที่มีอยู่ โดยได้สาธิตให้เห็นว่ากลุ่มเด็กวัยรุ่นที่มีอายุต่ำกว่ากฎหมายกำหนดที่ดื่มแอลกอฮอล์ จะมีความสำคัญต่อการดื่มสุราอย่างมากอย่างไรก็ตาม พบว่าการเปลี่ยนแปลงอายุขั้นต่ำของผู้ที่ดื่มแอลกอฮอล์ที่กฎหมายกำหนด มีผลกระทบกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาน้อยและไม่มีความสำคัญทางสถิติ เป็นการบ่งชี้ว่าการดื่มสุราในวัยรุ่น ไม่ได้มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

โบรเวอร์, โกลด์, และ อัลเลน (Brower; Ghis; & Allen. 2003 : 132-152) ได้ทำการศึกษา พบว่า ระดับอุดมศึกษาส่งผลให้เกิดเหตุการณ์ที่ส่งผลต่อการดื่มสุราในอัตราที่เพิ่มขึ้น รูปแบบการดื่มมีความสัมพันธ์ต่อสุขภาพที่ แย่ลง, กฎหมาย, และปัญหาทางการศึกษาที่นักศึกษาต้องเผชิญของนักเรียน การศึกษานี้บ่งบอกว่าการที่พักอาศัยอยู่เป็นชุมชนส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการดื่ม ซึ่งได้สำรวจนักเรียนที่อาศัยอยู่ในที่พักอาศัยที่แตกต่างกัน 3 ที่ ในชุมชนขนาดใหญ่, มหาวิทยาลัยสาธารณะรัฐตะวันตก ได้พบว่าการดื่มมีอัตราที่ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบซึ่งอยู่ในหอพักนักศึกษาแสดงให้เห็นถึงบรรทัดฐานใหม่ของสังคมต่อความคาดหวังเกี่ยวกับการยอมรับพฤติกรรมการดื่มสุราและปัญหาที่เกิดจากการดื่ม การค้นพบเบื้องต้นพบว่านักเรียนที่อยู่ในบ้านจะสามารถลดปัญหาพฤติกรรมการดื่มสุราได้

กินเตอร์ และ เฮนสเลย์ (Ginter; & Hensley. 2003 : 99-113) นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่กลายเป็นนักดื่มก่อให้เกิดผลที่ตามมาในด้านลบต่อตัวพวกเขาเองและบุคคลอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่เดียวกันพวกเขามักไม่เห็นว่าการดื่มของพวกเขาก่อให้เกิดปัญหามากมายและการป้องกัน โดยให้คำปรึกษาควรจะตระหนักถึงผลที่ตามมาด้วย

งานวิจัยในประเทศ

อัสตา จันท์แสนตอ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยส่งเสริมและผลกระทบจากการเสพติดสุราของสตรี ในสตรีผู้เสพติดสุราที่อาศัยอยู่ ในชุมชนของเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 7 ราย เลือกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธี Snow ball technique พบว่า ปัจจัยที่ทำให้สตรีทั้ง 7 ราย เมื่อติดสุราสาเหตุมาจาก การขาดความอบอุ่นจากครอบครัวในวัยเด็ก การมีแบบอย่างในครอบครัวติดสุรา สตรีผู้เสพติดสุราส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่าการประสพภาวะวิกฤตในชีวิตและสภาพแวดล้อม เอื้ออำนวยให้ดื่มสุราเป็นปัจจัยนำให้ดื่มสุรา บางรายให้ข้อมูลว่าปัจจัยที่สนับสนุนให้เสพติดสุราคือ ปัญหาเศรษฐกิจของครอบครัว และความต้องการความเท่าเทียมบุรุษของสตรี ส่วนผลกระทบจากการเสพติดสุราต่อสตรีผู้เสพติดสุราและครอบครัว คือ ปัญหาสุขภาพจากการเสพติดสุรา การทำร้ายตนเอง ตลอดจนการพยายามฆ่าตัวตาย การทำงานบกพร่องการสูญเสียทรัพย์สินและเงินทอง มีภาระหนี้สิน การมีปัญหาด้านสัมพันธภาพกับบุคคลในครอบครัวและเพื่อนบ้าน การมีปัญหายุ่งยากสัมพันธ์กับคู่สมรส การมีความรู้สึกต่อตนเองในทางลบ

วนิดา พุ่มไพศาลชัย (2542 : 81-86) ได้ศึกษาถึงความชุกและภาวะสุขภาพจิตของคนไทยที่ติดสุราในรูปของความเครียด, อาการซึมเศร้า ความคิดอยากฆ่าตัวตาย และความคิดอยากฆ่าผู้อื่น และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการติดสุราในคนไทย กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบกลุ่มหลายขั้นตอน จาก 12 เขตสาธารณสุขทั่วประเทศ พบว่า อัตราการติดสุรามีความสัมพันธ์กับความเครียดและอาการซึมเศร้าสูงมาก อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนส่วนหนึ่งเมื่อมีปัญหาทางจิตใจขึ้นแล้วใช้การดื่มสุราเป็นทางออก ซึ่งเป็นวิธีจัดการกับปัญหาทางสุขภาพจิตในลักษณะที่อาจจะก่อให้เกิดปัญหาอย่างอื่นตามมาภายหลัง

เชมวันต์ ณ อุดร (2542 : 56-58) ได้ศึกษาถึงพฤติกรรมการดื่มสุราของผู้นำครอบครัว และผลสืบเนื่องที่มีต่อครอบครัว ในเขตตำบลชุมชนอำเภอนานา จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 173 ตัวอย่าง เป็นการศึกษาเชิงสำรวจร่วมกับการศึกษาเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 30-34 ปี พบว่า มีความก้าวร้าวทุกด้านคือ ด้านร่างกาย มีการทุบตี ด้านจิตใจโดยการคำประจาน มีพฤติกรรมไม่กลับเข้าบ้านหลังจากดื่มสุราแล้ว ด้านอารมณ์มีการทะเลาะวิวาทต่อกัน เป็นส่วนใหญ่และความถี่ในการดื่มสุรากับความก้าวร้าว และความรุนแรงที่มีต่อครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กัน ปริมาณการดื่มสุราของผู้นำครอบครัวกับความก้าวร้าวรุนแรง ที่มีต่อครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กัน

สิทธิพันธ์ เจริญรัตน์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สาเหตุและความสำคัญของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนโดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี จำนวน 340 คน พบว่า ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เพศ ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลของสื่อ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่อาชีพหลักของมารดา บิดา และอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

วนิดา เทศนา (2544 : 101-107) ได้ศึกษารูปแบบโปรแกรมสุขศึกษา โดยการประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจ เพื่อป้องกันโรคร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคสุราของนายทหารชั้นประทวน จังหวัดลพบุรี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 80 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง แล้วแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มๆ ละ 40 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย แบ่งเป็น กลุ่มทดลอง 40 คน ที่ได้รับโปรแกรมสุขศึกษา และกลุ่มเปรียบเทียบ 40 คนที่ไม่ได้รับโปรแกรมสุขศึกษา พบว่า กลุ่มทดลองมีการประเมินอันตรายในเรื่องการรับรู้ความรุนแรงของการติดสุราการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการติดสุรา การประเมินการเผชิญปัญหาในเรื่องความความหวังในความสามารถของตนเองในพฤติกรรมป้องกันการบริโภคสุรา ความคาดหวังในประสิทธิผลของการตอบสนองในพฤติกรรมป้องกันการบริโภคสุรา ความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมป้องกันการบริโภคสุรา ดีวก่อนการทดลอง และดีวกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ประไพ ทายาท (2545 : 49-50) ได้ศึกษาการสนับสนุนทางสังคม และแหล่งสนับสนุนทางสังคมของผู้ที่เป็นโรคจิตจากสุรา โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงจากผู้ที่เป็นโรคจิตจากสุราที่รับไว้รับการรักษาเป็นผู้ป่วยในของโรงพยาบาลสวนปรุง จำนวน 63 คน เก็บข้อมูลโดยแบบสัมภาษณ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างรับรู้แรงสนับสนุนทางสังคมด้านการได้รับ ความรักใคร่ผูกพันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.14 ส่วนด้านการได้รับการยอมรับและเห็นคุณค่า ในตนเองเป็นด้านที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้รองที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.21 แหล่งสนับสนุนของกลุ่มตัวอย่างที่พบมากคือ บุคลากรด้านสุขภาพ (ร้อยละ 98.41) หน่วยบริการที่จัดให้ในชุมชน (ร้อยละ 93.65) เพื่อนบ้านหรือ

เพื่อนร่วมงาน (ร้อยละ 88.89) และญาติ (ร้อยละ 85.71) ส่วนแหล่งสนับสนุนทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างที่พบน้อย ที่สุดคือบุตร (ร้อยละ 41.27)

จากบทสรุปของเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์ใช้กับการศึกษาค้นคว้าเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ โดยใช้เป็นแนวคิดในการกำหนดตัวแปรที่ต้องการศึกษา กรอบแนวความคิดในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ละเอียด ชัดเจน และสอดคล้องกับแนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ตามลำดับดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
 - 2.1 ลักษณะของเครื่องมือ
 - 2.2 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
 - 2.3 เกณฑ์การให้คะแนน และการแปลความหมาย
 - 2.4 การหาคุณภาพของเครื่องมือ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากร และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักศึกษาศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ปีการศึกษา 2547 จำนวน 1,213 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักศึกษาศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ปีการศึกษา 2547 จำนวน 401 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) และการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane. 1967:886)

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง มีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane. 1967:886) มีความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ไม่เกิน 0.05 ดังสูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ซึ่งกำหนดให้เท่ากับ 0.05

ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 401 คน แต่ในการศึกษานี้ จะทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 480 คน

2. แบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 7 กลุ่ม ตามแผนการเรียน ดังนี้

2.1 คณะวิชาไฟฟ้า

2.2 คณะวิชาเครื่องกล

2.3 คณะวิชาโยธา

2.4 คณะวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.5 คณะวิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

2.6 คณะวิชาอุตสาหกรรมสิ่งทอ

2.7 คณะวิชาบริหารธุรกิจ

3. ทำการเก็บข้อมูลจากนักศึกษาจากทั้ง 7 คณะ โดยการเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) รวมตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 401 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามและแบบทดสอบ แบ่งเป็น 6 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยจิตลักษณะ ประกอบด้วย การมุ่งอนาคต ควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความอยากรู้ อยากรอง แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ จริงที่สุด เป็นจริง เป็นจริงน้อย เป็นจริงน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ ใช่ ไม่ใช่ และไม่ทราบ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่องการรับรู้ ประกอบด้วย การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากการดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยมากที่สุด

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย อิทธิพลจากเพื่อน แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ จริงทั้งหมด จริงบางส่วน ไม่แน่ใจ ไม่จริง ไม่จริงทั้งหมด

ตอนที่ 5 แบบสอบถามปัจจัยชีวสังคม ประกอบด้วย ตัวแปร ได้แก่ เพศ จำนวนเงินที่ใช้จ่ายขณะศึกษา ความรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สภาพของครอบครัว

ตอนที่ 6 แบบสอบถาม พฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ คือ ปฏิบัติเป็นประจำ ปฏิบัติบางครั้ง และไม่เคยปฏิบัติเลย

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้า เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
2. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างเครื่องมือ จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ
3. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับเรื่องที่ต้องการศึกษา เพื่อนำมาเป็นแนวทางและปรับปรุงตามความเหมาะสม
4. สร้างแบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการควบคุมทำปริญญานิพนธ์ตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
5. นำแบบสอบถามที่ตรวจแก้ไขเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความเที่ยงตรงทางโครงสร้างและเชิงเนื้อหา รวมทั้งข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากนั้น ผู้วิจัย นำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องให้เรียบร้อยเหมาะสม นำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้ง
6. ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ตามที่ได้รับคำแนะนำให้ถูกต้อง และเหมาะสม จากนั้น นำเสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์อีกครั้ง

เกณฑ์การให้คะแนนและแปลความหมาย

1. แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีเกณฑ์ให้คะแนน คือ ถ้าตอบถูกได้ 1 ถ้าตอบผิดได้ 0 คะแนน

การแปลความหมายของคะแนนความรู้ โดยใช้เกณฑ์การประเมินผลดังนี้

ร้อยละ	81-100	หมายถึง	มีความรู้ระดับดี
ร้อยละ	61-80	หมายถึง	มีความรู้ระดับปานกลาง
ต่ำกว่าร้อยละ	61	หมายถึง	มีความรู้ระดับต้องปรับปรุง

2. แบบสอบถามการมุ่งอนาคตควบคุมตน ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ และมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ (พิทยา อึ้งบุญชู. 2538:126-131)

ตัวเลือก	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
ไม่เห็นด้วยมากที่สุด	4	1
ไม่เห็นด้วย	3	2
เห็นด้วย	2	3
เห็นด้วยมากที่สุด	1	4

การแปลความหมายของคะแนนโดยใช้เกณฑ์การประเมินผลดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์.

2538:9)

ค่าเฉลี่ย	3.01-4.00	หมายถึง	มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนอยู่ในระดับสูง
ค่าเฉลี่ย	2.01-3.00	หมายถึง	มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.00-2.00	หมายถึง	มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนระดับต่ำ

3. แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะการตอบคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับคะแนน มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ตัวเลือก	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
ไม่เห็นด้วยมากที่สุด	4	1
ไม่เห็นด้วย	3	2
เห็นด้วย	2	3
เห็นด้วยมากที่สุด	1	4

การแปลความหมายของคะแนนโดยใช้เกณฑ์การประเมินผลดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์.

2538:9)

ค่าเฉลี่ย	3.01-4.00	หมายถึง	มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อยู่ในระดับสูง
ค่าเฉลี่ย	2.01-3.00	หมายถึง	มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.00-2.00	หมายถึง	มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระดับต่ำ

4. แบบสอบถามความอยากรู้อยากลอง คำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ตัวเลือก	ข้อความทางลบ	ข้อความทางบวก
จริงทั้งหมด	5	1
จริงบางส่วน	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่จริง	2	4
ไม่จริงทั้งหมด	1	5

การแปลความหมายของคะแนนโดยใช้เกณฑ์การประเมินผลดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์.

2538:10)

ค่าเฉลี่ย	3.67-5.00	หมายถึง	มีความอยากรู้อยากลองระดับสูง
ค่าเฉลี่ย	2.34-3.66	หมายถึง	มีความอยากรู้อยากลองระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.00-2.33	หมายถึง	มีความอยากรู้อยากลองอยู่ในระดับต่ำ

5. แบบสอบถามด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรค จากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คำถามเป็นมาตราส่วน ประเมินค่า 4 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

ตัวเลือก	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
ไม่เห็นด้วยมากที่สุด	4	1
ไม่เห็นด้วย	3	2
เห็นด้วย	2	3
เห็นด้วยมากที่สุด	1	4

การแปลความหมายของคะแนนโดยใช้เกณฑ์การประเมินผลดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์.

2538:9)

ค่าเฉลี่ย	3.01-4.00	หมายถึง	มีการรับรู้ในระดับสูง
ค่าเฉลี่ย	2.01-3.00	หมายถึง	มีการรับรู้ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.00-2.00	หมายถึง	มีการรับรู้ระดับต่ำ

6. แบบสอบถามอิทธิพลจากเพื่อน คำถามเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตัวเลือก	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
จริงทั้งหมด	5	1
จริงบางส่วน	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่จริง	2	4
ไม่จริงทั้งหมด	1	5

การแปลความหมายของคะแนนโดยใช้เกณฑ์การประเมินผล ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์.

2538:9)

ค่าเฉลี่ย	3.67-5.00	หมายถึง	ได้รับอิทธิพลจากเพื่อนระดับสูง
ค่าเฉลี่ย	2.37-3.66	หมายถึง	ได้รับอิทธิพลจากเพื่อนระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.00-2.33	หมายถึง	ได้รับอิทธิพลจากเพื่อนระดับต่ำ

7. แบบสอบถามพฤติกรรมการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ลักษณะการตอบคำถาม เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538:10)

ตัวเลือก	ข้อความคะแนนทางบวก	ข้อความคะแนนทางลบ
ปฏิบัติเป็นประจำ	2	0
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	1	1
ไม่เคยปฏิบัติ	0	2

การแปลความหมายของคะแนนโดยใช้เกณฑ์การประเมินผลดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538:10)

ค่าเฉลี่ย	1.34-2.00	หมายถึง	มีพฤติกรรมป้องกันระดับดี
ค่าเฉลี่ย	0.67-1.33	หมายถึง	มีพฤติกรรมป้องกันระดับพอใช้
ค่าเฉลี่ย	0.00-0.66	หมายถึง	มีพฤติกรรมป้องกันระดับต้องปรับปรุง

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อขอคำแนะนำและแก้ไข หลังจากนั้นแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ และพิจารณาข้อความให้ชัดเจนเหมาะสม ความเหมาะสมของภาษาเป็นรายข้อ ความถูกต้องในเนื้อหา โดยใช้เกณฑ์คะแนนดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540:115)

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น เป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น เป็นตัวแทนเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้นหรือไม่
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น ไม่เป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น

จากนั้น นำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรม ถ้าค่าดัชนี (IC) ที่ได้มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ข้อคำถามนั้นถือว่ามีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา สามารถนำไปใช้ได้

2. ทดสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามและแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขต คลองหก จำนวน 30 คน จากนั้น นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนและทำการวิเคราะห์ดังนี้

2.1 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับเครื่องตีแมลงกอล มีวิธีหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1.1 หาค่าความยากง่าย โดยหาสัดส่วนระหว่างจำนวนผู้ที่ตอบแบบทดสอบในแต่ละข้อถูก ต่อจำนวนผู้ตอบทั้งหมด โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 เป็นข้อคำถามที่ดี (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540:129) ได้แบบทดสอบความรู้จำนวน 12 ข้อ มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20-0.90

2.1.2 นำแบบทดสอบมาหาค่าอำนาจจำแนก โดยหาค่าสหสัมพันธ์ แบบพอยต์ ไบซีเรียล (Point Biserial Correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ได้แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับสารเสพติดจำนวน 18 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.04-0.52

2.1.3 หาค่าความเชื่อมั่น

นำแบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับเครื่องตีแมลงกอลมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson Formula 20) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น 0.63

2.2 แบบสอบถามปัจจัยด้านการรับรู้ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านชีวสังคม ปัจจัยด้านจิตลักษณะ และปัจจัยด้านพฤติกรรมป้องกันการตีแมลงกอล

2.2.1 นำมาหาค่าอำนาจจำแนก

นำแบบสอบถามปัจจัยการรับรู้ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านชีวสังคม ปัจจัยจิตลักษณะ และปัจจัยพฤติกรรมป้องกันการตีแมลงกอลมาหาค่าอำนาจจำแนก โดยหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป พบว่า การรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการตีแมลงกอล จำนวน 10 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก 0.27-0.71 การรับรู้โอกาสเสี่ยงจากการเกิดโรคจากการตีแมลงกอล จำนวน 7 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก 0.26-0.66 การมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง จำนวน 10 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก 0.27-0.77 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 10 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก 0.34-0.75 อิทธิพลจากเพื่อน จำนวน 7 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก 0.25-0.59 พฤติกรรมป้องกันการตีแมลงกอล จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก 0.25-0.77 ความอยากรู้อยากลอง มี 7 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก 0.53-0.83

2.2.2 หาค่าความเชื่อมั่น

นำแบบสอบถามปัจจัยความรู้ ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านชีวสังคม และพฤติกรรมป้องกันการตีแมลงกอลมาหาความเชื่อมั่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540:125) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของการรับรู้ความรุนแรงของโรค

ที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีค่าความเชื่อมั่น 0.71 การรับรู้โอกาสเสี่ยงจากการเกิดโรคจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีค่าความเชื่อมั่น 0.63 ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน มีค่าความเชื่อมั่น 0.67 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีค่าความเชื่อมั่น 0.81 อิทธิพลจากเพื่อน มีค่าความเชื่อมั่น 0.86 พฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีค่าความเชื่อมั่น 0.74 ความอยากรู้ อยากลอง มีค่าความเชื่อมั่น 0.77

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงผู้อำนวยการสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยเดินทางไปพบผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์ และนัดหมาย วัน เวลา ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 2 สัปดาห์
4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาจัดกระทำ และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ตรวจสอบเรียบร้อยแล้วมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป กำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์เรียบร้อยของแบบสอบถาม และตรวจสอบให้คะแนน แต่ละข้อตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
2. นำแบบสอบถามข้อมูลปัจจัยชีวสังคม มาวิเคราะห์ แจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละตามตัวแปร ได้แก่ เพศ จำนวนเงินที่ใช้จ่ายขณะศึกษา สภาพครอบครัว
3. แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แบบสอบถามปัจจัยด้านการรับรู้ แบบสอบถามปัจจัยด้านจิตลักษณะ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม และพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) นำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง
4. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระจากกันโดยใช้การทดสอบค่าที (Independent Samples t-test)
5. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance) ถ้าพบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้วิธีของนิวแมน-คูลล์ (Newman – Keuls method)

6. ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของ นักศึกษากับปัจจัยด้านจิตลักษณะและปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 หาค่าร้อยละโดยใช้สูตร (ล้วนและอังคณา สายยศ, 2531:59)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทนค่าร้อยละ

f แทนความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

n แทนจำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ใช้สูตร (ล้วนและอังคณา สายยศ, 2540:61)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทนค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทนจำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S แทนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

$\sum x^2$ แทนผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum x)^2$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

n แทนจำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบทดสอบ

2.1 หาค่าความเที่ยงตรง ใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540:117)

$$IC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IC แทนดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

$\sum R$ แทนผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2.2 หาค่าความยากของแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540:129)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทนค่าความยากของคำถามแต่ละข้อ

R แทนจำนวนผู้ตอบถูกในแต่ละข้อ

N แทนจำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด

2.3 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์แบบพอยต์ไบซีเรียล ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ ใช้สูตรดังนี้ (สุณี รักษาเกียรติศักดิ์. 2539:119)

$$r_{pbis} = \frac{\bar{Y}_p - \bar{Y}_q}{S_y} \cdot \sqrt{pq}$$

เมื่อ r_{pbis} แทนค่าอำนาจจำแนกประจำข้อ

$\bar{Y}_p$ แทนค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมของกลุ่มที่ตอบข้อนั้นถูก

$\bar{Y}_q$ แทนค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมของกลุ่มที่ตอบข้อนั้นผิด

S_y แทนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทั้งฉบับ

p แทนสัดส่วนของผู้ที่ตอบถูก

q แทนสัดส่วนของผู้ที่ตอบผิด ($1 - q$)

2.4 หาค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบสอบถามปัจจัยด้านการรับรู้ ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม ปัจจัยจิตลักษณะ และพฤติกรรมป้องกันการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ โดยหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ ใช้สูตรดังนี้ (สุณี รักษาเกียรติศักดิ์. 2539:119)

$$r_{xy} = \frac{n \sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{[n \sum x^2 - (\sum x)^2][n \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy} แทนค่าอำนาจจำแนกรายข้อ

$\sum x$ แทนผลรวมของคะแนนรายข้อของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum y$ แทนผลรวมของคะแนนรวมของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum x^2$ แทนผลรวมของกำลังสองของคะแนน x

$\sum y^2$ แทนผลรวมของกำลังสองของคะแนน y

$\sum xy$ แทนผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนน x กับ y

n แทนจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

2.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ โดยใช้สูตร KR20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) ดังนี้ (สุณี รักษาเกียรติศักดิ์. 2539:12)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ r_t แทนค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ
 n แทนจำนวนข้อของแบบทดสอบ
 p แทนค่าความยากง่ายของแบบทดสอบแต่ละข้อ (สัดส่วนของคนทำถูก)
 q แทน $1 - p$ (สัดส่วนของคนทำผิด)
 S_t^2 แทนค่าความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

2.6 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามปัจจัยด้านการรับรู้ ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม และพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก โดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540:125)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทนค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

n แทนจำนวนข้อของข้อคำถาม

S_t^2 แทนคะแนนความแปรปรวนแบบสอบถามทั้งฉบับ

$\sum S_i^2$ แทนผลรวมของคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อของแบบสอบถาม

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ซึ่งเป็นอิสระจากกัน โดยทดสอบค่าที่ (t-test) เพื่อทดสอบสมมติฐาน (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541:173-174)

$$t = \frac{\overline{x_1} - \overline{x_2}}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

โดย

$$dt = \frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2} \right]^2}{\frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} \right]^2}{n_1 - 1} + \frac{\left[\frac{S_2^2}{n_2} \right]^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ t แทนค่าใช้พิจารณาใน t-distribution

$\overline{x_1}, \overline{x_2}$ แทนคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

S_1^2, S_2^2 แทนค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่ม

ที่ 2

n_1, n_2 แทนจำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

dt แทนขั้นแห่งความเป็นอิสระ

3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยทดสอบค่าเอฟ หรือการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One way analysis of variance) เพื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541:2532-2536)

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

เมื่อ F แทนค่าที่ใช้พิจารณาใน F-Distribution

MS_B แทนค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_W แทนค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

ถ้าพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls Method) โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541:251-252)

$$q \cdot \sqrt{\frac{MS_W}{\tilde{n}}}$$

เมื่อ q แทน q-statistic ที่ได้จากตาราง

MS_W แทนค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

$\tilde{n}$ แทนจำนวนคะแนนในแต่ละกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เท่ากัน

โดยที่

$$\tilde{n} = \frac{k}{\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} + \dots + \frac{1}{n_k}}$$

เมื่อ k แทนจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$n_1, n_2, \dots, n_k$ แทนจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ถึง กลุ่มตัวอย่างที่ k ตามลำดับ

3.3 หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเพื่อป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับตัวแปรปัจจัยด้านจิตลักษณะและปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐาน

$$r_{XY} = \frac{n \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[n \sum X^2 - (\sum X)^2][n \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

ให้ X เป็นคะแนนในชุดแรก Y เป็นคะแนนในชุดหลัง

เมื่อ r หรือ r_{XY} แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน x

$\sum Y$ แทน ผลรวมของคะแนน y

$\sum XY$ แทน ผลรวมของผลคูณของคะแนน x และ y

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนน x

$\sum Y^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนน y

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้แทนความหมายดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ในการแจกแจงแบบที (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ในการแจกแจงแบบเอฟ (F-distribution)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean of Squares)
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นสำหรับแสดงนัยสำคัญทางสถิติ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 ตอน ซึ่งในแต่ละตอนมีรายละเอียดในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละตามตัวแปร ได้แก่ เพศ จำนวนเงินที่ใช้จ่ายขณะศึกษา และสภาพของครอบครัว นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ปัจจัยจิตลักษณะและพฤติกรรม ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความอยากรู้ อยากลอง การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปัจจัยสิ่งแวดล้อม ได้แก่ อิทธิพลจากเพื่อน และพฤติกรรมป้องกัน การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยการแจกแจงค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจิตลักษณะ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความอยากรู้อยากลอง การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปัจจัยสิ่งแวดล้อม ได้แก่ อิทธิพลจากเพื่อน กับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1 ถึง ข้อ 7 นำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ จำแนกตาม เพศ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 8 และเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ จำแนกตาม จำนวนเงินที่ใช้จ่ายขณะศึกษา และสภาพครอบครัวโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 9 และ 10 ถ้าพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีนิวแมน – คูลส์ (Newman – Keuls method) นำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละตามตัวแปร ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี จำนวนเงินที่ใช้จ่ายขณะศึกษา และสภาพครอบครัว ดังตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามปัจจัยชีวสังคม ได้แก่ เพศ จำนวนเงินที่ใช้จ่ายขณะศึกษา และสภาพครอบครัว

ลักษณะประชากร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	142	35.41
1.2 หญิง	259	64.59
รวม	401	100.00

ตาราง 4 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
2. จำนวนเงินที่ใช้จ่ายขณะศึกษา		
2.1 น้อยกว่า 1,001 บาท	11	2.70
2.2 1,001 – 2,000 บาท	56	14.00
2.3 2,001 – 3,000 บาท	119	29.70
2.4 มากกว่า 3,000 บาท	215	53.60
รวม	401	100.00
3. สภาพครอบครัว		
3.1 อยู่รวมกัน	281	70.10
3.2 หย่าร้าง	51	12.70
3.3 แยกกันอยู่เพราะการทำงาน	26	6.50
3.4 บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม, บิดา มารดาถึงแก่กรรม	43	10.70
รวม	401	100.0

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของปัจจัยชีวิตสังคมของกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ จำนวน 401 คน จำแนกตามตัวแปรได้ดังนี้

เพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 64.60 และเพศชาย มีจำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 35.40 ตามลำดับ

จำนวนเงินที่ใช้จ่ายขณะศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวนเงินที่ใช้จ่ายขณะศึกษา มากกว่า 3,000 บาท มีจำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 53.60 รองลงมาคือ จำนวนเงินที่ใช้จ่ายขณะศึกษา 2,001 – 3,000 บาท มีจำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 29.70 จำนวนเงินที่ใช้จ่ายขณะศึกษา 1,001 – 2,000 บาท มีจำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00 และน้อยที่สุดคือ จำนวนเงินที่ใช้จ่ายขณะศึกษาน้อยกว่า 1,001 บาท มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.70 ตามลำดับ สภาพครอบครัว พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่รวมกัน มีจำนวน 281 คน คิดเป็นร้อยละ 70.10 รองลงมาคือ หย่าร้าง มีจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 12.70 บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม, บิดามารดาถึงแก่กรรม มีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 10.70 และแยกกันอยู่เพราะการทำงาน มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ปัจจัยจิตลักษณะและพฤติกรรม ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความอยากรู้อยากลอง การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปัจจัยสิ่งแวดล้อม ได้แก่ อิทธิพลจากเพื่อน และพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังตาราง 5-6

ตาราง 5 จำนวน และร้อยละของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ จำแนกตาม ปัจจัยจิตลักษณะ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความอยากรู้อยากลอง การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปัจจัยสิ่งแวดล้อม ได้แก่ อิทธิพลจากเพื่อน และพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ตัวแปร	n	ร้อยละ
ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์		
ระดับดี	5	1.20
ระดับปานกลาง	77	19.20
ระดับต้องปรับปรุง	319	79.60
รวม	401	100.00
การมุ่งอนาคตควบคุมตน		
ระดับสูง	210	50.10
ระดับปานกลาง	195	48.60
ระดับต่ำ	1	1.30
รวม	401	100.00
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์		
ระดับสูง	186	46.40
ระดับปานกลาง	207	51.60
ระดับต่ำ	8	2.00
รวม	401	100.00
ความอยากรู้อยากลอง		
ระดับสูง	32	8.00
ระดับปานกลาง	213	53.10
ระดับต่ำ	156	38.90
รวม	401	100.00

ตาราง 5 (ต่อ)

ตัวแปร	n	ร้อยละ
การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์		
ระดับสูง	203	50.60
ระดับปานกลาง	194	48.40
ระดับต่ำ	4	1.00
รวม	401	100.00
การรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์		
ระดับสูง	270	67.30
ระดับปานกลาง	130	32.40
ระดับต่ำ	1	0.20
รวม	401	100.00
อิทธิพลจากเพื่อน		
ระดับสูง	114	28.40
ระดับปานกลาง	259	64.60
ระดับต่ำ	28	7.00
รวม	401	100.00
พฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์		
ระดับดี	135	33.70
ระดับปานกลาง	261	65.10
ระดับต้องปรับปรุง	5	1.20
รวม	401	100.00

จากตาราง 5 แสดงว่า นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับต้องปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ 79.60 มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 50.10 มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 51.60 มีความอยากรู้อยากลองระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 53.10 มีการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 50.60 การรับรู้

ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 67.30 มีอิทธิพลจากเพื่อนระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 64.60 และมีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 65.10

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยจิตลักษณะ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความอยากรู้อยากลอง การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการดื่ม ปัจจัยสิ่งแวดล้อม ได้แก่ อิทธิพลจากเพื่อน และพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ตัวแปร	$\bar{X}$	S	ระดับ
ความรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	46.00	17.00	ต้องปรับปรุง
การมุ่งอนาคตควบคุมตน	3.04	0.48	สูง
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	3.07	0.53	สูง
ความอยากรู้อยากลอง	2.57	0.62	ปานกลาง
การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	2.49	0.36	สูง
การรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	3.21	0.37	สูง
อิทธิพลจากเพื่อน	3.27	0.63	ปานกลาง
พฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	1.21	0.22	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่า นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อยู่ในระดับต้องปรับปรุง ($\bar{X} = 46.00$, $S = 17.00$) การมุ่งอนาคตควบคุมตน อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.04$, $S = 0.48$) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.07$, $S = 0.53$) ความอยากรู้อยากลองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.57$, $S = 0.62$) การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 2.49$, $S = 0.36$) การรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.21$, $S = 0.37$) อิทธิพลจากเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$, $S = 0.63$) และพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 1.21$, $S = 0.22$)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจิตลักษณะ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความอยากรู้อยากลอง การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการดื่ม ปัจจัยสิ่งแวดล้อม ได้แก่ อิทธิพลจากเพื่อน กับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน(Pearson product moment correlation coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1 ถึง ข้อ 7 ดัง ตาราง 7

ตาราง 7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจิตลักษณะ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความอยากรู้อยากลอง การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการดื่ม ปัจจัยสิ่งแวดล้อม ได้แก่ อิทธิพลจากเพื่อน กับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ

ปัจจัย	n	r	P
ปัจจัยจิตลักษณะ			
- ความรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	401	0.28*	.000
- การมุ่งอนาคตควบคุมตน	401	0.60*	.000
- แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	401	0.61*	.000
- ความอยากรู้อยากลอง	401	-0.19*	.000
- การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	401	0.34*	.000
- การรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	401	0.35*	.000
ปัจจัยสิ่งแวดล้อม			
- อิทธิพลจากเพื่อน	401	0.54*	.000

* มีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 แสดงว่า ปัจจัยจิตลักษณะ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการ

เกิดโรคจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการดื่ม และอิทธิพลจากเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ (r) มีค่าเท่ากับ 0.28 , 0.60 , 0.61 , 0.19 , 0.34 , 0.35 และ 0.54 ตามลำดับ และความอยากรู้ อยากลองมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.19 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 – 7

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ จำแนกตาม เพศ ของนักศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 8 และเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ จำแนกตามจำนวนเงินที่ใช้จ่ายขณะศึกษา และสภาพครอบครัว ของนักศึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 9 และ 10

ตาราง 8 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ จำแนกตาม เพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S	t	P
ชาย	142	1.13	0.23	5.829*	0.000
หญิง	259	1.26	0.21		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 แสดงว่า นักศึกษาเพศชายมีคะแนนเฉลี่ยมีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เท่ากับ 1.13 และนักศึกษาเพศหญิงมีคะแนนเฉลี่ยมีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เท่ากับ 1.26 ซึ่งผลการทดสอบพบว่า นักศึกษาเพศหญิงมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ดีกว่านักศึกษาชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 8

ตาราง 9 จำนวน คะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ จำแนกตาม จำนวนเงินที่ใช้จ่ายขณะศึกษา และสภาพครอบครัว

ตัวแปร	n	$\bar{x}$	S	ระดับ
1. จำนวนเงินที่ใช้จ่ายขณะศึกษา				
น้อยกว่า 1,001 บาท	11	1.19	0.21	ปานกลาง
1,001 – 2,000 บาท	56	1.22	0.21	ปานกลาง
2,001 – 3,000 บาท	119	1.21	0.22	ปานกลาง
มากกว่า 3,000 บาท	215	1.22	0.23	ปานกลาง
รวม	401	1.21	0.22	ปานกลาง
2. สภาพครอบครัว				
อยู่ร่วมกัน	281	1.22	0.23	ปานกลาง
หย่าร้าง	51	1.21	0.23	ปานกลาง
แยกกันอยู่เพราะการทำงาน	26	1.17	0.24	ปานกลาง
บิดาและ/หรือมารดาถึงแก่กรรม	43	1.23	0.19	ปานกลาง
รวม	401	1.21	0.22	ปานกลาง

จากตาราง 10 แสดงว่า นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ที่ใช้จ่ายจำนวนเงินขณะศึกษา 1,001 – 2,000 บาท และ มากกว่า 3,000 บาท มีคะแนนเฉลี่ยมีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุดเท่ากับ 1.22 รองลงมาคือ นักศึกษาที่ได้รับจำนวนเงินขณะศึกษา 2,001 – 3,000 บาท มีคะแนนเฉลี่ยมีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เท่ากับ 1.21 และนักศึกษาที่ได้รับจำนวนเงินขณะศึกษาน้อยกว่า 1,000 บาท มีคะแนนเฉลี่ยมีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้อยที่สุดเท่ากับ 1.19

ในด้านสภาพครอบครัวพบว่า นักศึกษาที่มีสภาพครอบครัวบิดาและ/หรือมารดาถึงแก่กรรม มีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุด เท่ากับ 1.23 รองลงมา คือ สภาพครอบครัวที่บิดาและมารดาอยู่ร่วมกัน เท่ากับ 1.22 และ น้อยที่สุด คือ สภาพครอบครัวที่บิดามารดาแยกกันอยู่เพราะการทำงาน เท่ากับ 1.17

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ จำแนกตามจำนวนเงินที่ใช้จ่ายขณะศึกษา และสภาพครอบครัว

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. จำนวนเงินที่ใช้จ่ายขณะศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	0.011	0.004	0.071	0.976
	ภายในกลุ่ม	397	20.665	0.052		
	รวม	400	20.676			
2. สภาพครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	3	0.064	0.021	0.410	0.746
	ภายในกลุ่ม	397	20.612	0.052		
	รวม	400	20.676			

จากตาราง 10 แสดงว่า นักศึกษาที่มีจำนวนเงินที่ใช้จ่ายขณะศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นักศึกษาที่มีจำนวนเงินที่ใช้จ่ายขณะศึกษาต่างกันจะมีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 9 ที่ว่า

นักศึกษาที่มีสภาพครอบครัว ต่างกัน มีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 10 ที่ว่า นักศึกษาที่มีสภาพครอบครัวต่างกันจะมีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ
2. เพื่อเปรียบเทียบ พฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ จำแนกตามปัจจัยชีวิตสังคม
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ กับปัจจัยด้านจิตลักษณะและปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ
2. การมุ่งอนาคตควบคุมตน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ
3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ
4. ความอยากรู้อยากลอง มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ
5. การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ
6. การรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ
7. อิทธิพลจากเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ
8. นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แตกต่างกัน

9. นักศึกษาที่มีจำนวนเงินที่ใช้จ่ายขณะศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แตกต่างกัน

10. นักศึกษาที่มีสภาพครอบครัวแตกต่างกัน มีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ปีการศึกษา 2547 จำนวน 401 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) และการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน (Yamane. 1967 : 886)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามและแบบทดสอบ แบ่งเป็น 9 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วยตัวแปร ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี จำนวนเงินที่ใช้จ่ายขณะศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมุ่งอนาคตควบคุมตน แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ จริงที่สุด เป็นจริง เป็นจริงน้อย เป็นจริงน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ จริงที่สุด เป็นจริง เป็นจริงน้อย เป็นจริงน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความอยากรู้ อยากรลอง แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ จริงที่สุด เป็นจริง เป็นจริงน้อย เป็นจริงน้อยที่สุด

ตอนที่ 5 แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ ใช่ ไม่ใช่ และไม่ทราบ

ตอนที่ 6 แบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่องการรับรู้ ประกอบด้วย การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยมากที่สุด

ตอนที่ 7 แบบสอบถามการรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยมากที่สุด

ตอนที่ 8 แบบสอบถามอิทธิพลจากเพื่อน แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ คือ เห็นด้วยหรือปฏิบัติตามบ่อยครั้ง ไม่แน่ใจหรือปฏิบัติตามบางครั้งและไม่เห็นด้วยหรือไม่ปฏิบัติตาม

ตอนที่ 9 แบบสอบถามพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ คือ ปฏิบัติเป็นประจำ ปฏิบัติบางครั้ง และไม่เคยปฏิบัติเลย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำมาทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป กำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์เรียบร้อยของแบบสอบถาม และตรวจสอบให้คะแนน แต่ละข้อตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
2. นำแบบสอบถามข้อมูลปัจจัยชีวิตสังคม มาวิเคราะห์ แจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละตามตัวแปร ได้แก่ เพศ จำนวนเงินที่ได้รับขณะศึกษา และสภาพครอบครัว
3. แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แบบสอบถามปัจจัยด้านการรับรู้ แบบสอบถามปัจจัยด้านจิตลักษณะ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม และพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) นำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง
4. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระจากกันโดยใช้การทดสอบค่าที (Independent Samples t-test)
5. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance) ถ้าพบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้วิธีของนิวแมน-คูลล์ (Newman – Keuls method)
6. ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ กับปัจจัยด้านจิตลักษณะและปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลปัจจัยชีวิตสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 64.60 ส่วนใหญ่มีจำนวนเงินที่ใช้จ่ายขณะศึกษามากกว่า 3,000 คิดเป็นร้อยละ 53.60 สภาพครอบครัวอยู่ร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 70.10

2. นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับการตีเครื่องตีแมลงกอฮอลล์ อยู่ในระดับควรปรับปรุง, การรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการตีเครื่องตีแมลงกอฮอลล์ อยู่ในระดับสูง, การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากการตีเครื่องตีแมลงกอฮอลล์ อยู่ในระดับสูง, การมุ่งอนาคตควบคุมตน อยู่ในระดับสูง, แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อยู่ในระดับปานกลาง, อิทธิพลจากเพื่อน อยู่ในระดับปานกลาง, ความอยากรู้ อยากลอง อยู่ในระดับปานกลาง และพฤติกรรมป้องกันการตีเครื่องตีแมลงกอฮอลล์ อยู่ในระดับพอพอใช้

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจิตลักษณะ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการตีเครื่องตีแมลงกอฮอลล์ การมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความอยากรู้ อยากลอง การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากการตีเครื่องตีแมลงกอฮอลล์ และการรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการตีเครื่องตีแมลงกอฮอลล์ ปัจจัยสิ่งแวดล้อม ได้แก่ อิทธิพลจากเพื่อน กับพฤติกรรมป้องกันการตีเครื่องตีแมลงกอฮอลล์ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ พบว่า

3.1 ความรู้เกี่ยวกับการตีเครื่องตีแมลงกอฮอลล์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันการตีเครื่องตีแมลงกอฮอลล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 การมุ่งอนาคตควบคุมตนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันการตีเครื่องตีแมลงกอฮอลล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันการตีเครื่องตีแมลงกอฮอลล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 ความอยากรู้ อยากลองมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมป้องกันการตีเครื่องตีแมลงกอฮอลล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากการตีเครื่องตีแมลงกอฮอลล์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันการตีเครื่องตีแมลงกอฮอลล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.6 การรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการตีเครื่องตีแมลงกอฮอลล์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันการตีเครื่องตีแมลงกอฮอลล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.7 อิทธิพลจากเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันการตีเครื่องตีแมลงกอฮอลล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ จำแนกตาม เพศ จำนวนเงินที่ใช้จ่ายขณะศึกษา และสภาพครอบครัว พบว่า

4.1 นักศึกษาเพศหญิง มีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ดีกว่า นักศึกษาเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 นักศึกษาที่มีจำนวนเงินที่ใช้จ่ายขณะศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ไม่แตกต่างกัน

4.3 นักศึกษาที่มีสภาพครอบครัว ต่างกัน มีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผู้วิจัยอภิปรายผลได้ดังนี้

1. นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ มีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อยู่ในระดับพอใช้ อาจเป็นเพราะยังอยู่ในวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่อยากรู้ อยากรลอง และให้ความสำคัญต่อกลุ่มเพื่อนมากที่สุด และสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ เป็นสถาบันที่อยู่ใจกลางเมือง ซึ่งมีสถานบันเทิงและสถานที่ให้ความบันเทิงมากมาย ซึ่งอาจส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา และนักศึกษาวิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพมีความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อยู่ในระดับควรปรับปรุง ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่ทราบว่า การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีผลเสียต่อร่างกาย แต่ยังไม่ทราบถึงโทษ และผลกระทบของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีต่อร่างกาย ประกอบถึงค่านิยมที่ว่าถ้าเป็นผู้ชายต้องดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และในงานเลี้ยงฉลองต่าง ๆ รวมทั้งการเข้าสังคมต้องมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีผลให้นักศึกษาวิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ มีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับพอใช้

2. ความรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 4 อาจเป็นเพราะพฤติกรรมเป็นผลมาจาก การเรียนรู้ของบุคคล เป็นสำคัญ โดยแสดงออกให้เห็นในลักษณะของการกระทำ และไม่กระทำในสิ่งที่เป็นผลดีต่อสุขภาพ หรือผลเสียต่อสุขภาพ ซึ่งการที่นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับผลเสียของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีผลทำให้เกิดการตัดสินใจไม่กระทำพฤติกรรมดังกล่าว สอดคล้องกับ สิทธิพันธ์ุ เจริญรัตน์ (2543 : 90) ที่ศึกษาพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี พบว่าความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สอดคล้องกับ กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล

(2542 : 159) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษาชาย ในกรุงเทพฯ พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ว่า ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีโทษต่อร่างกาย แต่ยังไม่มีความรู้ถึงผลของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ว่าเกิดโทษต่อร่างกายอย่างไรบ้าง และปริมาณแอลกอฮอล์ในเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ละชนิดที่ดื่ม และนักเรียนที่มีความรู้และเห็นโทษของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้อยกว่าผู้ที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับโทษของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

3. การมุ่งอนาคตควบคุมตน มีความสัมพันธ์ทางบวกพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 อาจเป็นเพราะ การมุ่งอนาคตเป็นความสามารถของบุคคลซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมของการอดทนได้ รอได้ ในสถานการณ์ต่าง ๆ หรือเป็นการงดความต้องการของตน เพราะเล็งเห็นผลร้ายที่จะเกิดตามมา หรือการเพียรพยายามในปัจจุบัน เพื่อจุดมุ่งหมายที่ยิ่งใหญ่ในอนาคต โดยบุคคลที่ได้ชื่อว่าเป็นผู้มุ่งอนาคต จัดได้ว่าเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบอย่างสูง โดยสามารถสะกดกลั้นความอยากและความต้องการของตนเองได้ จัดได้ว่า เป็นผู้สามารถควบคุมตนเองได้ จึงสามารถงดเว้นการกระทำสิ่งที่จะเป็นที่เป็นที่เดือดร้อนแก่ตนเอง ผู้อื่นหรือส่วนรวมได้ ซึ่งลักษณะมุ่งอนาคตส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพราะทำให้สามารถอดทนอดกลั้นความอยากและความต้องการของตนเอง และทำให้สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่ดีต่อสุขภาพ ทำให้เกิดพฤติกรรมที่ต้องการและเป็นผลดีต่อร่างกาย คือ พฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ (ดวงเดือน พันธุสินาวิน และคณะ. 2520) และลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ความสามารถในการมองการณ์ไกล วางแผนการทำงานในอนาคต สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่นไปในแนวทางที่วางไว้ โดยขณะกระทำพฤติกรรม บุคคลสามารถปรับวิธีการและเป้าหมายให้ถูกต้องและสัมพันธ์กันและรู้จักภาคภูมิใจในการกระทำความดีของตน แม้จะมีผู้รู้เห็นหรือไม่ก็ตาม (ดวงเดือน พันธุสินาวิน และคณะ. 2520 : 43)

4. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 อาจเป็นเพราะ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นองค์ประกอบสำคัญของบุคคล ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน เพราะแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะส่งผลทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น การที่บุคคลต้องการความสำเร็จหรือมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่างกัน จะประสบความสำเร็จในการทำงานและการศึกษาต่างกัน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะเป็นพลังที่กระตุ้นให้มีความพยายาม มานะบากบั่น พยายามฟันฝ่าอุปสรรค ไม่ยอมแพ้อะไรง่าย ๆ ไม่กลัวปัญหาที่ยาก มีความอดทนต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมได้มากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ เป็นคนเอาการเอางาน มีความรับผิดชอบสูง ชอบการเปลี่ยนแปลงมาก หากการเปลี่ยนแปลงนั้นมีประสิทธิภาพ มีประโยชน์ทำให้เกิดความสำเร็จ ซึ่งการที่นักศึกษามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะทำให้เกิดเป็นพฤติกรรมกระตุ้น

ให้มีความพยายาม ในการที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และมีความตั้งใจฟันฝ่า อุปสรรคไม่ยอมแพ้ อดใจง่าย ๆ และมีความอดทนต่อสภาพแวดล้อมได้สูง ทำให้เกิดพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ได้ง่าย (สถิติ วงศ์สุวรรณ. 2529 : 431 อ้างอิงจาก Weiner. 1972 : 203-215

5. ความอยากรู้ อยากลอง จะมีความสัมพันธ์ทางลบต่อพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ซึ่งสอดคล้องกับ สมมติฐานข้อ 3 อาจเป็นเพราะ วัยรุ่นต้องการแสวงหาประสบการณ์ใหม่ ๆ รวมทั้งความท้าทาย ความตื่นเต้น เกลียดความจำเจซ้ำซาก ชอบทดลอง ชอบฝ่าฝืนกฎระเบียบต่าง ๆ บางคนอาจชอบ ลองสิ่งผิด ๆ เช่น ยาเสพติด ต่อต้านกฎเกณฑ์ของสังคมและสถาบัน เพื่อจะดูว่า ผลที่ตามมาจะเป็นอย่างไร หรือบางคนอยากลองเพื่อประชดชีวิต (ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2540 : 360) สอดคล้องกับ จำรัส บัวเกตุ (2545 : 73) ได้ศึกษาถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเสพสารเสพติดของนักเรียนโรงเรียน มัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกระบี่ พบว่า ปัจจัยจากตัวนักเรียนที่มีอิทธิพลต่อการเสพ สารเสพติด ในระดับมัธยมศึกษาในระดับมาก คือ นักเรียนอยากทดลองเพื่อหาประสบการณ์ สอดคล้องกับสิทธิพันธ์ เจริญรัตน์ (2543 : 87) ได้ศึกษาถึงพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี พบว่า สาเหตุในการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกิดจาก นิสัยของตนเองและกำลังอยู่ในวัยที่อยากทดลองหรือทำตามแฟชั่น

6. การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะมีความสัมพันธ์ ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 4 อาจเป็นเพราะ การรับรู้โอกาสเสี่ยงของ การเกิดโรคมีผลโดยตรงต่อการปฏิบัติตามคำแนะนำทางด้านสุขภาพ ทั้งในภาวะดีและภาวะเจ็บป่วย ลักษณะการรับรู้เรื่องดังกล่าว เป็นความเชื่อของบุคคลต่อโอกาสเสี่ยงที่จะเกิดโรค ซึ่งยินยอมรับการ รักษาหรือยอมรับการปฏิบัติในการป้องกันโรค ซึ่งการที่นักศึกษาทราบถึงโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรค จากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้เกิดยอมรับถึงวิธีปฏิบัติตนในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ และเกิดเป็นพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในที่สุด สอดคล้องกับ นันทธิ ยา วิสุทธิภักดี (2545 : 85) ได้ศึกษาถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมป้องกันตนเองจากการ ดื่มสุราของนิสิตชายในหอพักมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรค จากการดื่มสุรามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันตนเองจากการดื่มสุราของนิสิตอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ไม่สอดคล้องกับ นิตานาถ โชคเกิด (2545 : 37) ได้ศึกษาถึงความ เชื่อด้านสุขภาพและการปฏิบัติเพื่อเลิกดื่มสุราในโรงพยาบาลลำพูน พบว่า การรับรู้โอกาสเสี่ยงของ การเกิดโรคจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติเพื่อเลิกดื่มสุรา

7. การรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์ ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 6 อาจเป็นเพราะ การที่บุคคลจะตระหนักถึงภาวะเสี่ยงของการเกิดโรคหรือภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ พฤติกรรมการป้องกันโรคจะยิ่งไม่แสดงออก จนกว่าจะมีความเชื่อว่าโรคนั้นมีอันตรายสามารถทำลายชีวิต หรืออาจจะมีผลต่อสมรรถภาพในการทำงานของร่างกาย และมีผลกระทบต่อการครอบครัว สังคม ซึ่งจะช่วยให้มีการตัดสินใจทำให้มีพฤติกรรมการป้องกันที่ดีขึ้น ซึ่งการที่นักศึกษาทราบถึงภาวะเสี่ยงของการเกิดโรคหรือภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ รวมถึงผลกระทบและอันตรายต่อร่างกายจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้เกิดพฤติกรรมการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สอดคล้องกับ นันทิยา วิสุทธีภักดี (2545 : 86) ได้ศึกษาถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการดื่มสุราของนิสิตชายในหอพักมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ การรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการดื่มสุราพบว่า มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการดื่มสุราของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับ นิสานถ โชคเกิด (2545 : จ) ศึกษาถึงความเชื่อด้านสุขภาพและการปฏิบัติเพื่อเลิกดื่มสุราของผู้ที่ติดสุราในโรงพยาบาลลำพูน พบว่า การรับรู้ความรุนแรงของโรคจากการดื่มสุรามีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติเพื่อเลิกดื่มสุราอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

8. อิทธิพลจากเพื่อนของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 7 อาจเป็นเพราะ การรวมกลุ่มของเด็กวัยรุ่นเป็นไปโดยธรรมชาติและกลุ่มมีความสำคัญต่อชีวิตจิตใจ และอนาคตของเด็กวัยรุ่นมากที่สุด ฉะนั้น ลักษณะของกลุ่มจึงเป็นเครื่องชี้ชะตาของเด็กวัยรุ่น และการคบเพื่อนย่อมมีทั้งคุณและโทษ และการคบเพื่อนที่ดีที่จะชักจูงเขาไปในทางที่ดี และการคบเพื่อนที่ไม่ดีก็อาจนำไปในทางที่เสื่อมถอยได้ (ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2540 : 338) และเพื่อนเป็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่สุดของวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่เริ่มห่างเหินพ่อแม่ เข้าสังคมที่ตนชอบและต้องการจะยึดเพื่อนเป็นแกนหลัก ดังนั้น การจับกลุ่มและการทำตามกลุ่มจึงเป็นเรื่องธรรมดา กลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อความนึกคิดของเด็กมากกว่าอิทธิพลจากปัจจัยอื่น (สำนักงานการศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 22. 2534 : 1-2) ซึ่งสอดคล้องกับ สายใจ ชื่นคำ (2542 : 89) กล่าวว่า พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นในสังคมไทย พบว่า อิทธิพลของเพื่อนสนิทที่คบหาสมาคมด้วย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น สอดคล้องกับ กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล (2542 : 159) ที่ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษาชายในกรุงเทพฯ พบว่า อิทธิพลของเพื่อนมีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และสอดคล้องกับ นันทิยา วิสุทธีภักดี (2545 : 87) ที่ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการดื่มสุราของนิสิตชายมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า เพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการดื่มสุราของนิสิตชายในหอพักมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

9. นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แตกต่างกัน โดยพบว่า นักศึกษาเพศหญิงมีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ดีกว่านักศึกษาเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 8 อาจเป็นเพราะ เพศชายจะดื่มสุรามากกว่าเพศหญิง และวัฒนธรรมจะให้ความหมายและบทบาทที่ควรกระทำในแต่ละเพศ ซึ่งเพศชายจะมีความเป็นอิสระในตนเอง เพศหญิงต้องมีพฤติกรรมเรียบร้อย เนื่องจาก สังคมไม่เปิดโอกาสให้เพศหญิงตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ได้เท่าเทียมเพศชาย และได้รับการอบรมให้เป็นแม่ศรีเรือน มีโอกาสน้อยในการศึกษา เพราะพ่อแม่คาดหวังให้ผู้หญิงแต่งงานและอยู่บ้านเพื่อดูแลลูก ดังนั้น การที่ผู้หญิงดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จึงไม่เหมาะสม ซึ่งส่งเสริมให้เพศชายมีการบริโภคสุรา ในขณะที่ไม่สนับสนุนให้เพศหญิงบริโภค เนื่องจากเพศหญิงมีบทบาทในการดูแลบุตร (เทพินทร์ พัทธนาธิกุล. 2541 : 48-49) ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับสิทธิพันธ์ เจริญรัตน์ (2543 : 89) ที่ทำการศึกษาพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนระดับมัธยมปลาย อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และ (วนิดา พุ่มไพศาลชัย. 2542 : 81) ศึกษาถึงความชุกและสุขภาพจิตของคนไทยที่ติดสุรา พบว่า สัดส่วนของความชุกของการติดสุราของคนไทยในชายต่อหญิงน่าจะสูงกว่า 5 ต่อ 1

10. นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ที่มีจำนวนเงินที่ใช้จ่ายขณะศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 10 อาจเป็นเพราะพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนใหญ่มักดื่มเป็นกลุ่ม ดังนั้น อาจทำให้เกิดการช่วยเหลือกันในด้านค่าใช้จ่ายในแต่ละครั้ง จึงมีผลให้จำนวนเงินที่นักศึกษาได้รับ ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผลการศึกษาครั้งนี้ สอดคล้องกับกมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล (2542 : 159) พบว่า การรับรู้การประมาณค่าใช้จ่ายของนักเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไปในทางที่ผิดและสอดคล้องกับ ประภาศรี ทรัพย์ธนบูรณ์ ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันสารเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพ (2546 : 119) พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีรายได้ต่างกัน มีพฤติกรรมการป้องกันสารเสพติดไม่แตกต่างกัน

11. นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ที่มีสภาพครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 11 อาจเป็นเพราะพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพเป็นการดื่มเพื่อสังสรรค์ทางสังคม (Social Drink) มากกว่าการดื่มเป็นประจำ และไม่ใช้การดื่มเพื่อหนีปัญหาจากความสัมพันธ์ของครอบครัว และการที่นักเรียนได้รับการศึกษาในระดับที่สูงพอ ที่จะตัดสินใจต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับกมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล (2542 : 158) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ

นักเรียนอาชีวศึกษาชายในกรุงเทพฯ พบว่า สภาพครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และ สายใจ ชื่นคำ (2542 : 89) ที่ศึกษาพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นไทย (2542 : 49) สถานภาพครอบครัวของบิดามารดา ไม่มีส่วนสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น ไม่สอดคล้องกับ สิทธิพันธ์ เจริญรัตน์ (2543 : 90) ที่ศึกษาพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี พบว่า สภาพครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ มีความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อยู่ในระดับควรปรับปรุง, การรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการดื่ม อยู่ในระดับสูง, การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อยู่ในระดับสูง, ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน อยู่ในระดับสูง, แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการป้องกันการดื่มสุรา อยู่ในระดับปานกลาง, อิทธิพลจากเพื่อน อยู่ในระดับปานกลาง, ความอยากรู้อยากลอง อยู่ในระดับปานกลาง และพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อยู่ในระดับพอใช้ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะดังนี้ คือ

1. ควรจัดให้มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความรู้และพฤติกรรมการปฏิบัติตัวที่เหมาะสม รวมทั้งปลูกฝังค่านิยมให้ถูกต้องแก่นักศึกษา ในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษา สามารถนำความรู้ ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษา ซึ่งจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต

2. ควรมีการรณรงค์ หรือ จัดตั้งชมรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จัดกิจกรรมการมุ่งอนาคต และส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยมีการประสานงานและร่วมมือกัน ระหว่างครอบครัวและมหาวิทยาลัย เพื่อให้นักศึกษาเกิดค่านิยมทางด้านสุขภาพ เกิดพฤติกรรมการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เนื่องจากค่านิยมทางด้านสุขภาพและการมุ่งอนาคตควบคุมตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา

3. ควรมีการจัดหน่วยงาน ที่ให้คำปรึกษาและให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนักศึกษาด้วยกัน เพราะอิทธิพลของเพื่อน มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักศึกษาสถาบันอื่นๆ ในระดับอุดมศึกษา เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏต่างๆ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาลัย มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนอื่นๆ
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันเกี่ยวกับสารเสพติดประเภทอื่นในนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ เช่น บุหรี่ ยาบ้า เป็นต้น
3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลของโปรแกรมในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักศึกษา เช่น โครงการเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกรียงศักดิ์ ศรีสมบัติ. (2544). ผลของการพัฒนาทักษะมุ่งอนาคตที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตชนบทจังหวัดอำนาจเจริญ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรรยา พัฒนรังสรรค์. (2521). พฤติกรรมศาสตร์เล่ม 1 พื้นฐานความเข้าใจทางจิตวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์.
- จรรยา เรื่องประพันธ์. (2531). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่สอนโดยการเรียนเพื่อรู้แจ้งกับการเรียนการสอนตามคู่มือครู. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดสาเนา.
- จำรัส บัวเกิด. (2545). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเสพสารเสพติดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกระบี่. ปรินูญานิพนธ์ ศ.ศ.ม. (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ฉันทนา นันทแก้ว. (2536). การศึกษาพัฒนาการด้านทักษะการอ่านภาษาอังกฤษและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดสาเนา.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2534). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาฯ.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2544). ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม การวิจัยและการพัฒนาบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- ถวิล ธาราโกชน. (2543). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. พิมพ์ครั้งที่ 1. เพชรบุรี: สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาการณ.
- นิศานาถ โชคเกิด. (2545). ความเชื่อด้านสุขภาพและการปฏิบัติเพื่อเลิกดื่มสุราของผู้ที่ติดสุราในร.พ. ลำพูน. ปรินูญานิพนธ์ พบ.ม.(จิตเวช). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประไพ ทยานุท. (2545). การสนับสนุนทางสังคมของผู้ที่เป็นโรคจิตจากสุรา. ปรินูญานิพนธ์ พบ.ม. (สุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526). ทศนคติ: การวัด การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. พิมพ์ครั้งที่ 2: โอเดียนสโตร์.

- ประกาศศรี ทรัพย์ธนบูรณ์ (2546). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันสารเสพติดของนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. ปรินญาณิพนธ์ วท.บ. (สุขศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ปิยกาญจน์ ศุภวรรณรักษ์. (2543). พฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการป้องกัน การเสพยาบ้าของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนผู้ใหญ่วัดศรีบางเขน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- พนัส หัสนาคินทร์. (2520). การสอนค่านิยม. พิมพ์ครั้งที่ 1. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิษณุโลก.
- พรทิพย์ เจนจริยานนท์. (2542). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง.
ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- พรสุข หุ่นนิรันดร์. (2545). พฤติกรรมศาสตร์ทางสุขศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เจริญผล.
- พิทยา อึ้งบุญชู. (2538). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยการสอนแบบแก้ปัญหาโดยใช้เทคนิคการ
พัฒนาแบบยั่งยืน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- เฟื่องเพชร เกียรติเสวี. (2544). โรคตับจากสุรา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: กรุงเทพฯเวชสารการพิมพ์.
- มาลี วิทยาธรรัตน์. (2540). ผลของการฝึกมุ่งอนาคตแก่เด็กในสถานสงเคราะห์เด็กชาย
บ้านบางละมุง จ.ชลบุรี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ราตรี พัฒนะรังสรรค์. (2544). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ:
คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏจันทรเกษม.
- ล้วน สายยศ. (2540). สถิติวิทยาศาสตร์ทางวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สุวิทย์วิทยาการพิมพ์.
- ล้วน สายยศ. (2539). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สุริยะสาส์นการพิมพ์.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2544). หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 1.
กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์.
- วิชัย โปษยะจินดา. สุราในสังคมไทย. (2544). พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วินิดา เทศนา. (2544). การประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคม
ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการบริโภคสุราของนายทหารชั้นประทวน จังหวัดลพบุรี.

ปริญญาณิพนธ์ วท.ม. (สุขศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อุดรธานี.

ศักดิ์ สุนทรเสถียร. (2531). เจตคติ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ดีดี บুক การพิมพ์.

สิทธิพันธ์ เจริญรัตน์. (2543). พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ตอนปลาย อ.เมือง จ.ปทุมธานี. ปริญญาณิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมวิทยาประยุกต์). กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อุดรธานี.

สุณี รักษาเกียรติศักดิ์. (2539). การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนัก

คอมพิวเตอร์ ม.ศ.ว. ประสานมิตร.

อัสดา จันท์แสงต่อ. (2541). ปัจจัยส่งเสริมและผลกระทบจากการเสพติดสุราของสตรี.

ปริญญาณิพนธ์ พบ.ม. (จิตเวช). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เอกสารประกอบการสอนวิชาพฤติกรรมวัยรุ่น. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. สาขาวิชา

ศึกษาศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7 พ.ศ. 2544. พิมพ์โดยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

_____. (2537). การจัดสถานทางสุขภาพ:การสร้างมาตราส่วนประมาณค่าและแบบสอบถาม.

พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์การพิมพ์.

Agron, M; et al. (2003, January). Residential Learning Communities Positively Affect College
Binge Drinking. *NASPA Journal*. 40 (3) : 132-152.

Gary, G. et al. (2003). Stage-Matched Motivational Interventions for college student Binge
Drinkers. *Journal of college counseling*. 6 (2) : 99-113.

Karin Helmersson. (2004, July). Gender Roles, Family, and Drinking Women at the Cross
road of Drinking Cultures. *Journal of family history* 29 (3) : 293-307.

Walton, T. (2002). *Core Concepts in Health*. New York : Mc Graw-Hill Higher Education.

William, N. (2003, January). "Teen Drinking and Educational Attainment : Evidence from
Two - Sample Instrumental variable Estimate, "*Journal of Labor Economics* 2 (1) :
178-209.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบถาวร

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

1. อ.อมรา วิสูตรานุกูล	ภาควิชาสุขศึกษา
คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อ.ทัศนาก ทอภักดี	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. น.พ.ชัยวัฒน์ ชยุพงษ์	ภาควิชาจิตวิทยา
คณะแพทยศาสตร์
โรงพยาบาลรามาธิบดี
4. นางสุนันทา ตั้งปณิธานดี	หัวหน้าหอผู้ป่วย
คณะแพทยศาสตร์
โรงพยาบาลรามาธิบดี
5. อาจารย์สุรศักดิ์ ตรีชัย	คณะพยาบาลศาสตร์
โรงพยาบาลธรรมศาสตร์

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม เลขที่

แบบสอบถาม

งานวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักศึกษาวิทยาลัย
เทคนิคกรุงเทพ"

1. แบบสอบถามทั้งหมด แบ่งออกเป็น 9 ส่วน จำนวน 14 หน้า ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป	มี	13	ข้อ
ส่วนที่ 2 แบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง	มี	10	ข้อ
ส่วนที่ 3 แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการป้องกันการดื่มสุรา	มี	10	ข้อ
ส่วนที่ 4 แบบสอบถามวัดความอยากรู้อยากลอง	มี	7	ข้อ
ส่วนที่ 5 แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	มี	12	ข้อ
ส่วนที่ 6 แบบสอบถามการรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	มี	10	ข้อ
ส่วนที่ 7 แบบสอบถามการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	มี	7	ข้อ
ส่วนที่ 8 แบบสอบถามอิทธิพลจากเพื่อน	มี	7	ข้อ
ส่วนที่ 9 แบบสอบถามวัดพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	มี	20	ข้อ

2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อทำปริญญานิพนธ์ ของนิสิตปริญญาโท เอกสุศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในการตอบคำถามของนักศึกษา จะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อนักศึกษา ขอให้ตอบตามความเป็นจริง โดยไม่ต้องเขียนชื่อลงในแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอยืนยันว่า "คำตอบที่ได้ ถือเป็นความลับ"
3. ให้นักศึกษาอ่านคำชี้แจงของแบบสอบถามในแต่ละส่วนก่อนลงมือทำ และโปรดตอบคำถามให้ครบทุกข้อและเป็นจริงมากที่สุด

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

สุภาณี พันธุ์ประพันธ์
ผู้วิจัย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ และเติมคำลงในช่องว่าง ตามความเป็นจริง

1. เพศ ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง

2. ปัจจุบันนักศึกษาที่มีอายุเท่าไร (อายุเต็ม) _____

3. การศึกษาสูงสุดของบิดามารดา

ระดับการศึกษา	บิดา	มารดา
1) ไม่ได้เรียนหนังสือ	☐	☐
2) ระดับประถมศึกษา	☐	☐
3) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	☐	☐
4) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	☐	☐
5) ระดับอาชีวศึกษา, ระดับอนุปริญญา	☐	☐
6) ระดับปริญญาตรี	☐	☐
7) สูงกว่าระดับปริญญาตรี	☐	☐
8) อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	_____	_____

4. บิดามารดาของนักศึกษาประกอบอาชีพหลักอะไร

อาชีพหลัก	บิดา	มารดา
1) รับราชการ	☐	☐
2) พนักงานรัฐวิสาหกิจ	☐	☐
3) ลูกจ้างเอกชน/บริษัท	☐	☐
4) รับจ้าง	☐	☐
5) ค้าขาย	☐	☐
6) เกษตรกรรม	☐	☐
7) ไม่ได้ทำอะไร	☐	☐
8) อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	_____	_____

5. สภาพครอบครัว

- ☐ 1. อยู่ร่วมกัน
- ☐ 2. หย่าร้าง
- ☐ 3. แยกกันอยู่เพราะการทำงาน
- ☐ 4. บิดาถึงแก่กรรม
- ☐ 5. มารดาถึงแก่กรรม
- ☐ 6. บิดามารดาถึงแก่กรรม

6. แผนการเรียน _____

7. ปัจจุบันนักศึกษาพักอยู่กับใคร

- ☐ 1. บิดาและมารดา
- ☐ 2. บิดา
- ☐ 3. มารดา
- ☐ 4. ญาติพี่น้อง
- ☐ 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

8. เงินเดือนที่ได้รับเพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในการเรียนหรือไม่

- ☐ 1. ไม่เพียงพอ แก้ปัญหาโดย _____
- ☐ 2. ใช้จ่ายพอดี แต่ไม่มีเงินเหลือเก็บ
- ☐ 3. มีเงินเหลือเก็บออม

9. นักศึกษามีเพื่อนสนิทส่วนใหญ่เป็นใคร

- ☐ 1. เป็นเพื่อนโรงเรียนเดียวกัน
- ☐ 2. เป็นเพื่อนต่างโรงเรียน
- ☐ 3. เป็นเพื่อนบ้าน
- ☐ 4. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

10. นักศึกษาได้รับเงินเป็นค่าใช้จ่ายต่อเดือนเท่าไร

- ☐ 1. น้อยกว่า 1,000 บาท
- ☐ 2. 1,001 – 2,000 บาท
- ☐ 3. 2,001 – 3,000 บาท
- ☐ 4. มากกว่า 3,000 บาท

11. ส่วนใหญ่ นักศึกษาใช้เวลาว่างทำอะไรมากที่สุด (เลือก 3 คำตอบ เรียงลำดับ 1, 2, 3)

☐ พักผ่อนอยู่กับบ้าน	☐ เล่นกีฬา
☐ อ่านหนังสือ	☐ ดื่มเหล้า / เบียร์
☐ ดูภาพยนตร์	☐ เที่ยวผับ
☐ ดูทีวี / วีดีโอ	☐ สูบบุหรี่
☐ ฟังเพลง / ร้องเพลง	☐ อื่น ๆ (ระบุ)
☐ เล่นดนตรี	

12. บุคคลที่นักศึกษาสามารถปรึกษาเรื่องต่าง ๆ ได้มากที่สุด (ระบุเพียง 1 คน)

☐ 1. บิดา	☐ 6. เพื่อน
☐ 2. มารดา	☐ 7. คู่รัก
☐ 3. พี่	☐ 8. ครู-อาจารย์
☐ 4. น้อง	☐ 9. อื่น ๆ (ระบุ)
☐ 5. ญาติ	

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนในการป้องกันการดื่มสุรา

การคาดการณ์ไกลและการกำหนดเป้าหมายป้องกันการดื่มสุรา

- 1) ข้าพเจ้ายังไม่คิดถึงผลกระทบของการดื่มสุรา เพราะเป็นเหตุการณ์ที่ยังไม่เกิดขึ้น
 () จริงมากที่สุด () จริงมาก () จริงน้อย () จริงน้อยที่สุด
- 2) ถ้าข้าพเจ้าตั้งใจไม่ดื่มสุราในวันนี้ ข้าพเจ้าจะมีสุขภาพดีในอนาคต
 () จริงมากที่สุด () จริงมาก () จริงน้อย () จริงน้อยที่สุด
- 3) ถ้ามีเหตุการณ์ผิดพลาดเกิดขึ้น ข้าพเจ้ามักจดจำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อไม่ให้เกิดขึ้นอีก
 () จริงมากที่สุด () จริงมาก () จริงน้อย () จริงน้อยที่สุด
- 4) ข้าพเจ้าวางแผนไว้แล้วว่าจะต้องทำอะไรจึงจะไม่ดื่มสุรา
 () จริงมากที่สุด () จริงมาก () จริงน้อย () จริงน้อยที่สุด
- 5) ข้าพเจ้าไม่เคยวางแผนที่จะไม่ดื่มสุราเพราะคิดว่าทำไม่ได้แน่ ๆ
 () จริงมากที่สุด () จริงมาก () จริงน้อย () จริงน้อยที่สุด
- 6) ข้าพเจ้าคิดว่าการไม่ดื่มสุราจะทำให้เงินเหลือเก็บมากขึ้น
 () จริงมากที่สุด () จริงมาก () จริงน้อย () จริงน้อยที่สุด
- 7) ถ้าจะไม่ดื่มสุรา ข้าพเจ้าพยายามปฏิบัติตามลำดับขั้นที่ได้วางแผนไว้
 () จริงมากที่สุด () จริงมาก () จริงน้อย () จริงน้อยที่สุด
- 8) ถ้าใครมาชวนไปดื่มสุรา ข้าพเจ้ามักไปทันทีโดยไม่คิดหน้าคิดหลัง
 () จริงมากที่สุด () จริงมาก () จริงน้อย () จริงน้อยที่สุด
- 9) ท่านปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของโรงเรียนที่ไม่ให้ดื่มสุราอย่างเคร่งครัด
 () จริงมากที่สุด () จริงมาก () จริงน้อย () จริงน้อยที่สุด
- 10) ข้าพเจ้าอดไม่ได้ที่จะดื่มสุรากับเพื่อน ๆ
 () จริงมากที่สุด () จริงมาก () จริงน้อย () จริงน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

- 1) ข้าพเจ้าพยายามไม่ดื่มสุรา เพื่อความสำเร็จในการเรียนของข้าพเจ้าในอนาคต
 () จริงมากที่สุด () จริงมาก () จริงน้อย () จริงน้อยที่สุด
- 2) บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้าปฏิเสธการดื่มสุราเมื่อมีเพื่อนมาชวน
 () จริงมากที่สุด () จริงมาก () จริงน้อย () จริงน้อยที่สุด
- 3) บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจที่ไม่ดื่มสุรา
 () จริงมากที่สุด () จริงมาก () จริงน้อย () จริงน้อยที่สุด
- 4) ข้าพเจ้าพยายามบังคับตนเองเพื่อจะไม่ดื่มสุรา
 () จริงมากที่สุด () จริงมาก () จริงน้อย () จริงน้อยที่สุด
- 5) ข้าพเจ้าเชื่อว่า ถ้าพยายามเต็มที่ จะสามารถป้องกันการดื่มสุราได้
 () จริงมากที่สุด () จริงมาก () จริงน้อย () จริงน้อยที่สุด
- 6) ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจ ที่ได้ดื่มสุราเหมือนคนอื่น
 () จริงมากที่สุด () จริงมาก () จริงน้อย () จริงน้อยที่สุด
- 7) ข้าพเจ้ามักแนะนำเพื่อนไม่ให้ดื่มสุรา
 () จริงมากที่สุด () จริงมาก () จริงน้อย () จริงน้อยที่สุด
- 8) ข้าพเจ้าพยายามไม่ดื่มสุรา เพื่อการมีสุขภาพที่ดีในอนาคต
 () จริงมากที่สุด () จริงมาก () จริงน้อย () จริงน้อยที่สุด
- 9) เมื่อถูกชวนให้ดื่มสุรา ข้าพเจ้ามักหาวิธีปฏิเสธเสมอ ๆ
 () จริงมากที่สุด () จริงมาก () จริงน้อย () จริงน้อยที่สุด
- 10) ข้าพเจ้าคิดว่า การไม่ดื่มสุราเป็นเรื่องยาก
 () จริงมากที่สุด () จริงมาก () จริงน้อย () จริงน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 แบบสอบถามวัดความอยากรู้อยากลอง

ข้อความ	จริงทั้งหมด	จริงบางส่วน	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงทั้งหมด
1. ข้าพเจ้าชอบความแปลกใหม่ และท้าทาย	☐	☐	☐	☐	☐
2. เมื่อมีสิ่งแปลกใหม่ ข้าพเจ้าจะเป็นคนแรก ๆ ที่เข้าไปทดลอง	☐	☐	☐	☐	☐
3. เมื่อทดลองแล้วชอบ ข้าพเจ้าก็จะทำในสิ่งนั้น ๆ	☐	☐	☐	☐	☐
4. สิ่งที่มีผู้ชื่นชอบมาก แสดงว่าเป็นสิ่งดี ทำให้ฉันทำตามบ้าง	☐	☐	☐	☐	☐
5. ฉันมีความอยากรู้อยากลองกับสิ่งใหม่ ๆ	☐	☐	☐	☐	☐
6. ฉันคึกคะนองและชอบแสดงความเก่งกล้าของตนออกเพื่อนฝูง	☐	☐	☐	☐	☐
8. ฉันต้องการอิสระและความสนุกสนาน	☐	☐	☐	☐	☐

ส่วนที่ 5 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

คำชี้แจง ให้นักศึกษาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าตัวเลขที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด เพียง คำตอบเดียว

1. โดยปกติ ถ้าระดับแอลกอฮอล์ในเลือดเท่ากับ 50 mg% จะมีอาการอย่างไร

- ☐ 1. มีอาการสับสน รำเริง
- ☐ 2. เกิดอาการเสียการควบคุมการเคลื่อนไหว
- ☐ 3. แสดงอาการเมา เดินไม่ตรงทาง
- ☐ 4. เกิดอาการง่วงซึม

2. แอลกอฮอล์มีผลต่อหลอดเลือดอย่างไร

- ☐ 1. ทำให้หลอดเลือดตีบลง
- ☐ 2. ทำให้หลอดเลือดขยาย
- ☐ 3. ทำให้หลอดเลือดแข็งตัว
- ☐ 4. ไม่มีผลต่อหลอดเลือด
- ☐ 5. ไม่ทราบ

3. การดื่มแอลกอฮอล์เป็นเวลานานจะมีผลกระทบต่อหัวใจอย่างไร

- ☐ 1. หัวใจมีขนาดโตขึ้น เต็มผิดปกติ
- ☐ 2. หัวใจมีขนาดเล็กลง เต็มผิดปกติ
- ☐ 3. หัวใจมีขนาดบวมโต เต็มปกติ
- ☐ 4. หัวใจมีขนาดเล็กลง เต็มปกติ
- ☐ 5. ไม่ทราบ

4. ตาม พรบ. จราจรทางบก กฎหมายได้กำหนดว่า ผู้ขับขี่รถต้องมีระดับแอลกอฮอล์ในเลือดไม่เกินเท่าไร

- ☐ 1. 40 mg%
- ☐ 2. 50 mg%
- ☐ 3. 60 mg%
- ☐ 4. 70 mg%
- ☐ 5. ไม่ทราบ

5. เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีผลต่อระบบประสาทอย่างไร

- ☐ 1. กดประสาท
- ☐ 2. หลอนประสาท
- ☐ 3. กระตุ้นประสาท
- ☐ 4. กดประสาท, หลอนประสาท, กระตุ้นประสาท
- ☐ 5. ไม่ทราบ

6. หญิงมีครรภ์ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะมีผลกระทบต่อทารกในครรภ์อย่างไร

- ☐ 1. ทารกคลอดตามปกติ
- ☐ 2. ทารกน้ำหนักน้อย พิการ หรือปัญญาอ่อน
- ☐ 3. เสริมสร้างภูมิคุ้มกันต้านทานแก่ทารก
- ☐ 4. ทารกมีน้ำหนักเกินเกณฑ์ปกติ
- ☐ 5. ไม่ทราบ

7. อวัยวะส่วนใดในร่างกาย ที่ได้รับผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่าอวัยวะอื่น

- ☐ 1. ตับอ่อน
- ☐ 2. ตับ
- ☐ 3. สมอง
- ☐ 4. กระเพาะอาหาร
- ☐ 5. ไม่ทราบ

8. โรคใดต่อไปนี้ ไม่ได้มีผลมาจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

- ☐ 1. ตับแข็ง
- ☐ 2. กระเพาะอาหารอักเสบ
- ☐ 3. ความดันโลหิตสูง
- ☐ 4. วัณโรค
- ☐ 5. ไม่ทราบ

9. บทลงโทษสูงสุดของผู้กระทำผิด ขั้บรณณะดื่มสุราคือข้อใด

- ☐ 1. จำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับตั้งแต่ 2,000-10,000 บาท
- ☐ 2. ยึดใบอนุญาตขับชีรรถ
- ☐ 3. จำคุก 4 ปี 6 เดือน แล้วปรับ 2,000 บาท
- ☐ 4. ว่ากล่าวตักเตือนแล้วเปรียบเทียบปรับ 100 บาท
- ☐ 5. ไม่ทราบ

10. วิธีป้องกันโรคหรือพิษภัยที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คือ

- ☐ 1. ดื่มเฉพาะสุราที่ผลิตจากต่างประเทศ
- ☐ 2. หมั่นตรวจสุขภาพเป็นประจำ
- ☐ 3. ดื่มปริมาณมาก ๆ แต่ดื่มเฉพาะโอกาส
- ☐ 4. งดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกชนิด
- ☐ 5. ไม่ทราบ

11. ผลกระทบของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อการดำเนินชีวิตในสภาพสังคมปัจจุบันที่สำคัญที่สุดคืออะไร

- ☐ 1. ผลกระทบต่อตัวผู้ดื่มและครอบครัวของผู้ดื่ม
- ☐ 2. ผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม
- ☐ 3. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- ☐ 4. ผลกระทบต่อหน่วยงาน
- ☐ 5. ไม่ทราบ

12. บทกำหนดโทษผู้ที่ขายหรือให้สุราแก่เด็กอายุไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์ คือ ข้อใด

- ☐ 1. จำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท
- ☐ 2. จำคุกไม่เกิน 2 เดือน หรือปรับไม่เกิน 2,000-10,000 บาท
- ☐ 3. จำคุกไม่เกิน 4 เดือน หรือปรับไม่เกิน 2,000 บาท
- ☐ 4. ปรับไม่เกิน 500 บาท
- ☐ 5. ไม่ทราบ

ตอนที่ 6 การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ข้อความ	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยมากที่สุด
1. การดื่มสุราในปริมาณน้อย ทำให้เจริญอาหาร	☐	☐	☐	☐
2. การดื่มสุราเป็นครั้งคราว ช่วยให้การสดชื่นดับแฉะ	☐	☐	☐	☐
3. เมื่ออายุมากขึ้น ก็ดื่มสุราได้มากขึ้น เพราะร่างกายแข็งแรง	☐	☐	☐	☐
4. การดื่มสุราในผู้ใหญ่ไม่ทำให้เป็นโรคตับแข็ง	☐	☐	☐	☐
5. การดื่มสุราไม่ใช่วิธีการผ่อนคลายความเครียด	☐	☐	☐	☐
6. การแก้ไขปัญหาด้วยการดื่มสุรา ทำให้มีโอกาสเป็นโรคติดสุรา	☐	☐	☐	☐
7. การดื่มสุราเป็นประจำ ทำให้สมองทึบ ความจำเสื่อม	☐	☐	☐	☐

ส่วนที่ 7 การรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความคิด ความรู้สึกที่แท้จริงของท่านเพียง

คำตอบเดียวและทำให้ครบทุกข้อ

ข้อความ	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยมากที่สุด
1. โรคความดันโลหิตสูงที่เกิดจากการดื่มสุรา มีความรุนแรงเช่นเดียวกับโรคความดันโลหิตสูงทั่วไป	☐	☐	☐	☐
2. การดื่มสุราเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เส้นเลือดแตกในสมอง	☐	☐	☐	☐
3. สุราเป็นสารเสพติดที่มีผลต่อร่างกาย ทำให้เกิดโรคต่าง ๆ ได้ง่าย	☐	☐	☐	☐
4. การดื่มสุราจะทำให้สมองและระบบประสาทส่วนกลางถูกกด ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อความรู้สึกและการรับรู้	☐	☐	☐	☐
5. ผู้ที่ดื่มสุรามักแสดงกิริยาก้าวร้าวและกล้าเสี่ยงมากขึ้น	☐	☐	☐	☐
6. ผู้ที่ติดสุราจะมีอารมณ์เปลี่ยนแปลงง่ายและฉุนเฉียว	☐	☐	☐	☐
7. การดื่มสุราเป็นประจำ ไม่เกิดโทษแก่ร่างกาย เพราะร่างกายเคยชินและสามารถปรับตัวได้	☐	☐	☐	☐
8. การดื่มสุราเป็นเวลานานอาจทำให้เกิดประสาทหลอนได้	☐	☐	☐	☐
9. ผู้ที่ติดสุราเป็นภาระของประเทศชาติ ในการสูญเสียงบประมาณเพื่อการดูแลรักษา	☐	☐	☐	☐
10. สุราทำให้เกิดโรคความจำเสื่อม	☐	☐	☐	☐

ตอนที่ 8 แบบสอบถามอิทธิพลจากเพื่อน ในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ข้อความ	จริงทั้งหมด	จริงบางส่วน	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงทั้งหมด
1. ฉันทำตามเพื่อนเมื่อเพื่อนชวนให้ทดลองเครื่องสุรา	☐	☐	☐	☐	☐
2. เมื่อเพื่อนชวนไปเที่ยวกลางคืน ฉันตามไปเที่ยวด้วย	☐	☐	☐	☐	☐
3. เมื่อเพื่อนรวมตัวทะเลาะวิวาท ฉันจำเป็นต้องไปช่วยเพื่อน	☐	☐	☐	☐	☐
4. ฉันทำตามคำขอของเพื่อนให้เลิกคบเพื่อนที่เกเร	☐	☐	☐	☐	☐
5. ฉันเห็นคล้อยตามเพื่อน ไม่ว่าเพื่อนจะชวนให้ทำงานใดก็ตาม	☐	☐	☐	☐	☐
6. ฉันเห็นเพื่อนไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนได้ ฉันคิดว่าฉันน่าจะทำได้	☐	☐	☐	☐	☐
7. ฉันทำในสิ่งที่เพื่อนต้องการทุกสิ่ง	☐	☐	☐	☐	☐

ตอนที่ 9 แบบสอบถามพฤติกรรมป้องกันสารเสพติด

ข้อความ	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ
1. ฉันศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับโทษจากการดื่มสุรา	☐	☐	☐
2. ฉันใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือเรียน	☐	☐	☐
3. ฉันเล่นกีฬาเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง	☐	☐	☐
4. ฉันใช้เวลาว่างช่วยทำงานในบ้าน	☐	☐	☐
5. ฉันชมนิทรรศการเกี่ยวกับสุรา	☐	☐	☐
6. ฉันใช้เวลาว่างในการทำงานอดิเรก	☐	☐	☐
7. ฉันปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน	☐	☐	☐
8. ฉันและเพื่อนชวนกันออกกำลังกาย	☐	☐	☐
9. ฉันปฏิเสธเมื่อเพื่อนชวนไปเที่ยวกลางคืน	☐	☐	☐
10. ฉันรับฟังข่าวสารเกี่ยวกับโทษของสุรา	☐	☐	☐
11. ถ้าเพื่อนชวนให้ดื่มสุรา ฉันจะปฏิเสธ	☐	☐	☐
12. ฉันดื่มสุราเมื่ออกลุ่มใจ	☐	☐	☐
13. ฉันขาดเรียนเมื่อเพื่อนไปดื่มสุรา	☐	☐	☐
14. เพื่อนซื้อสุราให้ฉันดื่ม	☐	☐	☐
15. เพื่อนให้ฉันยืมเงินไปซื้อสุรามาดื่ม	☐	☐	☐
16. ฉันดื่มสุราเมื่อไปงานเลี้ยงสังสรรค์	☐	☐	☐
17. ฉันดื่มสุราเมื่อมีการรวมกลุ่มกับเพื่อน	☐	☐	☐
18. เมื่อเพื่อนมาเยี่ยมบ้าน ฉันจะต้อนรับด้วยการเลี้ยงสุรา	☐	☐	☐
19. ฉันอยู่ในเหตุการณ์ที่เพื่อนกำลังดื่มสุรา	☐	☐	☐
20. ฉันทดลองดื่มสุรากับเพื่อน ๆ	☐	☐	☐

เฉลยแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ข้อ	คำตอบ
1	2
2	2
3	1
4	2
5	1
6	2
7	2
8	4
9	1
10	4
11	2
12	2

เกณฑ์การให้คะแนน

ลักษณะข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

ข้อคำถามที่มีลักษณะทางบวก ได้แก่ ข้อต่อไปนี้

2 3 4 6 7 9

ข้อคำถามที่มีลักษณะทางลบ ได้แก่ ข้อต่อไปนี้

1 5 8 10

ลักษณะข้อคำถามเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ข้อคำถามที่มีลักษณะทางบวก ได้แก่ ข้อต่อไปนี้

1 2 3 4 5 8 9

ข้อคำถามที่มีลักษณะทางลบ ได้แก่ ข้อต่อไปนี้

6 7 10

ลักษณะข้อคำถามเกี่ยวกับการวัดความอยากรู้อยากลอง

ข้อคำถามที่มีลักษณะทางบวก ได้แก่ ข้อต่อไปนี้

-

ข้อคำถามที่มีลักษณะทางลบ ได้แก่ ข้อต่อไปนี้

1 2 3 4 5 6 7

ลักษณะข้อคำถามเกี่ยวกับการรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่ม

แอลกอฮอล์

ข้อคำถามที่มีลักษณะทางบวก ได้แก่ ข้อต่อไปนี้

1 2 3 4 5 6 8 9 10

ข้อคำถามที่มีลักษณะทางลบ ได้แก่ ข้อต่อไปนี้

7

ลักษณะข้อคำถามเกี่ยวกับการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากการดื่มเครื่องดื่ม

แอลกอฮอล์

ข้อคำถามที่มีลักษณะทางบวก ได้แก่ ข้อต่อไปนี้

5 6 7

ข้อคำถามที่มีลักษณะทางลบ ได้แก่ ข้อต่อไปนี้

1 2 3 4

ลักษณะข้อคำถามเกี่ยวกับอิทธิพลจากเพื่อน

ข้อคำถามที่มีลักษณะทางบวก ได้แก่ ข้อต่อไปนี้

4

ข้อคำถามที่มีลักษณะทางลบ ได้แก่ ข้อต่อไปนี้

1 2 3 5 6 7

ลักษณะข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ข้อคำถามที่มีลักษณะทางบวก ได้แก่ ข้อต่อไปนี้

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

ข้อคำถามที่มีลักษณะทางลบ ได้แก่ ข้อต่อไปนี้

12 13 14 15 16 17 18 19 20

ตาราง 11 แสดงอำนาจจำแนกของแบบสอบถามปัจจัยจิตลักษณะ

ข้อ	การมุ่ง อนาคต	แรงจูงใจไฟ สัณฤทธิ์	ความอยากรู้อยาก ลอง	การรับรู้โอกาส เสี่ยง	การรับรู้ความ รุนแรง
1	0.27	0.70	0.60	0.66	0.65
2	0.28	0.45	0.83	0.40	0.29
3	0.48	0.39	0.65	0.54	0.58
4	0.61	0.73	0.66	0.66	0.71
5	0.45	0.67	0.69	0.36	0.35
6	0.41	0.38	0.65	0.26	0.63
7	0.49	0.34	0.53	0.29	0.52
8	0.77	0.75			0.27
9	0.69	0.70			0.45
10	0.56	0.64			0.45

* มีการปรับปรุงคำถามก่อนนำไปใช้

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามปัจจัยจิตลักษณะ ได้แก่

ลักษณะมุ่งอนาคต, แรงจูงใจไฟสัณฤทธิ์, ความอยากรู้อยากลอง, การรับรู้โอกาสเสี่ยง และการรับรู้ความรุนแรง มีค่าเท่ากับ 0.67, 0.81, 0.77, 0.63 และ 0.71 ตามลำดับ

ตาราง 12 แสดงค่าอำนาจจำแนกของความรู้เกี่ยวกับการตีเครื่องตีมแอลกอฮอล์

ข้อ	ความรู้เกี่ยวกับการตีเครื่องตีมแอลกอฮอล์
1	0.41
2	0.52
3	0.44
4	0.20
5	0.33
6	0.17
7	0.13
8	0.22
9	0.24
10	0.16
11	0.46
12	0.36
13	0.04
14	0.26
15	0.17
16	0.05
17	0.35
18	0.41

* มีการปรับปรุงคำถามก่อนนำไปใช้

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการตีเครื่องตีมแอลกอฮอล์ มีค่าเท่ากับ 0.63

ตาราง 13 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามปัจจัยสิ่งแวดล้อม

ข้อ	อิทธิพลจากเพื่อน
1	0.52
2	0.57
3	0.31
4	0.25
5	0.52
6	0.37
7	0.59

* มีการปรับปรุงคำถามก่อนนำไปใช้

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามปัจจัยสิ่งแวดล้อม ได้แก่
อิทธิพลจากเพื่อน มีค่าเท่ากับ 0.86

ตาราง 14 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ข้อ	พฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
1	0.37
2	0.44
3	0.40
4	0.77
5	0.27
6	0.33
7	0.58
8	0.47
9	0.49
10	0.42
11	0.61
12	0.65
13	0.48
14	0.75
15	0.57
16	0.62
17	0.71
18	0.59
19	0.25
20	0.39

* มีการปรับปรุงคำถามก่อนนำไปใช้

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เท่ากับ
0.74

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวสุภาณี พันธุ์ประพันธ์
วันเดือนปีเกิด	11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2518
สถานที่เกิด	เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	827 หมู่ 3 ตึก 12 ถนนนวมินทร์ 47 คลองจั่น บางกะปิ กทม. 10240
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	พยาบาล
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงพยาบาลเอกชน
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2535 มัธยมศึกษา ปีที่ 1-6 โรงเรียนบางกะปิ พ.ศ. 2541 พยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2549 วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สุขศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ